

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

1886

ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΠΑΡΑ ΚΑΡΟΛΩ ΜΠΕΚ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1886

Τῆς συντάξεως καὶ ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐπιμελεῖται τριμελὴς ἐπιτροπὴ τοῦ συμβουλίου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Αἰτήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἐφημερίδα ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Ἐπιμελετὴν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ΑΘ. Σ. ΚΟΥΜΑΝΟΥΓΙΑΝΗ.

Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι ἐκδίδονται ἄρθρα ἀρχαιολογικῆς ὕλης παντὸς εἶδους καὶ πάσης ἐποχῆς, κατὰ προτίμησιν ὅμως Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μνημεῖα τῆς τέχνης ἀνεκδότα μετὰ περιγραφῆς αὐτῶν καὶ ἐρμηνείας συντόμου καὶ εἰδήσεις ἀρχαιολογικαὶ φέρουσαι ὡς οἷόν τε ἐπίσημον χαρακτῆρα.

Τοῖς γράφουσιν ἄρθρα εἰς τὴν Ἐφημερίδα χορηγεῖται ἀμοιβὴ ἑκατὸν δραχμῶν ἀντὶ ἐκάστου τυπογραφικοῦ φύλλου. Οἱ πίνακες καὶ τὰ ἐν τῷ κειμένῳ ἀπεικονίσματα λογίζονται ὡς κείμενον.

Τῆς Ἐφημερίδος ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν ἐν τεύχῳ σχήματος τετάρτου περιέχον τρία τοῦλάχιστον τυπογραφικὰ φύλλα καὶ τρεῖς πίνακας.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος δραχμαὶ δεκαεῖξ.

Συνδρομητὰὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ παρὰ τὴν ὁδὸν Ἐρμού βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΕΚ.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν καθαρῶς ἀρχαιολογικὸν περιοδικόν.

Διὰ τὰ τυπογραφικὰ καὶ ἄλλα παροράματα εὐθύνεται ὁ ἐκάστοτε παρέχων τὸ εἰς ἐκδοσὴν ἄρθρον ὑφ' ὃ καὶ ὑπογράφεται.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΠΙ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Πίναξ 8).

Ἐξ ὅτου ὁ Benndorf ἐδημοσίευσέ τινα τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν εὐρεθέντων τιμιωτάτων λειψάνων τῆς ἑλληνικῆς κεραμευτικῆς, ὁ θησαυρὸς οὗτος σπουδαίως ηὐξήθη διὰ τῶν ἐκάστοτε γινόμενων ἀνασκαφῶν. Καὶ τινὰ μὲν τούτων ἐπαξίως ἐγένοντο ἤδη γνωστά, ἰδίᾳ δ' ἐσχάτως ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ, ἀλλὰ ἔτι, εἰ καὶ πολλὰ σπουδῆς ἄξια, ἔμειναν πάντῃ ἀγνωστα, ἐν μέρει διότι μέχρι πρό τινος ἐφυλάσσοντο εἰς τόπους τῆς Ἀκροπόλεως ἥμισυτα προσιτοῦς ἢ καὶ παντάπασιν ἀπροσίτους τοῖς πολλοῖς. Ὅθεν ἐλπίζω ὅτι οὐχὶ ἀχάριστον ἔργον ποιῶ, ἐπιφελούμενος τὴν εὐκαιρίαν, ἣν παρέσχε μοι ἡ Σύναξις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅπως συναγάγω ἐπὶ τὸ αὐτὸ τινὰ τῶν κεραμείων τούτων θραυσμάτων ὑπὸ μίαν κοινὴν ἔποψιν, ἰδιαίτερον ὅπως ἐνδιαφέροντος, ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 8 πίνακι, ὅπου πάντα εἶναι ἀπεικονισμένα κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν μέγεθος, καὶ συνοδεύσω αὐτὰ δι' ὀλίγων παρατηρήσεων, ἃς εὐχομαι ἄλλοι ἐμοῦ ἐμπειρότεροι ἀ συμπληρώσωσι καὶ διορθώσωσι. Τὰ θραύσματα πάντα, πλην ἑνός, φυλάττονται ἐν τῷ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσείῳ. Περιττὸν δὲ εἶναι νὰ βεβαιώσω ὅτι πολλοὺ γέ καὶ δεῖ νὰ περιλαμβάνη πάσας τὰς ἐπὶ ἀνεκδότων ὁσπράκων τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνᾶς παραστάσεις ἡ παροῦσα κατὰ ἱστορικὴν τάξιν συναγωγή.

Προσφυῶς πᾶν ἡ σειρά αὕτη τῶν παραστάσεων ἄρχεται ἀπὸ εἰκόνας τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ δὴ ἀναμφιβόλως τῆς ἀρχαιοτάτης τῶν περιωθειῶν ἡμῶν καί, ὅσον ἐγὼ γινώσκω, τῆς πρώτης ἐν Ἀθῆναις εὐρεθείσης. Ἡ παράστασις φέρεται ἐπὶ τεμαχίου πίνακος (πάχ. 0.007), δυστυχῶς λίαν μικροῦ καὶ πάντῃ ἀποτετμημένου (πίν. 8 ἀρ. 1), ἐκ πληροῦ κτρινοῦ ἀνοικτοῦ χρώματος, ἱκανῶς δὲ καθαρίου καὶ ὀλιγίστους κόκκους ἄμμου περιέχοντος καὶ εὐρεθέντος ἐν ταῖς νῦν μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας ὑπὸ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας γινόμεναις ἀνασκαφαῖς πρὸς δυσμάς τοῦ Ἐρεθθίου. Ἀνήκει δὲ ἡ παράστασις αὕτη εἰς τὸν πρῶτον τύπον τῶν ὑπὸ R. Schneider συνηγμένων εἰκόνων γεννήσεως τῆς

Ἀθηνᾶς (1), καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα οὐδὲν στοιχείον νέον παρέχεται ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸς δεξιὰ ἐστραμμένου καὶ ἀναμφιβόλως ἐπὶ θρόνου καθήμενου Διὸς παρίσταται σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἐξεληθούσα ἡ θεά, ὠπλισμένη καὶ πάλλουσα τὸ δόρυ, ὡς δεικνύει ἡ διεύθυνσις τῆς δεξιᾶς χειρὸς, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἔχη ἤδη προτεταμένον ζωηρῶς τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν, ὡς ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ὁμοίων παραστάσεων φέρεται (πρβ. Schneider σ. 18). Πλησίον αὐτῆς πρὸς ἀριστερὰ βλέπομεν τὰς προτεταμένας χεῖρας τῆς γοητευτικῶς χειρονομουμένης Εἰλειθυίας, περὶ δὲ τοῦ κάτωθεν τῆς δεξιᾶς χειρὸς φαινομένου μέλανος ἀντικειμένου δὲν δύναμαι ἀσφαλῶς νὰ εἶπω ἂν ἀνήκει εἰς τὰ ἐνδύματά της, ἢ, ὅπερ πιθανώτερον, εἰς τὴν ἀνάκλισιν τοῦ θρόνου τοῦ Διός.

Πολλὴν ὅμως ἔχει τὴν σπουδαιότητα ἡ ἡμέτερα παράστασις διὰ τὴν τεχνοτροπίαν αὐτῆς. Ἐν ᾧ δηλονότι αἱ ἀρχαιοτάται τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν γραφῶν (2) ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων μελανομόρφων τῆς ἀνεπτυγμένης τέχνης καὶ ἄτινα δὲν δύναται ἢ νὰ ᾧσι ἀρκετὰ νεώτερα τοῦ ἐν Φλωρεντία ἀγγείου τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου, τὸ ἡμέτερον ὄσπρακον ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχαιότερον ἐκεῖνο στάδιον τῆς ἀναπτύξεως τῆς τέχνης, ὅπερ νῦν ἰδίᾳ κατέστη ἡμῖν γνωστὸν ἐκ τῶν πολλῶν πινάκων τῶν εὐρεθέντων ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ ἱεροῦ τινος τοῦ Ποσειδῶνος (3). Καὶ τῶν μὲν ἡγεχαρχαμένων περιγραμμάτων ἡ χρῆσις εἶναι ἤδη παρ' αὐτῶ οὐ σμικρὰ, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὅμως εὐρηται

(1) R. Schneider, die Geburt der Athena. Abhandlungen des archäol. epigraphischen Seminars der Univers. Wien I, σ. 8 κ. ε., σ. 16 κ. ε.

(2) Ἀναφέρω μὲν ἐνταῦθα τὸ ὑπ' ἀρ. 1 καὶ 3 τοῦ παρὰ Schneider σ. 9 καταλόγου, τὸ ἐν Βερολίῳ (Furtwängler ἀρ. 1704. Mondell Inst. IX κ. 55) καὶ τὸ τοῦ Brett. Μουσείου ἀρ. 564 (Mondell Inst. III, π. 44, Elite céram. I, π. 65 A). Μεγαλειτέρην τοῦ δόοντος νομίζω ὅτι βεβαίωσεν ὁ Löschecke ἐν Arch. Zeitung 1876 σ. 112 τὴν ὁμοίτητα τοῦ τελευταίου τούτου πρὸς τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ ἀγγεῖον τοῦ Κλιτίου. Πρβ. καὶ Klein, Euphrónios σ. 35, τῆς νεωτέρας ἐκδόσεως σ. 73.

(3) Πρβ. Furtwängler Vasensammlung in Berlin I σ. 47 κ. ε.

ίχνος έπιπολαίου λευκού χρώματος. Οι βραχιόνες της Ἀθηνᾶς είναι γεγραμμένοι διά τοῦ ὄρφνου καί εἰς τὸ μέλαν ἀποκλίνοντες γανώματος, τοῦθ' ὅπερ σπά- νιον (1), αἱ δὲ γεῖρες τῆς Εἰλειθυίας ὡς ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν ἐκ Μήλου καὶ Κορίνθου ἀγγείων καὶ ἐν τισὶ τῶν ἀττικῶν—συνήθως ἐπὶ τῶν γυναικείων σωματίων—διὰ γραμμῶν χρώματος θαέος ἐπὶ ἐδάφους ἔχοντος αὐτὸ τὸ φυσικὸν χρῶμα τοῦ πηλοῦ (2) «Ihongrundig» ὡς λέγει ὁ Semper. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι ἐξεργασμένη ἡ τε διακόσμησις τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἀσπίδος, ἣτις ἀπαντᾷ ὁμοίως ἐπὶ τινος ἀρυβάλλου τῆς ἀρχαιοτέρας κορινθιακῆς τέχνης (3) καὶ ὡς ἐπίσημον τῆς ἀσπίδος, καὶ τὰ ποικίλα ματα τοῦ κάτω μέρους τῶν ἐνδυμάτων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ταῦτα ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Διπύλου καὶ τῆς Μήλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀγγείων τῆς ἀρχαιοτέρας κορινθιακῆς τέχνης, ὅπου ἐπίσης ἀπαντᾷ καὶ τὸ τῷ σώματι, κατὰ τὸ φαινόμενον, στενωῶς περιφρούμενον καὶ βραχὺ ἐνδύμα, ὅπερ ἐνταῦθα εἶναι ἐρυθρόν (4). Ὁ λαϊκὸς καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Διὸς εἶναι ἐρυθρά, ἐκτός τοῦ περὶ τὸν ἐγκεφαλαγμένον ὀφθαλμὸν μέρους, ὅπερ κατὰ κανόνα ἀπαντᾷ ἐπὶ τῶν ἀνδρικῶν μορφῶν (5), ἰδίᾳ τοῦ Ποσειδῶνος, τῶν κορινθιακῶν πινάκων, σπανίως δὲ μόνον, καθ' ὅσον ἐγὼ γινώσκω, ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις (6). Τὸ ἐρυθρόν στήθος τοῦ Διὸς πρέπει βεβαίως νὰ φαντασθῶμεν ὡς περιβαλλόμενον ὑπὸ χιτῶνος, οὐ τινος ἢ ἀνω ᾧα κατέστη ἀγνωρίστος ἕνεκα φθορᾶς.

Ἡ γενομένη ἀνωτέρω παραβολὴ ὅα παρεῖχεν ἡμῖν βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὸ ἡμέτερον τεμάχιον ὡς προῖον αὐτόχρημα κορινθιακῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲν ἠναντιοῦτο ἡ ἐπιγραφή. Οὕτω δὲ καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο μνημεῖον, πρὸς τοῖς ἄλλοις

(1) Πρβ. π. χ. Furtwängler *l. c.* ἀρ. 486. 491.

(2) Ὁ Fr. Winter ἐν Arch. Zeitung. 1885 σ. 188 σημ. 2 συνήγαγε πολλὰ παραδείγματα πρὸς τοῦτο. Σπανιότεραι δὲ εἶναι γραφαὶ ἀγγείων, ἐν αἷς μετὰ ἀνθρικών σωματίων ἔχουσι αὐτὸ τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ, ὡς π. χ. Βερολίνου ἀρ. 385. 496, Ἀθηνῶν ἀρ. 194 Collignon (Benndorf, Griech. und sicil. Vasenbilder n. 54. 1).

(3) Βερολίνου ἀρ. 1074.

(4) Πρβ. π. χ. Βερολίνου ἀρ. 479. 1009. Ὡς πρὸς τὴν διὰ τετραγωνικῶν σχημάτων διακόσμησιν τῶν ἐνδυμάτων πρβ. ἀρ. 796.

(5) Π. χ. Βερολίνου ἀρ. 347. 368. 370. 371. 574-376. 383. 386 (ἐλλοσιὸν πως εἶναι τὸ ὑπ' ἀρ. 387) 450. 454. 477. 486. 494. 498. 499. Ὡσαύτως καὶ ἡ μορφή τοῦ Προμηθέως ἐπὶ τοῦ ἐκ Φαλῆρου τεμαχίου (Benndorf, Vasenbilder n. 54. 2), αἱ Ἀρπυαὶ ἐπὶ τῆς ἐξ Αἰγίνης λαμπῆς (Βερολίνου ἀρ. 1682) καὶ ἄλλα.

(6) Π. χ. Βερολίνου ἀρ. 2056.

μέχρι τοῦδε γνωστοίς, συμβάλλει εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι μεταξύ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀγγείων τοῦ Διπύλου καὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Κλιτίου, ἤτοι περίπου κατὰ τὸ δεύτερον ἡμῖσι τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ἤρκαετο καὶ ἐν Ἀθῆναις ἡ τέχνη κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον κορινθιακὸν ρυθμὸν. Τίνα δὲ σχέσιν ἔχει ἡ παράστασις αὕτη πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ ἀρχαιοτάτος τύπος τῆς ἀπεικονίσεως τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς προῆλθεν ἐκ Κορίνθου καὶ ἐκεῖθεν μόλις ἐν χρόνοις ἱκανῶς ὑστερωτέροις μετηνήχθη εἰς Ἀθῆνας (1), ταῦτα καταλείπω νῦν ἄλλοις νὰ διευκρινήσασιν.

Εἰς τὸ δεύτερον ἡμῖσι τῆς περιόδου τοῦ ἀρχαιότερου ρυθμοῦ ὡς καὶ οἱ χάριν παραβολῆς μνημονευθέντες ἀμφορεῖς μετὰ παραστάσεων γεννήσεως Ἀθηνᾶς, ἀνήκει τὸ ὑπ' ἀρ. 2 ἀπεικονισμένον εὐμέγεθες τεμάχιον, ὅπερ περιεβλὸν ἐξ ἀγορᾶς εἰς κτήσιν τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας τῷ 1882 εὐρίσκειται νῦν εἰς τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Μουσείῳ (2). Ὑπάρχουσι δὲ περὶ τούτου τεκμήρια ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γινομένων ἐν Ἀκροπόλει ἀνασκαφῶν πρὸ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τοῦ Παρθενῶνος. Τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶναι λείψανον μεγάλου δίσκου, ὅστις ἰσως εἶχε ποτε πλαστικῶς δηλωμένον περιθώριον, νῦν ἀποκεκρουσμένον. Ἐκ τούτου ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἀνήκει εἰς δισκοειδῆ πίνακα, οἷοι οἱ ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις ὑπὸ τοῦ ἀγγειογράφου Ἐπικτήτου ἰδίως ζωγραφούμενοι (3), ἐὰν δὲν καθίστα πιθανότεραν ἄλλην ἐξήγησιν ἢ ὑπ' ἀρ. 2* διδομένη καταγραφή τοῦ τεμαχίου. Ἐν ᾧ δηλονότι ἡ γραπτὴ ἐπιφάνεια κυρτοῦται ἠρέμα πρὸς τὸ κέντρον οὕτως ὥστε τὸ πᾶχος τοῦ δίσκου, ὃν ἐν τῷ μέσῳ 0.015, βγαίνει ἐλαττούμενον πρὸς τὴν περιφέρειαν μέχρι 0.008, ἢ ὀπισθία ἐπιφάνεια, ἣτις εἶναι ἐν γένει ἐπίπεδος, ἔχει, ἐν μέσῳ μελαίνων καὶ ἐρυθρῶν συγκεντρικῶν κύλων γεγραμμένων ἐπὶ τοῦ πηλοῦ ἔχοντος χρῶμα ἐρυθρὸν ἀνοιχτόν, ἐξόχως ἰν τινα 0.006 πλατεῖαν καὶ 0.002 παχέαν, ἀρισταμένην δὲ κατὰ 0.043 ἀπὸ τῆς περιφέρειας. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἄγεται ὅτι

(1) Πρβ. ἰδίᾳ Loeschke, Arch. Zeitung 1876 σ. 111 κ. ε. 114 κ. ε. Ἡναντίον δὲ τοῦτο Klein, Euphroniae σ. 35 σημ. 2, τῆς νεωτέρας ἐκδόσεως σ. 74 σημ. 2.

(2) Ἀρ. 284 τοῦ Ἐρμετρίου τῶν πηλ. τεμαχίων.

(3) Brunn, Gesch. der griech. Künstler II σ. 672. Klein, griech. Vasen mit Meistersignaturen σ. 9.

νά εικάσῃ ὅτι τὸ τεμάχιον θὰ ἀνήκεν εἰς πῶμα μεγάλης πυξίδος. Τὸ σκευὸς ἦτο βεβαίως ἀφιερωμένον τῇ Ἀθηνᾷ, τὰ δὲ γράμματα... α μ' ἀνέθηκε δύνανται ν' ἀναχθῶσιν εἰς τοὺς ἀμέσως μετὰ τὸ μέσον τοῦ ἔκτου αἰῶνος χρόνου. Ἡ γραφὴ εἶναι ἐξεργασμένη διὰ τῶν συνήθων χρωμάτων, τὸ λευκὸν ὅμως δὲν διατηρεῖται τὸσον ζωηρὸν ὅσον δεικνύται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀπεικονίσει, διακρίνεται δὲ κυρίως μόνον ὅταν παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ πλαιγίου πρὸς τὸ προσπίπτον φῶς. Αἱ ἐγκεκαρχαμέναι γραμμαὶ ἐλέγχουσι χεῖρα βαρεῖαν μὲν καὶ χειρωνακτικὴν, ἀλλ' εὐσταθῆ.

Τὴν προσοχὴν τὰ μάλιστα ἐλκύει ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ τὸ σωζόμενον μέρος μεγάλης στρογγύλης ἀσπίδος περιβαλλομένης ὑπ' ὄφρων ὑπερφυῶν. Ἐπὶ ἀγγείων, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι, ὁμοίον τι ἀπαντᾷ ἄπαξ μόνον ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ τοῦ ἀρχαιότερου ρυθμοῦ ἀμοφρέως μετ' ἐπιγραφῶν ἰωνικῶν (1), φέροντος δὲ γραφῆν Διὸς μαχομένου πρὸς γίγαντας καὶ προτεινόντος μεγάλην ἀσπίδα, ἥτις, ὡς καὶ ἐνταῦθα, κοσμεῖται διὰ τοῦ συχνότατα ἀπαντῶντος καὶ ἐκ τμημάτων κύκλου συγκειμένου ἀστέρος — ὃν ἐνόησε « τροχὸν κυλινδουόμενον » ὀνομάζουσιν — καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐστραμμένου μέρους ὄφρει πολλὴ πυκνότερα διατεθειμένους. Τὴν ἀσπίδα ταύτην δικαιούμεθα ἀναμφιδόλως νὰ ὀνομάσωμεν Λιγίδα, συμφωνεῖ δέ, ὡς νομίζω, πολὺ μάλλον τὸ σχῆμα τοῦτο αὐτῆς πρὸς τὰς παρ' Ὀμήρῳ περιγραφάς, ἢ τὸ βραδύτερον ὡς σχῆμα τῆς αἰγίδος δεκτὸν γενόμενον. Ὡσαύτως καὶ τὴν Ἀθηνᾶν εὐρίσχομεν φέρουσαν τοιαύτην αἰγίδα π. χ. ἐπὶ νομισμάτων τῆς Μήλου (2). Ὅτι δὲ ἡ Θεὰ καὶ ἐνταῦθα παρίστατο, φαίνεται ἐκ τῶν ἐλαχίστων μὲν ἀλλὰ βεβαίων ἰχνῶν χρωματισμοῦ λευκοῦ, ἅπερ παρατηροῦνται ἐπὶ τοῦ σωζομένου μέρους τοῦ ποδὸς τῆς μορφῆς κάτωθεν τῆς ὄψας τοῦ χιτῶνος. Τὸ ἔνδυμα φέρει τὴν φολιωτὴν ἐκείνην διακόσμησιν, ἥτις ἐν τοῖς ἀρχαιότεροις, οὐχ' ἤττον δὲ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις οὐχὶ σπανίως ἀπαντᾷ (3). Ἡ οὐρὰς σχῆμα ἔχουσα προεκβολὴ τῆς ὄψας

τοῦ χιτῶνος εἶναι τὸ ἐπίσυρμα· γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι συνήθως αἱ γυναῖκες παρίστανται ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις μνημείοις ἐλκεσέπειλοι ὡς αἱ παρ' Ὀμήρῳ. Καὶ τὸ ἐπίσυρμα τοῦτο δεικνύει ἡμῖν ὅτι ἡ μορφή ἦτο ἐστραμμένη πρὸς ἀριστερά, ὡς τοῦτο, παρὰ τὸ ἔθος τῆς ἀρχαίης τέχνης (1), οὐχὶ σπανίως ἀπαντᾷ ἐπὶ παραστάσεων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλων μορφῶν φερουσῶν ἀσπίδα ἵνα ἐνταυτῶ καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς ἀσπίδος ἐπιδειχθῇ καὶ τὴν ζωγράφῃσιν τοῦ κορμοῦ τῆς μορφῆς ὁ τεχνίτης ἀποφύγῃ. Ἐκ τούτου δὲ ἐξάγεται ἐπίσης ὅτι τὸ ἐξ ὄφρων κράσπεδον περιέθεε κύκλω τὴν ἀσπίδα. Καθόλου ὀφείλομεν νὰ φαντασθῶμεν τὴν θεὰν ἡρέμως ἰσταμένην καὶ πάλλυσαν τὸ δόρυ κατὰ τὸν γνωστὸν τύπον τῶν εἰκόνων τοῦ Παλλαδίου (2). Ἡ ἀσπίς ἐκάλυπτε σχεδὸν τὸ ἡμισυ τῆς μορφῆς (3), ὡς ἡ διὰ στιγμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ πίνακι συμπλήρωσις τῶν δύο ἡμικυκλίων φανερὸν ποιεῖ, ἐὰν δὲ πρὸς τοῦτοις λάβωμεν ὅτ' ἔβην καὶ τὸ μέγα ἐξ ὄφρων κράσπεδον τῆς ἀσπίδος, πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὴν κυρίαν μορφήν παραδόξως ἐστενοχωρημένην, ἡ δὲ εἰκὼν θὰ παρεῖχεν ὄψιν σχεδὸν γελοιογραφικὴν (4). Ἀλλὰ συνάδει κάλλιστα πρὸς πάντα ταῦτα ἡ δὴν σκαϊότης τῆς ἐξεργασίας τῆς εἰκόνος.

Ὅταν τεχνοτροπία τις, ἀφοῦ φθάσῃ ἤδη εἰς τὴν ἐφικτὴν — ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν γενικῶν αὐτῆς ἀρχῶν — ὕψιστην ἀμύην, ἀρκεῖται ν' ἀποβάλλῃ τὴν ζωτικὴν αὐτῆς δύναμιν, τότε μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἀναφαίνοντα τεχνύται — ἐκτός, ἐννοεῖται, ἐκείνων οἵτινες χειρωνακτικῶς ἐργαζόμενοι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τοὺς ἐκ παλαιοῦ δημιουργηθέντας τύπους — τινὲς μὲν ἔχον-

καὶ Ἀρχ. Ἐφημ. 1885 π. 7. 2, ὅπου κατὰ περίεργον σύμπτωσιν αἱ φολιδῶς ὁμοιάζουσιν ἐτελεύς πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ἐκ Μενιδίου καὶ Σπάτα βαλάνων πινακίδων.

(1) Πρὸ. Löschke, Arch. Zeitung 1876 σ. 113.

(2) Πρὸ. Jahn ἑ. ἀ. ἰδιὰ δι' Gerhard, Etrusk. und Kamp.Vasenbilder πίν. 2, τὴν ἐκ 'Τόσου κλίμα (Journal of hell. studies 1884 π. 40) καὶ τινὰ ἀμοφρέα τοῦ Ἀμασίου (Arch. Zeitung 1884 π. 15).

(3) Ὅτω π. χ. καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρειου ἐν ἀγγείῳ παριστάνοντος τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς παρὰ Schneider (ἴδε ἀνωτέρω) ἀρ. 3.

(4) Τοῦτο παρηγόρη με ἐν ἀρχῇ νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐνταῦθα παρίστατο μόνον μέχρι τῶν γονάτων καὶ ἐπομένως ἐν βραχέϊ χιτῶνι, ὡς ἐπὶ ἀγγείῳ τῆς συλλογῆς Santangelo ἐν Νεαπόλει (καθ' ἡ φιλικῶς ἀνεκίνησέ μου ὁ Löschke) ἐπ' ἀρ. 120 παρὰ Heydemann τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὑπεδαίξα ἰσχυρῶς (Zeitschrift für österr. Gymnasien 1886 σ. 199 σμ. 2), ἀλλὰ νῦν βασανίσας αὐτὴν ἐκ νέου τὴν εὐρίσκω ἀνεπιτότατον.

(1) Mon. dell' Inst. VI, VII πίν. 78.

(2) Müller-Wieseler, Denkmäler II³ πίν. 20 ἀρ. 215 σ. 150. Jahn, de antiquiss. Minervae simulacris πίν. 3, 8. Πρὸ. Roscher, Lexik. der Mythol. ἑ. λ. Studniezka, Beiträge zur Gesch. der altgriech. Tracht σ. 62 σμ. 17 καὶ 18.

(3) Ἴδε παραδείγματα τινὰ ἐν Beiträgen κτλ. σ. 38 σμ. 35. Πρὸ.

τες τὴν δύναμιν νὰ τάμνωσι νέας οδοὺς, ἄλλοι δὲ μὴ ἀπολακτίζοντες μὲν τὰ ἀρχαῖα σχήματα, ἐπιχειροῦντες ὁμῶς νὰ ἐμφυσησῶσιν αὐτοῖς νέον θέλημα ἡττηρὸν ἐπιτηδεύοντες ἄκραν λεπτότητα περὶ τὴν ἐξερρασίαν. Οὕτως ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Κίμωνος βλέπομαν ἀντιτιθεμένους ἀλλήλοισι τὸν Μύρωνα καὶ τὸν Κάλαμιν. Οὕτω μετὰ τὸ πρῶτον ἤμισυ τοῦ πέμπτου αἰῶνος ἐμφανίζονται ἐν τῇ ζωγραφικῇ τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τεχνίται, οἵτινες, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν πρῶτων δοκιμῶν τοῦ καλοῦ ρυθμοῦ, προσπαθοῦσι δι' ἀρχαϊκῶς σχεδὸν κομποπρεπείας νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ ζωῇ τὸν αὐστηρὸν ρυθμὸν (1). Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἑκατὸν ἔτη πρότερον. Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου, τοῦ Νεάρχου καὶ τοῦ Κόλχου τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης ἔφθασεν εἰς τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀκμὴν. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ἐγεννήτο ἡ νεωτέρα τῶν μελανομόρφων ἀγγείων ἐργασία, ἥτις παρεσκεύασε τὴν πρὸς τὰ ἐρυθρομόρφα μετάβασιν, διακεκριμένοι τινὲς τεχνίται ἐπειρῶντο διὰ τῶν υποδειχθέντων μέσων νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ ζωῇ τὸν ἀρχαῖον τῆς ἐργασίας τρόπον. Τούτων δ' ἐξοχώτατοι ἦσαν ὁ Ἐξηκίας καὶ ὁ Ἄμασις (2). Τὴν ἀντίθεσιν τοῦ τρόπου αὐτῶν τοῦ σχεδιάζειν πρὸς τὴν γνησίαν ἐκείνην ἀρχαικωτέραν τέχνην σαφέστατα ἐχαρκτηρίσεν ὁ Brunn (3), εἰ καὶ τὰ ἱστορικά πορίσματα, ἅτινα ἐκ ταύτης πειρᾶται νὰ ἐξαγάγῃ δυσσχέλια δύναται τρις σήμερον ν' ἀσπασθῇ. Εἰς τὸν ἀνωτέρω λοιπὸν τρόπον τῆς ἐργασίας ἀνήκει καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 3 τεμάχιον, εὐρεθὲν κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου (4). Ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 3^a διδομένη κάλυψις τομῆ καὶ τὸ γνωστὸν κυματιστὸς κόσμημα δηλοῦσιν ὅτι τὸ τεμάχιον ἀνήκει εἰς ἀμφορέα ἐλαφρὰν ἔχοντα τὴν ἀπὸ τοῦ λαίμου πρὸς τὴν κοιλίαν κυρτότητα καὶ κοσμοῦμενον ἑκατέρωθεν δι' εἰκόνων ἐν πλαισίῳ, περιεχουσῶν μεγάλας

μὲν ἄλλ' ὀλίγας μορφάς (1). Διάμετρον εἶχε τὸ ἀγγεῖον, καθ' ὅσον αὕτη ἐκ τῆς ὀριζοντίας κυρτότητος τοῦ τεμαχίου νὰ ὑπολογισθῇ δύναται, 0.25 περίπου. Ἐνταῦθα βλέπομεν τὴν Ἀθηνᾶν ἐν στάσει ἡρέμου, ὅπως δ' αὐτῆς τὴν τριάνταν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀμφότεροι οἱ θεοὶ προσήρχοντο πιθανῶς πρὸς τρίτην τινὰ ἀνδρικήν μορφήν, ἥς περισσώθη μόνον ἡ δεξιὰ χεὶρ μετὰ μέρους σκήπτρου, ὅπερ ἐκράτει τὴν μορφήν ταύτην δύναται τις νὰ υποθέσῃ ὡς τὴν τοῦ Διός, κατ' ἀκολουσίαν δὲ τὴν ὄλην παράστασιν ὡς εἰκονίζουσαν τὴν περὶ Ἀττικῆς ἔριδα τῶν θεῶν ἐν σχήματι μίας *sacra conversazione*.

Πάντα τὰ χρώματα διατηροῦνται ἐξαισιῶς, ἐν οἷς καὶ τὸ παχὺ λευκὸν χρῶμα, δι' οὗ, ἐκτὸς τῶν γυμνῶν μελῶν τῆς θεᾶς, εἶναι πεποιημένα καὶ τὰ ἐλάχιστα στίγματα, ἅπερ στολίζουσι τὴν ρίζαν τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας, τὴν ἄνω ᾶν καὶ τὰ πετραγῶνα ἐν τοῖς ποικιλιμασιν τῆς ἐσθῆτος, τὰ κράσπεδα καὶ τοὺς ὄφεις τῆς αἰγίδος. Ἡ ἄντυξ τῆς ἀσπίδος ἔχει χρῶμα κιτρινωπὸν, τὸ δὲ ψέλλιον εἶναι ἐρυθρὸν ἀποκλίνον πρὸς τὸ ὀρφνόν. Τὰ λοιπὰ βαθέως ἐρυθρὰ μέρη τῆς γραφῆς δηλοῦνται ἐν τῇ ἡμέτερᾳ ἀπεικονίσει διὰ πυκνῶν σκιερῶν γραμμῶν. Ἡ χάραξις τῶν γραμμῶν εἶναι ἐξόχως λεπτή¹ καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ βραχίονος ἀποκαλύπτουσι αὐτὰ ἀπλῶς τὸ ὑποκάτωθεν μέλαν γάνωμα, ἐπὶ δὲ τῶν μελάνων μερῶν τῆς εἰκόνος εἶναι πεπληρωμένα ὑπὸ λευκοῦ βάρματος. Ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ἐπιθέσεως τοῦ λευκοῦ ἰδίᾳ ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τῆς τέχνης ἡσκαίτο ἐπιμελῶς, κατὰ πρῶτον δὲ ὑπὸ τοῦ Benndorf ἠξιώθη τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐκτιμῆσεως (2). Πρόκειται λοιπὸν ἐνταῦθα εἰς ὄψιν ἡμῶν αὕτη αὕτη ἡ «*musterhafte Sauberkeit der materiellen Ausführung*», ἣν ὁ Brunn ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονεύειντι χαρακτηρισμαῖ ἀποδοῖει τῷ Ἐξηκίᾳ, ἐνταῦθ' δὲ φαίνεται ἡ «*gewisse Katatexis*» καὶ ὁ καθαρῶς τὰ παραδεγμένα σχήματα ἐλέγχων χαρακτήρ τοῦ κομψοῦ αὐτοῦ σχεδίου καὶ ἡ ἑλλειψίς παρατηρήσεως ἐν τῇ φύσει ζωῆς. Τὸ ὄδρον καὶ τὸ σκήπτρον εἶναι ῥαβδία λεπτοφύεστατα. Τὸ ὅτι δὲ τὸ σκήπτρον,

(1) Πρὸς τὸν Winter, die jüngeren attischen Vasen und ihr Verhältniss zur grossen Kunst 1885 σ. 14 κ. ἔ.

(2) Κατάλογον τῶν ἔργων αὐτῶν ἴδε παρὰ Klein, gr. Vasen mit Meistersignaturen σ. 18 κ. ἔ. Ἡ τοῦ Klein χρονολογικὴ κατάταξις τούτων καὶ ἄλλων τεχνιτῶν νομίζω, κατὰ τὰ ἄνω εἰρημένα, ὅτι δεῖται διορθώσεως.

(3) Probleme in der Gesch. der griech. Vasenmalerei σ. 43 κ. ἔ.

(4) Τὴν γνώσιν τοῦ τεμαχίου τούτου καὶ τῶν ὑπ' ἀρ. 4 καὶ 5 ὄφελω τῷ κ. Benndorf κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διατριβῇ τοῦ ὁμοίου ἐπισκέφθη κατὰ πρῶτον καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῇ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσεῖο μέγρι τοῦδε ἡμὲς ἐπιθεμῖνα εἰς τὸ κοινὸν πολύτιμα ἀντικείμενα.

(1) Πρὸς τὸν ἀμφορέα τοῦ Ἐξηκίου παρὰ Klein, Meistersignaturen ἀρ. 4 (Mon. dell' Inst. II πλ. 22).

(2) Arch. Zeitung 1881 σ. 1 κ. ἔ.

ἀντί τῆς συνήθους αὐτῶ θέσεως μεταξύ τοῦ ἀντί-χειρος καὶ τοῦ δέικτου, ἐνταῦθα μεταξύ τούτου κεῖται καὶ τοῦ μέσου, τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῆ μάλλον εἰς ἰδιότροπον προσπάθειαν πρὸς ἐπίδειξιν χάριτος ἢ εἰς σφάλμα τοῦ τεχνίτου. Ἐλλείψιν ὅμως ἰκανότητος τοῦ τεχνίτου περὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ παράστασιν τοῦ ἀντικειμένου ἐλέγχει ἡ ἀπεικόνισις τῆς αἰγίδος, ἥτις λοξῶς περιβάλλει τὸ στήθος — τοῦθ' ὅπερ σπανιώτατον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ (1) — ὡς τελαμών, καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν συνηνωμένα ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ἄμου. Χάριν δὲ τούτου κεῖται ἐκεῖ καὶ κυκλοτερῆς τις περόνη, χωρὶς ὅμως νὰ δηλωθῆ τὸ ἡμικυκλικὸν κρᾶσπεδον τῆς ἐκ τῶν ὀπισθεν ἀνερχομένης ἄκρας τῆς αἰγίδος (2), ἀνθ' οὗ κατωτέρω παρίσταται ἐπικεκολλημένη πλατεῖα τις ταινία, οἶα μόνον εἰς χειρίδα χιτῶνος θὰ ἤρμοζεν. Ὡσαύτως πάντῃ ἀλογίστως εἰκονίζονται οἱ ὄφεις· δὲν ἐκφύονται δηλαδὴ ἀπὸ τῶν κρᾶσπέδων τῆς αἰγίδος, ἔνθα ἡ συνήθης αὐτῶν θέσις, ἀλλ' ἀναφαίνονται πρὸ τοῦ στήθους εἰς μέρος ὅπου καθόλου δὲν ὑπάρχει ἡ αἰγίς. Τοιαῦται ἐλλείψεις εἰς γραφὰς ἐπιπολαίουσιν θὰ ἦσαν συγχωρητέαι, ἀλλὰ παρατηρούμεναι ἐπὶ γραφῶν τῶσδε ἐπιμελῶς ἐξεργασμένων δικαίως δίδουσιν ἀφορμὴν νὰ καταγνώσῃ τις τοῦ ἀγγειογράφου Ἐλλείψιν καλλιτεχνίτου νοῶς ἐν τῇ ἀντιλήψει τῶν ἀντικειμένων.

Ἐν τούτοις ἡ τελειότης τῆς ἐργασίας — εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐννοεῖται — δικαιοῦ ἡμᾶς νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν τεχνίτην μεταξύ τῶν γνωστῶν τῆς αὐτῆς σχολῆς τεχνιτῶν. Ἡδύνατό τις κατὰ τὰς ἀνωτέρω γενομένας συγκρίσεις νὰ στοχασθῆ τὸν Ἑξηκίαν. Νομίζω ὅμως, ὅτι εὐλογώτερας ἀξιώσεις δύναται τις νὰ προβάλλῃ ὑπὲρ ἐτέρου τινος τεχνίτου, ὅστις μάλλον ἢ ὁ Ἑξηκίας « ἐν μικρῶ ὑψίστην κομψότητα ν' ἀναπτύξῃ » (3) θηρεύει. Τὸν Ἀμασιν λέγω. Οὐδεμία ἀγγειογραφία φαίνεται μοι νὰ ὁμοιάζῃ τὸσον τῷ ἡμετέρῳ τεμαχίῳ — ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑποτύπωσιν τῶν μορφῶν — ὅσον ἡ κυρία εἰκὼν τοῦ ἄλλοτε τῶ δουκὶ de Luynes ἀνήκοντος (4) λαμπροῦ ἀμ-

φορέως τοῦ Ἀμασίου καὶ φέροντος γραφὴν ἔχουσαν θέμα σχετικὸν τῇ ἡμετέρᾳ παραστάσει, ἥτοι Ἀθηναῖον καὶ Ποσειδῶνα ἀπέναντι ἀλλήλων ἰσταμένους. Μικραὶ πραγματικαὶ διαφοραὶ εἰς τὰ καθέκαστα, ἰδίως ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τῆς τέχνης, μικρὰν ἔχουσι σημασίαν. Ἡ Ἀθηναῖα δηλονότι ἐν τῷ τοῦ de Luynes ἀγγείῳ φέρει κρᾶνος σχήματος ὀψιαιτέρου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχαιότερον ἐκεῖνο ἀπτικὸν σχῆμα μετὰ μικρᾶς δηλαδὴ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐρυθρᾶς, περιεφαλαίας καὶ ὑψηλοῦ λόφου ἀπαντᾷ ἐπίσης ἐν ταῖς γραφαῖς τοῦ Ἑξηκίου ὡς καὶ τὸ νεώτερον τοῦτο σχῆμα (1). Ἡ αἰγίς ὡσαύτως διαφέρει, ἔχουσα σχῆμα ἀσυνήθης καὶ οὐσα κατὰ μέσον τοῦ στήθους εἰς δύο διηρημένη, οἱ δὲ ὄφεις ἐπίσης εἶναι οὐχὶ ὀργανικῶς τῇ αἰγίδι συνηνωμένοι.

Ἀσφαλῆστατα ὅμως φαίνεται μοι ὅτι ὑπὲρ τοῦ Ἀμασίου μαρτυροῦσι χαρακτηριστικὰ τινα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται κάλλιον νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἄλλοθεν ἢ ἕκ τινος ιδιότητος τοῦ τεχνίτου τούτου, ἥτις, ὡς φαίνεται μέχρι τοῦδε οὐδεμίαν ἠξιώθη προσοχῆς εἰ καὶ πρὸ πολλοῦ ὑπεδειχθῆ, ἥτοι ἐκ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀφρικὴν. Ἐμείνει δ' ἀπαρτήρητος ἡ σχέσηις αὐτῆ δι' οὐδένα ἴσως ἄλλον λόγον ἢ διότι ἰδίως ὁ Panofka ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρὸς ὀρμώμενος, κατὰ τὸν φαντασιώδη καὶ ἐπιπόλαιον αὐτοῦ τρόπον, ἀνέζητει μυθολογικὰς ἀναφορὰς τῶν γραφῶν τοῦ Ἀμασίου πρὸς τὴν Διδύμη (2). Ἀλλὰ καὶ ὁ K. O. Müller ξενισθεὶς ἐπὶ τῷ ἀήθει τούτῳ εἰς Ἑλληνα ὄνοματι ἐπειράθη νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκ τῆς ἐπὶ Ψαμμητήχου ἐμπορικῆς ἐπιμιξίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Αἴγυπτον (3). Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀμυβιάλλω ὅτι ὁ τεχνίτης, ἐκ τῆς γραφίδος τοῦ ὁποῖου διεσώθη ἡμῖν εἰκὼν μορφῆς Αἰθίοπος (4), ναὶ μὲν κατὰ παραδεδεγμένον τι σχῆμα πεποιημένη, ἀλλὰ μία τῶν πιστοτάτων ἀρχαίων,

céramographique, I πίν. 78, Arch. Zeitung 1846 πίν. 39, 4.

(1) Klein ἑ. ἄ. ἄρ. 3, Gerhard, Etrusk. u. Kamp. Vasenbilder πίν. 12 καὶ αὐτ. πίν. 22 ἐπὶ ἀγγείου κατὰ τὸν Klein σ. 20 συγγενεῶς τοῖς τοῦ Ἑξηκίου, καὶ ἐπὶ τοῦ νεωτέρου παρὰ Gerhard, Auserl. Vasenb. II π. 211.

(2) Archäol. Zeitung 1846 σ. 237 κ. ἑ.

(3) Commentationes societatis Göttingensis 1831 σ. 38 Kunstarchäolog. Werke III σ. 62.

(4) Klein ἑ. ἄ. ἄρ. 2, Gerhard Auserl. Vasenb. III π. 207, Arch. Zeitung 1846 π. 39, 3. Ὁ δὲ Klein δὲν δύναται καὶ ἐγώ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπισημασμένα, νὰ συμπεράνωσιν τῷ Luerschcke, περιωμένῳ ἐν Arch. Zeitung 1881 σ. 31 σημ. 9 ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Ἀμασιν.

(1) Π. χ. Gerhard, Auserl. Vasenbilder II πίν. 211 τοῦ νεωτέρου μελανοκόρου τρόπου.

(2) Πρὸς τὸν πίνακα τοῦ Σκόπου παρὰ Benndorf, Vasenbilder πιν. 4, 1 καὶ Gerhard, Auserl. Vasenb. I πίν. 69-70, 71, II πίν. 113, 139, III πίν. 192 καὶ Élie céramogr. I πίν. 10.

(3) Klein, Meistersignaturen σ. 20.

(4) Klein ἑ. ἄ. ἄρ. 1, Luynes, Vases grecs πίν. 1-3, Élie

πράγματι ἐκ τῆς παρὰ τὴν Αἰθιοπίαν χώρας κατήγετο καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν, ὅπως ὁ μισοφόρων ἀρχηγὸς Ψαμμάτιχος (1) καὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἐκ τῆς περιφέρειας, βαρβαρικὸν εἶχεν ὄνομα καὶ ἦν εἰς τῶν πολυαριθμῶν ἐπηλύδων οὐς ἀπησχόλει ἢ τῶν Ἀθηναίων καλλιτεχνικῆ παραγωγῇ κατὰ τὸν ἕκτον ἔτι δὲ καὶ τὸν πέμπτον αἰῶνα. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ περὶ τούτου τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον πάντῃ ἐξ ἑμαυτοῦ ἤχθη ἐν τὴν εἰκασίαν ταύτην διὰ τῆς παρατηρήσεως μικρᾶς τινοῦ καὶ ἀφανοῦς λεπτομερείας, ἥτις ἐπὶ ἡλθέ μοι, προϊούσης τῆς περὶ τὴν ἑλληνικὴν στολὴν ἐρευνῆς μου. Μοι ἐφάνη δηλαδὴ περιεργον εἶναι ἐν τῇ ἀρχαίῃ τέχνῃ σπανίως ἀπαντᾶ ἐσθλῆς θυσανωτῆ. Ἐκτός μεμονωμένων τινῶν περιπτώσεων, ἐβεβαιώθη, ὅτι οἱ Οὐρανοὶ ἀπαντᾶσι μόνον εἰς δύο μικρὰς κατηγορίας ἀγγείων, ἥτοι εἰς τὰ ἐκ Κυρήνης (2), καὶ εἰς τὰ τοῦ Ἀμασίου (3), καθ' ὅσον ταῦτα ἐγένοντο διὰ δημοσιεύσεων γνωστά. Ὁ ἐκ θυσάνων κόσμος ἦτο βεβαίως ἐν χρήσει ἀρχικῶς ἐν Ἀσίᾳ ἰδίᾳ δὲ ἐν Ἀσσυρίᾳ (4), ἀλλ' ἐν τοῖς χρόνοις, οὐς ἐξετάζομεν ἐπίσης καὶ παρ' Αἰγυπτίους, κίττινες κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (2, 81), ἐνδεδουκάσθαι οὐκ ἀνεύσει, περὶ τὰ σκέλεα θυσανωτοῦς, οὐς καλοῦσι καλασίρις. Ἐπίσης γνωστὴ τις εἰκὼν ἀγγείου τοῦ Αὐστριακοῦ Μουσείου ἐν Βιέννῃ (5) παριστᾷ τὸν Βούσιριν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ αἰθίοπας ὁμοίως μετὰ γνώσεως ἀκριβοῦς τοῦ σχήματος τῆς μορφῆς καὶ τῆς στολῆς αὐτῶν ἀνῆκει δὲ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἰς μεγάλην τάξιν ἀγγείων, περὶ ὧν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκράτησεν ἡ ἀδικαιολόγητος δόξα, ὅτι ἐποιήθησαν κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων, διὸ καὶ ἐκλήθησαν vasi di stile corinzio imitato a Cere. Καὶ ἡ τάξις αὕτη τῶν ἀγγείων, ὡς φίλός τις κατέστησέ μοι γνωστόν, ὅστις

(1) H. 16. Röhl, Inscr. gr. antiquissimae 482.

(2) Micali, Storia κτλ. π. 42. Arch. Zeitung 1881 π. 42, 1. 3. π. 13, 2. 3. 5. Μόνον ἐν ταῖς γραφαῖς τῆς Ἀρκεσιλάου κύλικος ἑλλείπουσι παντελῶς, ἐὰν ἡ ἀπεικόνισις εἶναι ἀκριβὴς (Mon. dell'Inst. I π. 47). Ἐπὶ τῆς παρ' Ulrichs (Beiträge zur Kunstgesch. π. 40) κύλικος ἀπαντᾷ μόνον κάλυμμα ἡλκίνης θυσανωτῶν. Περὶ τῆς ἐκ Κυρήνης καταγωγῆς τῆς τάξεως ταύτης τῶν ἀγγείων ἀμφιβάλλω τοσοῦτον ἦπτον, ὅσον ἐν Mittheil. des arch. Inst. 1886 σ. 90 νομίζω ὅτι νέα τεκμήρια ὑπὲρ τῆς τοῦ Loeschek καὶ τοῦ Puchstein γνώμης προσήγαγον.

(3) Ἐἰς τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ᾄδῃ μνημονευθέντα προσθετέον καὶ Micali, Antichi Monumenti π. 76 (Arch. Zeitung 1846 πιν. 39. 1).

(4) Ἴδὲ τινα περὶ τούτου ἐν τῇ ἡμῶν πραγματείᾳ Beiträge κτλ. σ. 124 κ. ἑ.

(5) Monum. dell'Inst. VIII πιν. 46.

καὶ μέλλει προσεχῶς διὰ πλείονων νὰ τὸ ἀποδείξῃ, στενωῶς συνδέεται πρὸς τὴν πατρίδα τῆς στολῆς ἐκείνης. Ὑπομνήσκω δὲ πρὸς τούτους ὅτι ἐν τῇ τέχνῃ τῶν χρόνων τῶν Διαδόχων καὶ τῶν Ῥωμαίων συνηθέστατον παραδείγμα θυσανωτῶν ἐνδουμάτων παρέχει ἡ αἰγυπτιαζούσα στολὴ τῆς Ἰσιδος καὶ τῶν ἱερειῶν αὐτῆς. Θυσανωτὸν ἐπίσης δερμάτινον ἔνδυμα ἔφερον αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γείτονι Λιβύῃ, ἐξ ὅ ὁ Ἡρόδοτος (4, 189) θεωρεῖ γεννηθεῖσαν τὴν αἰγίδα. Περὶ τοῦ Ἀμασίου δὲ προσθετέον εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ καὶ παρ' ἄλλοις μὲν, ἀλλὰ κυρίως ἐν ταῖς γραφαῖς αὐτοῦ συχνάκις ὁ βραχὺς κίτων ἢ τὸ ζῶμα τῶν μαχητῶν ἔχει σχῆμα συγγενὲς τῷ αἰγυπτιακῷ.

Καὶ δὲν περιέχει μὲν τὸ ἡμέτερον τεμάχιον οὐδεμίαν τῶν μνημονευθεῖσάν ἀφρικανῶν χαρακτηριστικῶν λεπτομερειῶν, ἀντὶ τούτων ἕμως ἀνευρίσκομεν ἐν αὐτῷ ἄλλο τι σημεῖον ὁμοίας φύσεως. Πάντῃ ἀήθης δηλονότι εἶναι, ὅσον ἐγὼ γινώσκω, ὁ ἄνωθεν τοῦ μεταποῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ τοῦ κράνουσ προβάλλων μικρὸς γρύψ· ἀνάλογα δὲ τούτου παραδείγματα ἐν τῇ ἑλληνικῇ τέχνῃ δύνανται νὰ ἐπιδειχθῶσι μόνον ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων προερχόμενα καὶ οὐχὶ πολὺ πλησιάζοντα (1), καὶ οὐδενὸς τῶν ὁποίων ἡ ὁμοιότης εἶναι τόσοσ καταφανῆς ἐκ πρώτης ὄψεως πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ κράνουσ τῆς Ἀθηνᾶς γρύπα, ὅσον ἡ τοῦ Οὐραίου, ὅστις κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς θέσιν κοσμεῖ τὰ διαδήματα καὶ τὰ κράνη τῶν αἰγυπτίων βασιλέων (2). Ἀλλὰ τὸ ἐκ καρπῶν ροῖᾶς καὶ ἀνθέων λωτοῦ στέμμα, ὅπερ περιβάλλει τὸ κάτω μέρος τοῦ κράνουσ, ἐνθυμίζει ἡμῖν ἕνεκα τοῦ κυρίου αὐτοῦ συστατικῷ — τῆς ροῖᾶς — διακόσμησιν, ἥτις, εἰ καὶ ἄλλοιαν πως ἔχουσα τὴν διάταξιν, ἰδιάξει μόνον τοῖς ἐκ Κυρήνης καὶ τοῖς συγγενεῖσι τούτοις ἀγγείοις (3).

Τὰ ἐξῆς τεμάχια ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἄκρας ἀκμῆς τῆς ἀττικῆς ἀγγειογραφικῆς τέχνης.

(1) Πρὸς τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ κράνουσ τῆς Πηγάθενου τοῦ Φεῖδου γρυπῶν παρὰ Kieseritzky (Mitth. des arch. Inst. 1883 σ. 300 κ. ἑ. καὶ τὰς Πηγάσου προτομὰς, ἅς φέρει ἐμπρὸς ἡ πλατεῖα μέτρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Élite céram. I πιν. 29, 1, Millingen. Vases grecs πιν. 49.

(2) H. 16. Wilkinson-Birch, Manners and customs II σ. 328, 7, Erman, Aegypten und aeg. Leben σ. 95. 97.

(3) H. 16. Lœschcke, de basi quadam prope Spartam reperta, Dorpater Programm 1879 σ. 45, Puchstein, Arch. Zeitung 1881 σ. 226.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 4, εὐρεθὲν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους τούτου, εἶναι ὡς ἡ ὑπ' ἀρ. 4^a τομῆ δεικνύει, λείψανον μικρᾶς πιθανῶς κύλικος, ἧς νῦν σώζεται ἐκ τῆς βάσεως, κοιλῆς οὐσῆς, ἡ ἀρχή. Μόνον, ὡς φαίνεται, κόσμον εἶχεν ἡ κύλιξ ἐν μέσῳ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας μορφήν Ἀθηναῶν καθήμενης. Ἡ θεὰ καθήκει ἐπὶ ἀπλουστάτου τετραγωνικοῦ ἐδωλίου, οἶον — ἐκτός ἄλλων συχναίς ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ ἀπαντῶντων (1) — καὶ τὸ τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ Ἀκροπόλει, τῷ Ἐνδοίῳ δὲ μετὰ πολλῆς πιθανότητος ἀποδιδόμενον, μαρμαρίνου ἀνάλατος. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ἐν ᾧ ἡ θεὰ εἰκονίζεται ἐν τοιαύτῃ εἰρηνικῇ στάσει δ' ἀριστέρος αὐτῆς βραχίον μετὰ τῆς αἰγίδος παρίσταται ἐν προβολῇ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπὶ μορφῶν Ἀθηναῶν εἰρηνικῶς ἱσταμένης σπάριον εἶναι (2), καὶ ὅτι πιθανῶς ἐκράτει καὶ τὸ δόρυ, εἰς δ' φαίνεται ἀνήκουσα ἡ παρατηρουμένη ἄνωθεν δεξιὰ κατὰ τὸ θραῦσμα ὁριζοντίᾳ γραμμῇ. Πολλῶς ὅμως περιεργότερα εἶναι ἡ ἐξεργασία τοῦ ἀγγείου τούτου, ὅπερ κατὰ τὴν τεχνολογίαν τοῦ ἐκτάκτως λεπτοφυοῦς αὐτοῦ σχεδιάσματος ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἤκμαζεν ἡ αὐστηροτέρα τῶν ἐρυθρομέρφων ἀγγείων τέχνη, εἰς τὸν « κύκλον τοῦ Ἐπικτήτου ». Τὸ γάνωμα αὐτοῦ εἶναι βαθύ ἐρυθρόν, παρόμοιον κοραλλοειδῆ γράμματι, στιλπνότερον μὲν ἄλλ' ὁμοιάζον πρὸς τὸ συχναίς ἐπὶ ἀρχαιοτάτων κεραμείων, π.χ. κυπρίων τινῶν καὶ ἄλλων μεταγενεστέρων, τῶν ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς terra sigillata, ἀπαντῶν. Ἐν τῇ περιόδῳ τῆς τέχνης, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, γίνεται μὲν χρῆσις ὁμοίου — ἀλλ' οὐχὶ τόσον στιλπνοῦ — χρώματος πρὸς ἐπάλειψιν κυλικῶν ἐρυθρομέρφων, ἀλλὰ μόνον περὶ τὸ μέλαν ἔδαφος τῶν εἰκόνων (3), ἐν ᾧ ἐνταῦθα τὸ ἰχνογράφημα τῶν λεπτῶν διαγραμμάτων τῆς μορφῆς διὰ μέλανος γανώματος ἐξάιρεται ἀπὸ τοῦ βα-

θέος ἐρυθροῦ ἐδάφους. Ἐκτός τοῦ ἐδωλίου, ὄντος μέλανος, ἡ ὅλη μορφή πληροῦται διὰ χρωματίζοντος ἀλαμποῦς καὶ περίπου ὑπερόρθου μὴ ἀποκρύπτοντος, ἐννοεῖται, τὸ μέλαν σχεδιάσμα. Ἐνταῦθα λοιπόν, ἐπὶ ἀγγείου δηλ. οὐ τὸ σχέδιον κατὰ τὴν τεχνολογίαν ἐντελῶς τοῖς ἐρυθρομέρφοις ὁμοιάζει, βλέπομεν συνδυασμὸν τῆς ἐργασίας τῶν μελανομέρφων καὶ τῆς τῶν πολυχρῶμων, ὅστις εἶναι γνωστός — ὅσον ἐγὼ οἶδα — μόνον ἐπὶ λευκῶν ληκυθίων (1). Τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου φαινομένου, ὡς εἶπον, οὐδὲν ἄλλο ὁμοίον ἦτο ἔμοι γνωστόν' ἀλλ' ὁ κ. Klein ἀνεκοίναςέ μοι ὅτι τὸ αὐτὸ ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Ἐπιλύου (2), ὅστις, ὡς π.χ. καὶ ὁ Παμφαίος (3), καὶ ἐπὶ ἀπλῶς ἐρυθρομέρφων γραφῶν ποιεῖται χρῆσιν γανώματος ἐρυθροῦ χάριν ἐξάρσεως τῶν ἐνδυμάτων (4). Τὸν τρόπον τῆς γραφῆς τῶν ἐνδυμάτων ὑπὸ τοῦ τεχνίτου τούτου ἀναμιμνήσκουσι πως τὰ ἀλαμπῆ μέλανα στίγματα δι' ὧν εἶναι κατεσπαρμένη ἡ αἰγὶς τῆς ἡμετέρας Ἀθηναῶν.

Λαμπρὸν δεῖγμα ἰχνογραφήματος ἀπλοῦ μελάων διαγραμμάτων ἐπὶ ἐδάφους λευκοῦ κιτρινωποῦ καὶ ἐστιλνωμένου πρόκειται τὰ ἐπτά τεμάχια παροψίδος, ἅπερ ὁ κ. Benndorf ἀνεγνώρισεν ὡς προσανήκοντα (ἴδε ἀρ. 5 καὶ ὑπ' ἀρ. 5^a τὴν τομὴν αὐτῆς). Πρὸς συναρμογὴν τῶν τεμαχίων ὀδηγοῦσιν οἱ τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν κοσμοῦντες μέλανες συγκεντρικοὶ κύκλοι ἐπ' ἐδάφους ἐρυθροῦ ὑποξάνθου, συμπληρούμενοι διὰ γραμμῶν λεπτῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀπεικονίσει. Τὸ αὐτὸ λάμπον ἐρυθρὸν χρῶμα τοῦ ὠραίου καὶ ἀπαρμιλλῶν λεπτοφυοῦς πηλοῦ χρησιμεύει ὡς ἔδαφος καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ γύρου τῆς παροψίδος μέλαν κόσμημα. Ἡ Ἀθηναῖα εἰκονίζετο μόνη ἀναμφιβόλως ἐν ζωγραφῇ πολεμικῆς στάσει ὁρμῶσα πρὸς δεξιὰ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν φέρουσα ἐπὶ τοῦ ἀριστέρου βραχίονος τὴν αἰγίδα ἐν προβολῇ. Οὐδὲν χαρακτηριστικῆς τόσον σαφῶς τὴν μελετημένην κομψότητα τῆς ἐργασίας, ὅσον ἡ περὶ τὴν αἰγίδα διάβσεις ὄφρα ἐν ἀλλὰξ ἀφ' ἑνῶν — διὰ τοῦ γενείου

(1) Πρὸς π.χ. τὴν τοῦ Βερολίνου φιάλην ὑπ' ἀρ. 2313 μετὰ κίβηλου ἐπιγραφῆς τοῦ Δαυρίδος. Ἐπὶ μελανομέρφων ἀγγείων ἴδε Βερολίνοῦ ἀρ. 1907.

(2) Π.χ. Ἀθηναῖα παρὰ τῷ δούρῳ ἴκων ἐν Gerhard, Auserl. Vasenb. III πίν. 229-30, καὶ ἐπὶ μελανομέρφου ληκυθίου ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἀγ. Τριάδος μεταξὺ ἠρώων κυβερῶντων, καὶ ἐπὶ ἀναθηματικοῦ πίνακος τοῦ Βερολίνου ὑπ' ἀρ. 2759. Benndorf, Vasenbilder πίν. 4, 2.

(3) Δύο ὠραία δείγματα τοῦ εἶδους τούτου κατέχει ἡ Ἀρχ. Ἐταιρία, ἧτοι ζωῶν κυλικῶν (5^a ἀρ. 2898-99) ἐξ Ἐρμιόνης μετὰ μικρῶν ἐν τῷ πωθένει εἰκόνων νεανίου κηραφίοντος καὶ ἐτέρου ὀπλιζομένου, σχεδίου δὲ λεπτοτάτου. Ἡ ἐρυθρὰ βαφὴ δὲν εἶναι τόσον στιλπνὴ ὅσον ἡ τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου, πολλὰ γὰρ δὲ εἶναι καὶ ἐπαρμηνῆ.

(1) Πρὸς π.χ. ληκυθίους τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας ἀρ. 851 καὶ 1075 (Collignon ἀρ. 396, 399), 1998 καὶ 678 (Collignon ἀρ. 400).

(2) Klein, Meistersignaturen σ. 51.

(3) Klein ἐ. ἀ. σ. 43 ἀρ. 19. Gerhard Auserl. Vasenb. III πιν. 221-2.

(4) Ἐπὶ τῶν ἐν Arch. Zeitung 1884 π. 17, 1 δημοσιευθέντων τεμαχίων κατὰ περιγραφήν τοῦ Purlwängler (Berl. Vasensammlung ἀρ. 4041).

διακρινομένων — και θηλέων. Ίματισμόν ἔχει ἡ μορφή, ὡς καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεμαχίῳ, τὸν ἐπὶ τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τοῦ ἀστροῦ ῥυθμοῦ ἐν γένει εἰθισμένον ἦται τὸ αὐτὸ εὐμέγεθες, ἀρχικῶς δὲ τῷ πέπλῳ ταυτιζόμενον, καὶ τὸ στήθος λοξῶς περιβάλλον ἐπίβλημα, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπόπτευμα (1) ἐνταῦθα κατέρχεται ἀριστερὰ πρὸς τὸ ἔδαφος μετ' ἐξαιρετικῶς μακρῶν πτερυγίων. Ἡ αὐτὴ λοιπὸν στολή, ἣν φέρουσι ἡ Ἀθηναῖα τῶν αἰγιναιῶν ἀετωμάτων, ἢ τοῦ Orpermann (2) καὶ δύο, ἐντελῶς σχεδὸν ὅμοια, χαλκᾷ ἀγαλμάτια, εὐρεθέντα νεωστὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει (3), καὶ τέλος αἱ πλείεσται τῶν μορφῶν τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλίδος φερομένων τῆς ἀνεπτυγμένης ἀρχαϊκῆς πλαστικῆς, τῶν ὁποίων κάλλιστα καὶ πολλὰ δείγματα ἐν Δήλῳ καὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἰδίως διὰ τῶν ἐπ' ἐσχάτων γενομένων ἀνασκαφῶν, εἰς φῶς προήχθησαν. Τοῖς πολυχρώμοις τούτοις ἀγάλμασι κοινὸν ἔχει ἡ ἡμετέρα ἀγγειογραφία τὸν πλατύν μαϊανδρον, ὅστις στολίζει ἐμπρὸς κατὰ τὸ μέσον τὸ κατώτερον χιτάνοιδὲς μέρος ταύτης τῆς ἐσθῆτος. Εἶναι δὲ διαγεγραμμένος δι' ἀραιοῦ κιτρινοποῦ γανώματος, ὡς καὶ αἱ δύο ἄραια πτυχαὶ παρὰ τὴν ἀριστερὰν κνήμην.

Ἐν τέλει ἄς μνημονεύσω ἀξιωματικώτερον παράστασιν Ἀθηναῖας, ἥτις ἐδημοσιεύθη μὲν πρό τινος χρόνον ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (4), ἀλλὰ δὲν ἠρμηνεύθη ὡς τοιαύτη. Ἐπὶ μικροῦ τινος τεμαχίου ἀγγείου ἐρυθρομόρφου ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως ὄρθως ἀνεγνώρισεν ὁ ἐκδότης τὴν Κασσάνδραν γυμνὴν καὶ φεύγουσαν τὸν Αἴαντα, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὅμως ὡς θώραξ τοῦ Αἴαντος ἐκληφθὲν προφανῶς οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ κάτω μέρος Παλλαδίου, οὐ ἀντέχεται ἡ Κασσάνδρα τῷ ἀριστερῷ βραχίονι, σχεδὸν ἀπαράλλακτα ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Vivencio (5). Ἐκεῖ τὸ

Παλλάδιον βραίνει ἐφ' ἀπλῆς βάσεως, ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ βάσεως διβάθμου, ἥτις προφαίνεται ὀπίσω παρὰ τὴν ἀριστερὰν κνήμην τῆς Κασσάνδρας καὶ εἰκονίζεται μᾶλλον πρὸς ἀριστερὰ τοῖς σκέλεσι διαθέηκός τὸ δὲ σφυρὸν τοῦ ἐτέρου τῶν ποδῶν εἶναι ἐμφανὲς ἄνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος τῆς ἰκίτιδος. Δεξιὰ τοῦ Παλλαδίου σώζεται μέρος μορφῆς ἐνδεδυμένης καὶ πρὸς ἀριστερὰ καθήμενης, τοιαύτη δὲ ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ τῆς Νεαπόλεως ἀγγείου εὕρισκεται πλησίον τοῦ Παλλαδίου.

Ἀξία σπουδῆς εἶναι ἡ στολή τοῦ εἰδώλου Ἀπαράλλακτα ὡς τὸ μαρμαρίνον ἀγαλμα, τὸ ἐπικληθὲν ξόανον (1), ὅπερ εὐρεθὲν εἰς τεμάχια κατὰ τὰς τελευταίας ἀνασκαφὰς τῆς Ἀκροπόλεως ἀπρησίθη ἐσχάτως σχεδὸν ἐντελῶς τέλειον, φορεῖ τὸ εἶδωλον τοῦτο πλὴν τοῦ πολυπτυχοῦ χιτῶνος, οὐ μόνον τὸ κατώτατον ἄκρον ὑποφαίνεται, καὶ ἔνδυμα ἄπτυχον ὅπως εἰκονιζόμενον καὶ φέρον μέλανα εἰκονικὸν κόσμον ἐν δυοὶ παραλλήλοις καὶ ὑπὸ κοσμημάτων χωριζόμεναις ζώναις, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀνωτέρα περιέχει τρεῖς γυμνοὺς ἄνδρας σταδιοδρομοῦντας, ἡ δὲ κατώτερα ἐπίσης τρεῖς μορφὰς τρεχούσας, ἀλλ' ἐνδεδυμένας, αἰτινες πιθανὸν νὰ εἰκονίζον ἀρχαῖκόν τινα χορόν. Τῇ δευτέρᾳ ταύτη παραστάσει ἑτέρα ὅμοια εὕρισκεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος Ἀθηναῖας εἰκονιζομένης ἐπὶ παναθηναϊκοῦ ἀμφορέως (2). Δρόμον καὶ ἀρματοδρομίαν βλέπομεν πρὸς τούτοις ἐπὶ τοῦ ἐξαισίου περιβλήματος τῆς Δήμητρος ἐν ἀγγειογραφίᾳ τοῦ Ἴερωος ὑποσημαινομένης (3), ἐπὶ δὲ τοῦ χιτῶνος μαρμαρίνου ἀγάλματος εὐρεθέντος ἐν Ἀκροπόλει εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους 1882 ἐπίσης ἀρματοδρομίαν (4). Ἐπὶ τῶν μορφῶν ἐκείνων τῆς Ἀθηναῖας ἀνάμυστον δὲν εἶναι νὰ ἐκλάβῃ τις ὅτι εἰς τὰς ἀγωνιστικὰς παραστάσεις ἀφορμὴν παρέσχεν ὁ παναθηναϊκὸς πέπλος. Καὶ αἱ μὲν ὡς εἰκονικὸς κόσμος τοῦ πέπλου ἀναφέρεται μόνον ἡ Γιγαντομαχία, ἡ δὲ παράδοσις ὅτι ὡσαύτως ἐνυ-

202. Baumeister, *Denkm. des klass. Alterthums I* π. 14 σ. 742.

(1) *Pröf. Walter Miller, American Journal of Archaeology* 1886 σ. 63 ἀρ. 10 «Marble copy of a ξόανον».

(2) *Mon. dell' Inst. X* π. 48 c. Ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἀντι χειρῶν τριῶν παρεδὲλθον μαχητῆς ἐν *Beiträge* κτλ. σ. 138 σμ. 18 ἐναντίον τῆς ὀρθῆς γνώμης τοῦ De Witte ἐν *Annali* 1877 σ. 328 καὶ Ulrichs, *Beitr. zur Kunstgesch.* σ. 50.

(3) Gerhard, *Trinkschalen und Gefässe* πλ. 11-12. *Wiener Vorlegeblätter Ser. A* πλ. 5.

(4) Ἡ ζωγραφία παρετήρηθη ὑπὸ τοῦ κ. Gilliéron (18ε *Mulwān* ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 σ. 44 ἀρ. 26).

(1) Τὴν ὀνομασίαν ταύτην καθέρωσεν ὁ Böhlau, *Questiones de re vestiaria Graecorum*, Weimar 1884 σ. 18 κ. ε. Ἡ γνώμη τοῦ τῆς Böhlau (σ. 45 κ. ε.) καὶ ἐμοῦ (*Beiträge* κτλ. σ. 80 σμ. 34, σ. 140) ὅτι τὸ ἐπιδεδιλωμένον μέρος τοῦ ἐνδύματος τούτου εἶναι αὐτοτελὲς ἐπίβλημα, ἐν μέρει μόνον εἶναι ὀρθή, ὡς νῦν διδάσκει ἡμᾶς ἡ ζωγραφία τῶν νεαρῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρημάτων. Ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ τεύχεϊ τῆς ἐμῆς πραγματείας διὰ ἐπανορθώσω διεφορικῶς ἐν οἰκείῳ τόπῳ τὴν πλάνην ἡμῶν ταύτην. Ὅρθην περιγραφήν π. χ. ἔδωκεν ὁ Furtwängler παρὰ Roscher, *Lexikon der Mythologie* σ. 693.

(2) Friederichs-Wolters *Gipsabgüsse* ἀρ. 108.

(3) 18ε Κ. Ρωμαϊδου, *Τὰ Μουσεία τῶν Ἀθηνῶν*.

(4) Ἀρχ. Ἐφημ. 1885 πλ. 5, 3 σελ. 123.

(5) Müller-Wieseler, *Denkm. der alt. Kunst I* πλ. 43 ἀρ.

φαίνοντο εικόνες « τῶν ἀρίστων » τῆς πόλεως ἀναμφιβόλως εἶναι πεπλανημένη (1), ἀλλ' ἔσον τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν κωλύει νὰ δεχθῶμεν ὅτι τῇ κυρίᾳ ταύτῃ εἰκόνι προσετίθεντο καὶ δευτερεύουσαι ζῶναι περιέχουσαι τυπικὰς παραστάσεις — ταύτας βεβαίως

λίαν προσφυσεῖς — τῶν ἀγώνων τῆς ἑορτῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἀγγειογραφῶν, πρὸς ἃς ὁ πέπλος βεβαίως μεγίστην εἶχε τὴν ὁμοίτητα (1).

¹ Ἐν Ἀθήναις κατὰ Μάϊον 1886.

FR. STUDNICZKA

ΑΡΧΕΡΜΟΣ Ο ΧΙΟΣ

Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν τῆς Μαρμαροπλαστικῆς διεκρίθησαν, ὡς γνωστὸν, πρῶτοι οἱ χιοὶ Μέλας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μικκιάδης, ὁ υἱὸς τούτου Ἀρχερμος καὶ οἱ τούτου υἱοὶ Βούπαλος καὶ Ἀθῆνις (Πλίνιος, 36, 11). Τοὺς δύο πρῶτους τῶν τεχνιτῶν τούτων μόνον κατ' ὄνομα γνωρίζομεν· περὶ τοῦ Ἀρχέρμου ἔμως ἐγνωρίζομεν ὅτι ἔργα αὐτοῦ ὑπῆρχον ἐν Δήλῳ (Πλίνιος 36, 11) καὶ ὅτι πρῶτος αὐτὸς παρέστησε τὴν Νίκην περωτῆν (Σχολ. Ἀριστ. Ὀρν. 573). Γνωστὸν δὲ ἐστὶ ἐπιγραφῇ εὐρεθεῖσα ἐν Δήλῳ μνημονεῖται τοῦ Ἀρχέρμου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ὅτι περωτῆ ἑλαιεῖα μορφή, εὐρεθεῖσα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἐξελέγηθη ὡς Νίκη ὑπ'

αὐτοῦ τοῦ Ἀρχέρμου ποιηθεῖσα (Furtwängler, Arch. Zeit. 1882 σελ. 324 κ. ἐ.)· ἀλλὰ τὸ βᾶθρον, ἐν ᾧ ἡ ἐπιγραφὴ, δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε τὸ τῆς ἀνωτέρω μορφῆς, ὡς δύναται τις νὰ πεισθῇ μάλιστα νῦν, ὅτε ἤτε μορφή καὶ τὸ βᾶθρον ἐκομίσθησαν ἐκ Μυκόνου ἐνταῦθα καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ Κεντρικῷ ἡμῶν Μουσεῖῳ.

Εἰς ταύτας τὰς περὶ Ἀρχέρμου εἰδήσεις προσετέθη τελευταῖον ἑτέρα μεγάλης σπουδαιότητος. Ἐν ταῖς ἐν Ἀκροπόλει δηλ. ἐνεργουμέναις ἀνασκαφαῖς εὐρέθη γλῶσση ἢ ἐν πανομοιότυπῳ δημοσιευομένη ἐνταῦθα ἐπιγραφῇ, ἐν ἣ γίνεται μείναι τοῦ Ἀρχέρμου ὡς τεχνίτου ποιήσαντος ἀγαλμὰ τι :

... (Ἀ)ρχερμος ἐποίησεν ὁ χι(ος)
... (ἀνέ)θεκεν Ἀθηναῖαι πολί(χο)ι

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶνε κεχαραγμένη ἐπὶ σωζομένου τεμαχίου κιονίσκου, ἔχοντος τὰς βραβδῶσεις

(1) Πρβ. Beiträge κτλ. σ. 137 σημ. 17 ὅπου δωδεκαγών διέφυγόν μετὰ ὑπὸ τοῦ Julius ἐν Agonaltempel σ. 18 κ. ἐ. ἐπιθέμενα ὅμοια ἐπιχειρήματα.

κατὰ τὸν δωρικὸν τρόπον, ὥστε ὁ κίων θὰ εἶχε τοιαύτην μορφήν, οἷαν οἱ ὑπ' ἀρ. 1 καὶ 2 ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσιευθέντες (1886 Πίν. 6). Εὐρέθη δὲ παρὰ τὸ βόρειον τεῖχος τῆς Ἀκροπό-

(1) Beiträge κτλ. σ. 13. Τὸ μνημονεῖσθαι παρ' ἐμοῦ ἐκ Κριμαίας κάλυμμα μετεχειρίσθη ἐν τῷ μεταβῆ καὶ ὁ Σπ. Λάμπρος (Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος σ. 200) ἵνα παράσῃ ἕννοιαν τοῦ παναθηναϊκοῦ πέπλου.

λεως εἰς ἀπόστασιν 46-48 μέτρων πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τοῦ μέρους ἐκείνου, ἔνθα εὐρέθησαν κατὰ Ἰανουάριον μῆνα ἐνεστῶτος ἔτους τὰ πολλὰ ἀγάλματα (ἴδε τὴν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ ἔκθεσιν μου, 1886 σελ. 74 κ. ε.). Ἄλλ' ἐν τοῖς ἀγάλμασι τούτοις ὑπάρχουσι δύο διαφέροντα τῶν λοιπῶν τὴν μορφήν καὶ ἔργασίαν, διαφέροντα δηλ. τοῦ τύπου ἐκείνου, ὃν παριστᾷ τὸ σὺν τῇ ἀνωτέρω ἐκθέσει μου δημοσιευθὲν ἀγαλμα (Πίναξ Β'). Τὸ ἕτερον μάλιστα αὐτῶν (προτομὴ γυναικείου ἀγάλματος) εἶνε ἀναμφισβητήτως ξένης, οὐχὶ ἀττικῆς, πιθανῶς νησιωτικῆς τέχνης. Τοῦτο ἄρα τὸ ἀγαλμα δύναται νὰ εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχέρμου ποιηθὲν.

Ἄλλ' ἡ εἰκασία αὕτη μικρὸν ἔχει σπουδαιότητα ἐν σχέσει πρὸς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἀρχερμος εἰργάζετο ἐν Ἀθήναις, ἢ ὅτι τοῦλάχιστον ἔργα αὐτοῦ, ποιηθέντα ἐν Χίῳ, ἐστάλησαν ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐξετέθησαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἡ εἰδῆσις αὕτη εἶνε σπουδαιότατη διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεως τῆς τέχνης, διότι ἐξ αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐν παλαιτάτοις σχετικῶς χρόνοις ὑπῆρχε τεχνικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἡ Μαρμαροπλαστικὴ, ἢ τὸ πρῶτον ἐν Χίῳ ἀναπτυχθεῖσα, μετηνέβη ἀμέσως δι' ἔργων τοῦ Ἀρχέρμου εἰς Ἀθήνας. Δυνάμεθα μάλιστα μεθ' ἱκανῆς πιθανότητος νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ ὅλη ἀνάπτυξις τῆς Μαρμαροπλαστικῆς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἡ ἔσοποποιεῖ κυρίως ἤσκειτο, προήλθεν ἐξ ἐπιδράσεως τῆς τέχνης τοῦ Ἀρχέρμου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὡς δεικνύει καὶ ἡ ἐν Δήλῳ εὑρεσις ἀγαλμάτων τοιοῦτον ἐχόντων τύπον, ὅσον ἔχουσι τὰ πολλὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρεθέντα (ἴδε τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν μου σελ. 96), ἐν νήσῳ δηλ. πλησίον

τῆς Χίου κειμένη, ἐν ἣ ὑπῆρχον μάλιστα καὶ ἔργα τῶν χίων τεχνιτῶν.

Πλησίον τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὐρέθη ἡ προκειμένη ἐπιγραφή, εὐρέθη πρὸ τινων ἡμερῶν καὶ ἀρχαῖκωτάτη τὴν τέχνην χαλκῆ κεφαλῆ πωγωνοφόρου ἀνδρός, μεγέθους μείζονος σχεδὸν τοῦ φυσικοῦ. Τὰ εὐρήματα δὲ ταῦτα ἐπιχέουσιν ἰκανὸν φῶς ἐπὶ ἐτέρας ἐπιγραφῆς, εὐρεθείσης κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰσταμένου ἔτους (ἴδ. ἔκθεσιν μου ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ 1886 σελ. 81 ἀρ. Β). Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἀναγινώσκειται τὸ ὄνομα Θεόδωρος ὡς ὄνομα τεχνίτου. Τὴν εἰκασίαν δέ, ἣν τότε ὑπεδήλωσα, ὅτι ὁ Θεόδωρος οὗτος δυνατὸν ἴσως νὰ ταυτισθῇ πρὸς Θεόδωρον τὸν Σάμιον, δυνάμεθα νῦν μετὰ μείζονος βεβαιότητος νὰ ἐπαναλάβωμεν. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπῆρχον ἔργα Ἀρχέρμου τοῦ Χίου, πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπῆρχον καὶ ἔργα Θεοδώρου τοῦ Σαμίου, ὅστις ἄλλως διέτριψεν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Ἑλλάδι, διότι ἠφοδύθησεν ὡς ἀρχιτέκτων τὴν ἐν Σπάρτῃ Σκιᾶδα· ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεόδωρος ἦτο χαλκοπλάστης, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθὲν ἀγαλμα θὰ ἦτο οὐχὶ μαρμαρινὸν ἀλλὰ χαλκοῦν· δὲν εἶνε ἄρα ἀπίθανον ἢ εὐρεθεῖσα κεφαλὴ νὰ ἀνήκῃ εἰς αὐτὸ τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου ποιηθὲν ἀγαλμα. Ἀλλὰ περὶ τοῦ σπουδαιότητος ζητήματος ἐπέχομεν νὰ ἀποφκνωθῶμεν ὀριστικῶς, περιμένοντες τὰ τῶν ἀνασκαφῶν αποτελέσματα, ἅτινα εἶνε δυνατὸν νὰ καταστήσωσι τὴν λύσιν αὐτοῦ εὐκολωτέραν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῆς λέξεως Ἀρχερμος περιττὸν κρίνω νὰ προσθέσω τι, βεβαιωθεῖσης αὐτῆς καὶ διὰ τῆς ἐκ Δήλου ἐπιγραφῆς.

Ἀθήναις τῆ 17ῃ Ἰουλίου 1886.

Π. ΚΑΒΒΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

· Π Ρ Ω Τ Η Ν
Ι Ν Α Ρ Α Τ Ο Ν Ε
Μ Α Τ Ι Ε Α Ι Γ Ν Ω
Α Ι Τ Η Ξ Β Ο Υ Λ Η Ξ Ε
5 Δ Ο Κ Ε Ι Τ Η Ι Β Ο Υ Λ
Μ Π Ο Λ Ι Ν Τ Ω Ν Τ Ε Ν
Ν Ε Δ Ρ Ο Ν Α Υ Τ Ω Ν Α

Δ Ε Λ Φ Ο Υ Ξ Α Υ Τ Ο Υ
Α Λ Λ Ι Ε Τ Ο Τ Ι Μ Ο Ν
10 Α Τ Ι Μ Ο Υ Π Α Ι Δ Α Ξ
Α Υ Τ Ω Ν Ε Κ Α Ξ Τ Ο Ν
Ι Ε Ν Α Ι Δ Ε Α Υ Τ Ο Ι
Α Ν Τ Ι Ν Ο Ξ Δ Ο Κ Ω Ξ
Ε Ι Ν Α Ι Π Α Ρ Α Τ Ο Υ

15 Ι Ω Ν Ε Π Α Ι Ν Ε Ξ Α Ι
 Α Ε Κ Τ Ε Ν Ε Δ Ο Υ Κ Α
 Ε Π Ι Ξ Ε Ν Ι Α Ε Ι Ξ Τ
 Ξ Α Υ Ρ Ι Ο Ν . . . Φ
 Ε Ο Υ Ξ Ε Ρ Ο Ι Α Δ Η
 20 Α Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Τ Η Ι
 Δ Ε Τ Ο Δ Ε Τ Ο Η
 Θ Ι Ν Η Ι Τ Ο Ν Γ Ρ
 Η Ξ Κ Α Ι Ξ Τ Η Ξ Α
 Δ Ε Τ Η Ν Α Ν Α Γ Ρ
 25 Υ Ν Α Ι Τ Ο Ν Τ Α
 Δ Ρ Α Χ Μ Α Ξ Ε
 Α Ν Α Λ Ι Ξ Κ Ο

Ἡδεδοῦσθαι τῇ βουλῇ
 ι, τοὺς προέδρους οἱ ἂν λάχῃωσι π-
 ροεδρεύειν ἐν τῷ δήμῳ εἰς τῆ]-
 ν πρώτην [ἐκκλησίαν προσαγαγε-
 τιν Ἄρατον εἰς τὸν δῆμον καὶ χρε-
 ματίσαι, γινώσκων δὲ συμβῆλλεσθ-
 αὶ τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆμον, ὅτι
 5 δοκεῖ τῇ βουλῇ ἐπαινέσαι τῆ-
 μ πόλιν τῶν Τεν[εδίων καὶ τὸν σύ-
 νεδρον αὐτῶν Ἄ[ρατον καὶ τοὺς ἀ-
 δελφοὺς αὐτοῦ [Μεγάτιμον (ι) καὶ Κ-
 αλλιστότιμον
 10 ατίμου παῖδας [καὶ στεφανῶσαι
 αὐτῶν ἕκαστον [χρυσῶ στεφάνω-
 ι, εἶναι δὲ αὐτοῖς πολιτεῖαν καὶ
 ἂν τινος δοκῶσιν προδεδῆσθαι
 εἶναι παρὰ τοῦ [δήμου τῶν Ἄθνα-
 15 ῶν, ἐπαινέσαι [δὲ καὶ τὸν ἕκοντ(ι)-
 α ἐκ Τενέδου καὶ καλέσαι αὐτὸν
 ἐπὶ ξένια εἰς τῷ πρυτανεῖον εἰ-
 ς αὔριον.— Φιλοκλῆς Φιλοκλ-
 εοὺς Ἐρσιᾶδης εἶπεν· τὰ μὲν ἄλλ-
 20 α καθάπερ τῇ [βουλῇ ἀναγράψα-
 ι δὲ τὰδε τὸ ψήφισμα ἐν στήλῃ λι-
 θίνῃ τὸν γραμματεῖα τῆς βουλ-
 ῆς καὶ στήσασθαι ἐν ἀκροπόλει, εἰς
 δὲ τὴν ἀναγραφὴν τῆς στήλης δο-

25 θῆναι τὸν ταμίαν τῆς βουλῆς ΔΔΔ
 δραχμὰς εἰς τῶν κατὰ ψήφισματα
 ἀναλισκομένων τῷ δήμῳ.

Τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην τεμάχιον στή-
 λης εὐρέθῃ ἐν ταῖς ἐν ἀκροπόλει τελευταίου γενο-
 μέναις ἀνασκαφαῖς πρὸς τὸ βόρειον τεῖχος αὐτῆς
 καὶ παρὰ τὸ Ἐρεγθεῖον. Ἔῖνε λίθου Πεντελικοῦ
 ἀνωμαλῶς τεθραυσμένον τὰς τρεῖς πλευράς, ὕψους
 μὲν 0,40, πλάτ. 0.14 καὶ πάχ. 0,06. Ἡ γραφὴ
 αὐτοῦ στοιχηδόν, ἕκαστος δὲ στίχος εἶχεν ἀρχῆθην
 γράμματα 23. Ἐγράφη δὲ πιθανῶς τὸ ψήφισμα
 τοῦτο ἐπὶ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις Θεοφράστου, καθ' ἃ
 συνάγεται ἐξ ἑτέρου ψηφίσματος εἰς τοὺς Τενεδίους
 ἀφορῶντος, ἐν ᾧ ἀναφέρεται μὲν ὁ τὴν ἐπώνυμον
 ἔχων ἀρχὴν Θεοφραστos, ἀναφέρεται δὲ καὶ ὁ Ἄρα-
 τος τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Τὸ ἕτερον δὲ τοῦτο ψήφισμα εὐρίσκεται νῦν ἐν
 τῷ κεντρικῷ τῆς πόλεως Μουσείῳ καὶ ἀποτελεῖται
 ἐκ τεμαχίων δύο, ὧν τὸ μὲν ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ
 μακαριτοῦ Πυττάκη ἐν ἀρχαιολ. ἐφημ. ἀριθ. 3428,
 τὸ δὲ ἕτερον ἐν Bullet. Archeol. τῆς Ρώμης τοῦ
 1866 σελ. 104 ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμωτάτου Ulrich
 Köhler, ὅς καὶ μετεξέδωκεν ἀμφοτέρω ἐν τῇ τελευ-
 ταιῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένη συλλογῇ τῶν Ἀττικῶν
 ψηφισμάτων (C. I. A. II, I. ἀριθ. 117).

Ὁ δὲ λόγος δι' ἐν ἐγένετο τὸ παρὸν ψήφισμα
 ἔχει, ὡς εἰκάξω, σχέσιν τῷ προρρηθέντι, περὶ οὗ
 ἀνάγκη τὰ ὑπὸ Köhler εἰρημένα ἐν τῷ προμνη-
 μονευθέντι περιοδικῷ τῆς Ρώμης. Ἡ τῷ Ἄρατῳ
 ἀποδιδόμενη ἐνταῦθα προσηγορία τοῦ συνέδρου δύ-
 νηται ἀσφαλῶς νὰ τεθῇ ἐν τῷ 27^ῳ στίχῳ τοῦ ὑπὸ
 Köhler ἐκδοθέντος, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀναφέρεται ὁ
 Ἄρατος οὗτος, ὡς τὰ δὲ γράμματα πρὸ αὐτοῦ φαί-
 νονται ἐξαληλιμμένα. Ἡ τοῦ δεκάτου στίχου λέ-
 ξις Καλλιστότιμος, ἂν ἀνεγνώσθῃ καλῶς, εἶνε τῶν
 ἀγνωσομένων ἐν τῷ λεξικῷ τῶν κυρίων ὀνομάτων
 τοῦ Pape οὐδ' ἄλλοθεν ποθεν ἐμοὶ τοῦλάχιστον
 γνωστή.

. Ι Η Ξ
 Ξ Ε Ν Ο Φ Ω Ν
 Υ Α Τ Ο Μ Β Α
 Τ Η Υ Τ Α Ν Ε Ι Α . Ε Κ Κ
 Π Ε Ψ Η Φ Ι Ξ Ε Ν Λ Υ Ξ Ι Α Ξ
 Ο Ξ Κ Α Ι Ξ Υ Μ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Ι

της
 Ξενοφῶν
 ἐγγραμμάτε[υ]εν, [Εκ]ατομβα[ι]ῶνος
 τῆς [πρ]υτανείας ἐκ-
 λησία· τῶν προέδρων ἐπιψήφισεν Λυσίας
 ος καὶ συμπρόεδροι· ἐ-

. . Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ε Π Ι Χ Α Ρ Μ .
 . . Κ Ο Λ Ω Ν Η Θ Ε Ν Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε
 . . Ω Ξ Υ Π Ο Τ Ο Υ Β Α Ξ Ι Λ Ε Ω Ξ
 . . Φ Ρ Α Κ Τ Ο Ν Ε Υ Ν Ο Υ Ξ Ω Ν Δ 10
 . Η Μ Ω Ι Κ Α Ι Ι Δ Ι Α Ι Ε Κ Α Ξ Ε Τ Ω
 . Ξ Υ Μ Ε Ν Ο Ξ Ο Ι Ξ Α Ν Π Ε Ρ Ι Τ Υ
 . . Π Ρ Α Τ Τ Ω Ν Α Γ Α Θ Ο Ν Ο Τ Ι
 Τ Ο Λ Ε Ω Ξ Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε Ι Τ Α Ι Δ Ε
 . Ξ Ι Τ Ο Υ Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ο Π Ω Ξ Α 15
 Κ Ο Μ Ι Σ Η Τ Α Ι Ξ Υ Ν Α Γ Ω Ν Ι Ξ Ο
 . Υ Ξ Ω Τ Η Ρ Ι Α Ι Α Γ Α Θ Η Ι Τ Υ .
 . . Υ Λ Η Ι Τ Ο Υ Ξ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο . .
 . Ο Ε Δ Ρ Ε Υ Ε Ι Ν Ε Ν Τ Ω Ι Δ . . .
 . Λ Η Ξ Ι Α Ν Χ Ρ Η Μ Α Τ Ι Ξ / . . . 20
 . Ξ Υ Μ Β Α Λ Λ Ε Ξ Θ Α Ι Τ Η
 . Γ Ι Δ

δοξεν τῆ βουλῆ καὶ τῷ δήμῳ· Ἐπιχαρμος
 [δαίμων Κολωνῆθεν εἶπεν· ἐπε-
 ἰδῆ ὡς ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 φρακτῶν εὐνοῦς ἂν δ-
 ιατετέλεκε τῷ τε δήμῳ καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ
 τῶν πολιτῶν προθυμ]ούμενος οἷς ἂν περιτυ-
 γχάνῃ καὶ λέγων καὶ πράττων ἀγαθὸν ὅτι
 δύναται ὑπὲρ τῆς] πόλεως, ἐπιμελεῖται δὲ
 15 καὶ τῆς κομιδῆς τοῦ] σίτου τῷ δήμῳ ὅπως ἂ-
 ν ἀσφαλτέστατα δια]κομιζῆται συναγωνιζό-
 μενος ἐπὶ τῆ τούτου] σωτηρίᾳ, ἀγαθῆ τύχ-
 η δεδόχθαι τῆ] βουλῆ, τοὺς προέδρου]ς ο-
 ἴτινες ἂν λάχῃσι προ]εδρεύειν ἐν τῷ δήμῳ
 20 εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν χρηματίζ[ου]σα πε-
 ρὶ τούτων, γνώμην δε]ῖ] ζυμβάλλεσθαι τῆς βου-
 λῆς εἰς τὸν δῆμον] ὅτι δοκεῖ τῆ βουλῆ.

Πλάξ φλεβώδους Πεντελικῆ μαρμάρου (Κοκκι-
 ναρά) ὕψ. 0,41, πλάτ. 0,33 καὶ πάχ. 0,16 φέρει
 τὸ ψήφισμα τοῦτο στοιχηδὸν γεγραμμένον μετὰ τι-
 νων παρεκτροπῶν. Οὕτω τοῦ ἑνδεκάτου στίχου τῆς
 λέξεως ἰδίᾳ τὸ πρῶτον Ι εἶνε παρεγγεγραμμένον
 ὡσεὶ ἔλθουσι τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ χαράκτου.
 Ἡ γραφὴ εἶνε τοῦ τετάρτου π.χ. αἰῶνος· εὐρέθῃ δὲ
 ἐν τῇ αὐτῇ καὶ τὸ προηγούμενον θέσει.

Α Γ / Ο Π Ι .
 Ι Λ Η Ι Τ Ο Υ Ξ
 Λ Α Χ Ω Ξ Ι Π Ρ Ο Ε Δ Ρ
 Ι Ε Ι Ξ Τ Η Ν Π Ρ Ω Τ
 5 Α Γ Α Γ Ε Ι Ν Π Ρ Ο
 Ω Ν Α Κ Α Ι Χ Ρ Η Μ
 Ν Ω Μ Η Ν Δ Ε Ξ Υ
 Λ Η Ξ Ε Ι Ξ Τ Ο Ν
 Β Ο Υ Λ Η Ι Ε Π Α
 10 Π Υ Ρ Ο Υ Κ Ο Ρ
 Α Κ Α Ι Φ Ι Λ Ο
 Κ Λ Η Ν Κ

ἀγαθῆ τ-
 ῆ] δεδόχθαι τῆ] βουλῆ, τοὺς
 προέδρους οἱ ἂν] λάχῃσι προεδρ-
 εύειν ἐν τῷ δήμῳ] εἰς τὴν πρῶτ-
 5 ῃ ἐκκλησίᾳ προσ]αγαγεῖν πρό-
 τὸν δῆμον Ἄριστι]ωνα (:) καὶ χρημ-
 ατίζουσα περὶ αὐτῶν γνῶμην δὲ ζυ-
 μβάλλεσθαι τῆς βου]λῆς εἰς τὸν
 δῆμον ὅτι δοκεῖ τῆ] βουλῆ ἐπχ-
 10 νέσαι . . .]πύρου Κορ-
 ἴνθιον; . . .]α καὶ Φιλο-
 . . . κλην ζ[α

Τὰ γράμματα ταῦτα στοιχηδὸν γεγραμμένα φέ-
 ρει μικρὸν τεμάχιον στήλης λίθου Πεντελικῆ.
 Ὑψ. 0,15, πλάτ. 0,14 καὶ πάχ. 0,06. Ἐκαστος
 στίχος εἶχεν ἀρχῆθεν γράμματα 25. Χρόνος γρα-
 φῆς τὰ μέσα πιθανῶς τοῦ τετάρτου π. χ. αἰῶνος.
 Εὐρέθῃ δὲ παρὰ τὸ Ἐρεχθεῖον.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΔΑΜΠΡΑΛΗΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΙΝΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΧΩΡΙΟΝ ΤΙ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ

Ἐν τῇ Ἀρχ. Εφημερίδι τοῦ 1883, σελ. 229 ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἀρ. 60 ἐξ Ἐπιδαύρου ἐπιγραφή ἱαματικῆ, ἄλλως μὲν ἀκεραία καὶ εὐανάγνωστος, ὅπως δὲ διὰ μικρῶν γραμμῶν μεταγράφη παρέχουσα τοσοῦτον ἀσαφῆ πολλαχού καὶ συγκεχυμένην ἔνοιαν, ὥστε ὁ ἐκδότης ἀνόμασεν αὐτὴν «ροτρουγὶ ἑλληνικῶν λέξεων», καὶ ὑπόπευσεν ὅτι ὁ ἀναθίσας αὐτὴν «Κάρ ὦν δὲν ἐγνώριζεν, ὡς φαίνεται, καλῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἡ ἐπιγραφή ἔχει χρεῖαν ἐνιχαῶ μὲν ὀρθοτέρας ἀναγνώσεως καὶ στίξεως, ἀλλαχού δὲ ἐπαρκεστέρας ἐρμηνείας, ἵν' ἀποβῇ τοιαύτη, ὅποια καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν αὐτῶν χρόνων ἐπιγραφαί, ὅσαι εἶνε καλῶς διατετηρημένα. Ταῦτα δὲ θέλομεν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιχειρήσει.

Στιχ. 12. Ἐξεδόθη ἐστιγμένον τὸ χωρίον ὡς ἐξῆς: ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐνθῆναι ἐν τῷ βαλανεῖω, εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ οἶνον περιχεῖσθαι. Ἡ στίξις αὕτη σφόδρα ταραττεῖ καὶ τὴν ἔνοιαν καὶ τὴν σύνταξιν. Ἀρκεῖ νὰ ὑποδείξῃ τις τὴν ἐξῆς μόνην ὀρθὴν στίξιν: ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐνθῆναι ἐν τῷ βαλανεῖω εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ οἶνον περιχεῖσθαι, ἵνα γείνη καταφανὴς καὶ ἡ μόνη ὀρθὴ ἔννοια, ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἔπρεπε νὰ περιπατῇ ἀνυπόδητος πρὶν ἐμβῆ εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ τὸ ἐν τῷ βαλανεῖω καὶ ἔπειτα νὰ περιχυθῇ οἶνον.

Στιχ. 14. κοινῇ θῆσαι Ἀσκληπιῶ ἦπιον ἢ ἐλευσεῖναις. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνάγνωσις εἶνε ἡμαρτημένη. Γράφει: Ἀσκληπιῶ Ἐπιόνη, Ἐλευσεῖναις, πρβ. Πασ. Β', 29, 1 «τέμενος δ' ἐστὶ Ἀσκληπιού καὶ ἀγάλματα ὁ θεὸς αὐτὸς καὶ Ἐπιόνη γυναῖκα δὲ εἶναι τὴν Ἐπιόνην Ἀσκληπιού φασιν.» Ἰδ. καὶ Β', 27, 5.

Στιχ. 19-20. παιδάριον δὲ ἠρεῖσθαι θυμιατήριον ἔχον ἀμίζον καὶ τὸν ἱερέα, λέγειν τε θεραπεύσαι χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱάτρα. Ἐξ ἡμαρτημένης στίξεώς τε καὶ ἀναγνώσεως ἀπέβη τὸ χωρίον λίαν συγκεχυμένον καὶ ἀδιανόητον. Τὸ ὄρθον ἔχει ἀναντιρρήτως ὡς ἐξῆς: παιδάριον δὲ ἠρεῖσθαι

θυμιατήριον ἔχον ἀμίζον, καὶ τὸν ἱερέα λέγειν: θερατεύεσθαι, χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱάτρα.» Ὁ ἀσθενὴς δηλ. εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι παιδάριον προηγέτο κρατοῦν θυμιατήριον καπνίζον, καὶ ὅτι ὁ ἱερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν: «θερατεύεσθαι, χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱάτρα.» (1)

Στιχ. 23. Ἦψατο δέμον καὶ τῆς δεξιῆς χειρὸς καὶ τοῦ μαστοῦ. Ταῦτα νομίζει ὁ ἐκδότης ὅτι εἶνε παρεμπύπτων λόγος καὶ ὑποκείμενον τοῦ ἦψατο εἶνε ὁ θεός. Καὶ περὶ μὲν τοῦ παρεμπύπτοντος λόγου ἴσως ἔχει δίκαιον, περὶ δὲ τοῦ θεοῦ οὐδαμοῦ εἶπεν ὅτι ἐνεφανίσθη εἰς αὐτόν κατ' ὄναρ. Ἐν τοῖς πρὸ μικροῦ εἰρημένους οἱ μόνον ἐμφανισθέντες ἦσαν τὸ παιδάριον καὶ ὁ ἱερεὺς, οὐχὶ δὲ ὁ θεός. Ἐκτός δὲ τούτου δὲν φαίνεται οὐδεὶς λόγος, δι' ὃν ὁ θεός «ἦψατο αὐτοῦ καὶ τῆς δεξιῆς χειρὸς καὶ τοῦ μαστοῦ», ὅστις οὐδὲ ἄλλου μέλους οὐδέποτε φαίνεται ὅτι ἦψατο. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὑποκείμενον τοῦ ἦψατο εἶνε ἡ νόσος, ἣν ἔπασχεν ὁ ἀσθενὴς, τὸ ἄλλο δὲ περὶ ἦλγει. Ταύτην δὲ τὴν σημασίαν τοῦ ἄπτομαι (πιάνω ἐν τῇ καθομιλουμένῃ) εὐρίσκομεν παρὰ Θουκυδίδη Β', 48, 2: «καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἦψατο τῶν ἀνθρώπων (ἡ νόσος), καὶ Σοφοκλ. Τραχίν. 1009 «ἦπται μου, τοτοτοί, ἦδ' αὐθ' ἔρπει (ἡ νόσος)» καὶ Οἰδ. ἐπὶ Κολ. 955 «θανόντων δὲ οὐδὲν ἄλγος ἄπεται» καὶ Ξενφ. Κ. Π. Α', 6, 25 «τῶν αὐτῶν σωματῶν οἱ αὐτοὶ πόνοι οὐχ ὁμοίως ἄπτονται ἄρχοντός τε ἀνδρός καὶ ἰδιώτου.»

Στιχ. 23 καὶ ἐφεξῆς. Ταῦτα ὅπως ἐξεδόθησαν εἶνε κατ' ὑπερβολὴν ἀσαφῆ καὶ ἀκατάληπτα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἐκδότης ὁμολογεῖ, οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ πεισθῇ τις εἰς τὰς ἐρμηνείας αὐτοῦ. Τὸ χωρίον θὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν σαφήνειαν, ὅταν σιγῆθῇ ὡς ἐξῆς. Μετ' ὀλίγον δὲ ὕψις ἡ χεὶρ ἐγένετο ἐπιμείναντί μοι. Ἀνηθον μετ' ἐλαίου χρήσασθαι πρὸς τὴν κεφαλαλήριαν εἶπεν· οὐ μὴν ἠλγουν τὴν κεφαλήν· συνέβη ὄν φιλολογήσασθαι μοι

(1) Αὕτη τε καὶ ἡ προηγούμενη διόρθωσις ἔγενεν ἤδη μετὰ καὶ ἄλλων ἐξ ὑπὸ Α... ἐν τῷ Αἰών. τῆς 28 Μαρτίου 1884, ἀρ. 4434.

συμπληρωθῆναι· χρησάμενος τῷ ἐλαίῳ ἀπηλλύγηρον τῆς κεφαλαλγίας. Ἀναγαρῆραίξεσθαι ψυχρῶ πρὸς τὴν σαφυλὴν (καὶ γὰρ περὶ τοῦτου παρεκάλεσα τὸν θεόν), τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς παρῆσθμια.

Ἐρμηνεύονται δὲ ταῦτα ὡς ἐξῆς: Ἄφ' οὗ εἶπεν ὅτι φλόξ ἀναδραμούσα ἐπέκαυσε τὴν χεῖρά του, ὥστε καὶ φλύκταιναι νὰ ἐξανθήσῃσιν, ἐξακολουθεῖ τὸν λόγον ὡς ἐξῆς: Μετ' ὀλίγον δὲ ἡ χεὶρ ἐγειγεν ὀνίχς, ἀφ' οὗ παρέμεινα περισσότερον χρόνον. (Ἔπειτα) μοὶ εἶπε νὰ χρισθῶ μὲ (ἢ νὰ μεταχειρισθῶ) ἄνηθον μετ' ἐλαίου κατὰ τῆς κεφαλαλγίας· ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον κεφαλαλγίαν· συνέβη λοιπὸν νὰ πληρωθῆ (αἵματος) ἡ κεφαλὴ μου, ἐπειδὴ ἐφυλολόγησα ἀνέγνωσα δηλ. ἡ ἔμελέτησα) (τότε) μεταχειρισθεὶς (ἢ χρισθεὶς μὲ) τὸ ἐλαιον (τὸ μετ' ἀνήθου, ὅπερ ὁ θεὸς μοὶ εἶπε νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς τὴν κεφαλαλγίαν) ἀπηλλύγηρον τῆς κεφαλαλγίας. Τὰ λοιπὰ εἶνε σαφῆ. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐρμηνείας εἶνε καὶ τοῦτο φανερόν ὅτι τὸ χρῆσασθαι τοῦ λίθου ὀρθότερον μοὶ φαίνεται νὰ ἐκλάβωμεν γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ χρεῖσασθαι (= χρισθῆσθαι) κατὰ ὀρθογραφικὸν σφάλμα σύνθησε καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἱαματικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἐν αἷς εὐρίσκειται χηρός, χηρας, ἀφήλετο, περιῆπε, ἀντὶ τοῦ χειρός, χεῖρας, ἀρείλετο, περιεῖπε, ἢ νὰ παραδεγθῶμεν τὴν μετ' αἰτιατικῆς σύνταξιν τοῦ χρῆσασθαι, ἐν ᾧ κατωτέρω στ. 29 κείται τὸ νὰ χρῆσάμενος τῷ ἐλαίῳ», ἂν καὶ δυνατὸν καὶ ἐν-ταῦθα νὰ ἐκλάβωμεν τὸ χρῆσάμενος = χρεῖσάμενος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως μένει ἡ σπανία σύνταξις χρεῖσμαι ἄνηθον ἀντὶ τοῦ χρεῖσμαι ἀνήθω, ὅπερ εἶνε τὸ συνηθέστατον.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κατὰ μέρος. Γενικώτερον δὲ περὶ τοῦ ὅρους τῆς ἐπιγραφῆς παρατηρούμεν ὅτι τὸ κομματικὸν καὶ ἀσύνδετον τῆς λέξεως εἶνε μὲν τὸ ἐν πάσαις ταύταις ταῖς ἱαματικαῖς ἐπιγραφαῖς ἐπικρατοῦν, εἶνε δὲ καὶ τὸ σύνθη-

θες λεκτικὸν τῶν ἱατρικῶν περιγραφῶν καὶ παραγγελμάτων τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν συγγραφέων. (1)

Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα περὶ διορθώσεως μιᾶς τῶν ἱαματικῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου ὁ λόγος, εἰς ταύτας δὲ ἀναφέρεται χωρίον τὶ τοῦ Πausανίου, ὅπερ δις ἐν τῇ Ἐξημερίδι ταύτῃ παρατεθὲν ἔμεινε ἀδιόρθωτον, δὲν εἶνε ἴσως περιττὸν νὰ διορθώσωμεν καὶ αὐτό.

Ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 59 ἐπιγραφῇ στ. 120 ἀναγράφεται Ἄλιέτας Ἀλικός, καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 80 στγ. 19 παῖς Ἀριστοκράτης Ἀλικός καὶ στ. 69 θέρσανθρος Ἀλικός. Εἰς ταύτας λοιπὸν τὰς ἀναγραφὰς ἀναφέρεται τὸ χωρίον τοῦ Πausανίου Β', 36, 1 «ἡ δὲ Ἀλικὴ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἔρημος, ὤκειτο δὲ καὶ αὕτη ποτὲ, καὶ Ἀλικὸς λόγος ἐν στήλαις ἐστὶ ταῖς Ἐπιδαυρίων, αἱ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ ἰάματα ἐγγεγραμμένα ἔχουσι» ἄλλο δὲ σύγγραμμα οὐδὲν οἶδα ἀξιογράψω, ἔνθα ἡ πόλις Ἀλικῆς ἢ ἀνδρῶν ἐστὶν Ἀλικῶν μνήμη.» Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δηλ. περὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1884, ὅτε εἰς μόνος Ἀλικὸς ἦτο γνωστός εἰς ἐμὲ, ὁ Ἄλιέτας, διώρθωσα τὸ χωρίον Ἀλικῶν λόγος. Νῦν δὲ γνωστῶν γενομένων καὶ τῶν ἄλλων ἐξ Ἀλικῆς ἀσθενῶν, νομίζω ὅτι ἐξ ἄπαντος παρὰ Πausανίαν πρέπει νὰ γραφῆ Ἀλικῶν λόγος, ὃ ἐ. λόγος περὶ Ἀλικῶν (ἀνδρῶν). Τὰ δ' ἐν σελ. 27 τοῦ 1883 τῆς παρουσίας Ἐξημερίδος λεγόμενα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παραδεδομένης τοῦ ἀνωτέρω χωρίου γραφῆς δὲν μοὶ φαίνονται ὀρθά.

10 Δεκεμβρίου 1885.

I. ΠΑΝΤΑΖΙΣΗΣ

(1) Ὅτιν καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ x. 11. Καθβαδία ἐν τῷ Αἰῶνι τῆς 2 Ἀπριλίου 1884, ἀρ. 5438 λεγόμενον περὶ τῆς ἀρίστης διορθώσεως τοῦ Α. εἰς τὴν σελίν τοῦ στγ. 32 δὲν εἶνε ὀρθόν, οὐ μόνον διότι τὸ ἀσύνδετον ἐπικρατεῖ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ καὶ ἢ παρετηρήσαμεν, ἀλλὰ καὶ διότι ἀντὶ τῆς στήσεως τοῦ διορθωτοῦ ἡ σύνταξις θὰ ἦτο σίλικος. Ἄν τὸ «χάρην εἰδῶς» ἤθελεν ὁ συντάξας τὴν ἐπιγραφὴν νὰ συναίη πρὸς τὰ προηγουμένα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ x. Καθβαδία, ὡς εἶλε νὰ γράψῃ χερὶν εἰδῶτα. Ἄρα ἡ μόνη ὀρθὴ στήσις εἶνε ἡ τοῦ διορθωτοῦ Α

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ (1).

Ἀριθ. 103.

Ἀναγραφή τῶν ἐξόδων τῆς οἰκοδομῆς
τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἡ ὄπισθεν, ἐν ἐπιγραφικῷ κειμένῳ καὶ ἐν μεταγραφῇ, δημοσιευομένη ἐπιγραφή εὐρέθῃ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1883 Ε'. περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀνωφερῆς ἐπιπέδου, δι' οὗ ἀνήρχετο τις εἰς τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ 20 περίπου μέτρων. Εὐρέθῃ δὲ εἰς 16 τεμάχια τετραυσμένη, ὧν ἐννέα μὲν μεγάλα ἐπτά δὲ μικρά. Δὲν ἔκειντο δὲ διεσπαρμένα τὰ τεμάχια ταῦτα, ἀλλ' εὐρέθῃσαν κείμενα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καθ' ὃν τρόπον καὶ προσαρμόζουσι ἀλλήλοις, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιγραφή δὲν μετεκινήθη, ἀλλ' ἔκει ἀνέκειτο τὸ πάλαι, ἐνθα νῦν εὐρέθῃ. Ὁ λίθος εἶνε τοιοῦτος, ὅσος καὶ ὁ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱαμάτων (ιδ. Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1883 σελ. 197 κ.ε.) καὶ αἱ διαστάσεις αὐτοῦ ἔχουσι οὕτως: ὕψ 1,82 πλ. 0,92 πχ. 0,08.

Τὰ τεμάχια προσαρμόζουσι ἅπαντα, ὥστε ἡ ἐπιγραφή εἶνε σχεδὸν πλήρης. Κατὰ τὰ ἄκρα ὁμῶς τῶν τεμαχίων ἔχουσι φραγῆ καὶ ἐντελῶς ἀποτριβῆ τὰ γράμματα ὡσαύτως ἀπετριβήσαν ἐκ τῆς ὑγρασίας, ἐξ ἧς καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λίθου σπουδαίως ἐδλάθη. Τούτων ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι ἐνιαχοῦ ἐξηλείφθησαν ἐντελῶς τὰ γράμματα, ἐν ᾧ ἀλλαχοῦ, κατὰ τὸ μείζον τοῦ λίθου μέρος, καλῶς διατηροῦνται.

Κατὰ τὸ ἄνω μέρος ὁ λίθος δὲν εἶνε ὀριζοντίως ἀποκεκομμένος, ἀλλ' ἀπολήγει εἰς ταπεινὸν τριγωνικὸν σχῆμα, ἔχον ὕψος 0,035. Ποῖον τὸ κατὰ τὸ κάτω μέρος σχῆμα αὐτοῦ, ἄγνωστον, διότι σώζεται μόνον μέχρι τοῦ μέρους ἐκείνου, ἐνθα λήγει ἡ ἐπιγραφή τὸ ὑπόλοιπον ἐλλεῖπει. Ἐχει δὲ γράμματα καὶ κατὰ τὰς δύο ἐπιφανείας, ὥστε ἡ ἐπιγραφή ἀποτελεῖται, οὕτως εἶπεῖν, ἐκ δύο σελίδων, ἃς

εὐκολίας χάριν καλοῦμεν Α καὶ Β' ἀλλ' ἐκάστη τῶν σελίδων τούτων διακρίεται εἰς δύο ἀνίσους τὸ πλάτος στήλας, ἃς καλοῦμεν Α' καὶ α', Β' καὶ β'. Ἡ στήλη Α'. ἔχει πλάτος 0,72, ἢ α' 0,21, ἢ Β'. 0,61, ἢ β'. 0,31. Αἱ τρεῖς δὲ στήλαι, Α', α', β', ἔχουσι καὶ τὸ αὐτὸ ὕψος, ἢ Β' ὁμῶς ἔχει πολὺ μικρότερον οὕτως, ὥστε ὑπ' αὐτὴν κατελείρηται ἰκανὸς χώρος τοῦ λίθου ἄγραφος. Τούτων τῶν χώρων ἐπωφεληθεὶς ὁ χαράκτης ἔγραψε 17 ἐν αὐτῷ ἐτέροις στίχοις, καὶ οὕτως ἡ στήλη Β'. διακρίεται εἰς δύο τμήματα, εἰς ἄνω τμήμα καὶ κάτω τμήμα. Εὐκολίας ἕνεκα τὸ κάτω τοῦτο τμήμα καλοῦμεν στήλην β'.

Κατὰ ταῦτα ἡ ὅλη ἐπιγραφή ἀποτελεῖται ἐκ πέντε στήλων, τῆς Α' (στ. 1-71), τῆς α' (στ. 113-180), τῆς Β' (στ. 72-112), τῆς β' (στ. 181-288) καὶ τῆς β'' (στ. 289-306). Αἱ πέντε δ' αὗται στήλαι ἐν ὅλῳ λαμβανόμεναι ἀποτελοῦσι στίχους 305. Προσθετόν δὲ ὅτι οἱ στίχοι τῶν στήλων τούτων δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ἥτοι οἱ στίχοι τῆς α' δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς τῆς Α' καὶ οἱ τῆς β' πρὸς τοὺς τῆς Β', ἀλλὰ τοῦ μὲν εἶνε μᾶλλον συμπεπυκνωμένοι, τοῦ δὲ μᾶλλον ἀραιοί. Καὶ τὰ γράμματα δὲ δὲν ἔχουσι ἴσον μέγεθος, τὰ τῆς Α' (ἰδίως τὰ τῶν πρώτων στίχων) εἶνε μεγαλύτερα, τὰ δὲ τῆς β' εἶνε σχετικῶς μικρότερα.

Τὴν ἐν τῷ λίθῳ θέσιν ἐκατέρας τῶν στήλων ἐτήρησα ἀκριβῶς ἐν τῷ ἐνταῦθα δημοσιευομένῳ ἐπιγραφικῷ κειμένῳ. Ἐν τῇ ἀριθμῆσει ὁμῶς τῶν στίχων δὲν ἀπέβλεψα εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν τούτων, διότι οὕτω μεγίστη θὰ ἐπήρχετο σύγχυσις καὶ δυσκόλως θὰ ἠδύνατο ὁ ἀναγνώστης νὰ εὕρῃ τὴν συνέχειαν τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν χρονολογικὴν ἐν τῷ λίθῳ γραφὴν τῶν διαφόρων στήλων, ὅ ἐστιν ἠρξάμην ἐκεῖθεν, ὅθεν καὶ ὁ χαράκτης, καὶ ἔληξα ἐκεῖ ἐνθα καὶ ἐκεῖνος. Ἀλλ' ὅτι τοιαύτη εἶνε ἡ συνέχεια τῆς ἐπιγραφῆς, οἷαν δεκνύομεν ἐν τῇ τῶν στίχων διαδοχικῇ ἀπαριθμῆσει, δεῖται ἀποδείξωσιν, ὅ ἐπιχειροῦμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

(1) Ἰδιὸν συνέχειαν ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1883 σελ. 25, 87, 147 καὶ 197, ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1884 σελ. 21 καὶ ἐν τῷ τοῦ 1885 σελ. 1, 65 καὶ 189.

ΕΦΟΔΙΑ::ΛΥΣΙΩΝΙΕΣΑΘΑΝΑΣ::ΛΥΣΙΩΝΙΕΣΚΟΡΙΝΘΟΝ::ΙΙΙΔΑΜΟΦΑΝΕΙ
 ΤΡΟΧΩΝ::ΙΙΙΙΚΡΟΦΙΔΩΝ::ΙΙΙΙΙΠΚΑΡΥΚΙ//ΚΑΡΙΣΤΑΙΩΙΓΡΑΜΜΑΤΩΝΕΝΚΟΡΑΣ—
 ΠΡΩΝΝΑΜΟΝΙΟΡΑΣΩΝΙ-ΙΙΙΑΡΙΣΤΑΙΩΙΣΤΕΓΑΣΚΑΘΑΡΕΣΙΟΣ::ΙΙΝΙΚΑΙΩΙΚΛΑ
 ΙΚΟΣ-ΙΙΕΥΤΥΧΩΙΚΛΑΙΟΡΟ ΙΙΙΙΕΥΚΡΑΤΕΙΓΟΝΦΩΝΕΣΛΕΟΝΤΟΚΕΦΑΛΑΣ
 255::ΙΙΚΑΡΥΚΙΕΣΚΟΡΙΝΘΟΝΟΡΑΣΩΝΙ::ΙΙΙΙΙΙΑΡΙΣΤΑΙΩΙΞΥΛΩΝΕΣΦΟΡΑΣ-ΙΙΙΑΝΓΕ 295
 ΛΩΙ ΙΙΙ ΚΡΑΡΔΕΙΧΜΑΤΟΣΜΑΚΕΛΛΩΡΟΛ//ΔΩΡΩΙ::ΔΑΙΓΓΩΙΕΦΟΔΙΑ::ΑΡΙΣ
 ΤΑΙΩΙΚΛΙΜΑΚΟΣΕΣΦΟΡΑΣ//ΑΡΙΣΤΑΙΩΙΟΙ//ΝΑΚΕΣΙΟΣ:ΚΑΡΥΚΙΟΙΘΕΟΔΟΤΟΝΑΡΙ
 ΣΤΑΙΩΙ::ΙΙΙΑΡΙΣΤΑΙΩΙΚΛΙΜΑΚΟΣΕΡΓΑΣΙΑ//:ΣΙΔΑΡΟΠΟΙΤΟΜΑΚΕΛΛΟΝΦΡΙΚΩΝΙ—
 ΚΑΛΙΔΙΚΩΙΛΑΤΟΜΙΑΣ—:ΑΝΓΕΛΩ//ΕΣΕΡΜΙΟΝΑ-ΙΙΙΤΑΝΓΕΛΩΙΕΣΕΡΜΙΟΝΑ//ΙΙ
 ΑΝΓΕΛΩΙΕΣΚΟΡΙΝΘΟΝ:ΔΑΙΓΓΩΙΕΦΟΔΙΑ:ΑΡΙΣΤΑΙΩΙΩΗΣΑΥΡΟΕΡΓΑΣΙΑΣ—= 300
 ΔΑΚΤΥΛΩΝΚΑΙΕΡΙΟΥΡΩΝΕΣΤΟΜΑΚΕΛΛΟΝΑΝΤΙΦΑΝΕΙ—:::ΓΑΣΙΘΕΜΙΜΙΣΘΟ
 ΡΟΙΤΑΕΝΑΙΕΤΙΑ—:ΒΟΛΙΜΘΞΕΝΩΝΙ—:ΣΣΑΓΩΓΑΣ-ΙΙΙΙΙΚΣΣΚΑΡΥΚΙΕΣΚΟΡΙΝΘΟΝ//
 ΕΚΤΟΡΙΔΑΙΓΑΡΔΕΙΧΜΑΤΟΣΛΕΟΝΤΟ//ΕΦΑΛΑΝΕΚΑΥΣΙΟΣ—::ΙΥΛΩΝ
 ΕΣΦΟΡΑΣΑΡΙΣΤΑΙΩΙ-ΙΙΙΙΙΑΓΓΕΛΩΙ ΙΙΙΑ//ΣΤΑΙΩΙΣΤΕΓΑΣΙΟΣ:ΚΑΕΙΝΙΑΙΟΥΡΩΤΟΙΝ
 ΛΕΥΚΩΣΙΟΣ-ΟΥΡΩΤΟΙΝΦΟΡΑΣΑ//ΣΤΑΙΩΙ ΙΙΙΙ

305

ΩΙΚΟΝΙΑΤΗΡΙΓΑΡΔΕΙΧΜΑΤΩΝ—
 260—:ΑΡΙΣΤΩΝΙΕΦΟΔΙΑ—ΙΣΟΔΑΜ
 ΩΙΑΛΩΝΕΣΤΑΦΑΡΧΜΑΤΑ:::
 ΑΡΙΣΤΟΝΟΙΠΛΙΝΘΩΝ-ΚΑΡΥΚΙΟΗΒ
 255ΙΙΠΙΡΕΣΑΣΙΟΣΑΡΙΣΤΑΙΩΙΟΥΡΑ
 ΝΤΟΥΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ:ΙΙΙΙΙΣΩΤΑΙΡΩΙ
 ΕΦΟΔΙΑ:: ΙΙΙΙ ΑΝΓΕΛΩΙ ΙΙΙΙ ΚΛΑΙΚΟΣ
 ΙΣΟΔΑΜΩΙ:: ΚΑΡΥΚΙΕΙΣΑΡΓΟΣ-ΙΙΙΙΙ
 ΚΑΡΥΚΙΕΣΚΟΡΙΝΘΟΝ-ΙΙΕΥΔΑΜΩΙ
 260ΣΤΑΛΑΣΕΡΓΑΣΙΑΣ—ΣΩΤΑΙΡΩΙ
 ΕΦΟΔΙΑ::ΑΡΙΣΓΟΝΟΣΕΛΕΤΟ
 ΚΛΙΜΑΚΑΡΟΙΤΑΔΙΑΣΤΥΛΩΝΟΥ
 ΡΩΜΑΤΑΕΡΓΑΣΑΣΘΑΙ—:::
 ΛΥΣΙΩΝΙΕΣΑΘΑΝΑΣ::ΞΕΝΟ//ΞΕΙΑΝΓΕ
 265//ΙΙΙ ΠΡΑΣΕΑΙΓΡΑΜΜΑΤΩΝΕΝΚΟΛ
 ΑΥΙΟΣΚΕΝΚΑΥΣΙΟΣ—:::ΙΙΑΡΙΣ//Α
 ΡΧΩΙΚΑΛΥΝΜΑΤΩΝ—:::ΕΦΟΔΙΑ
 ΣΩΤΑΙΡΩΙ::ΚΑΡΥΚΙΑΙΣΧΙΝΑΙ—:ΔΑΜΟ
 //ΑΝΕΙΚΛΑΙΚΟΣ—:ΣΩΤΑΙΡΩΙΕΦΟΔΙΑ—
 270//ΑΙΓΙΝΑΝΔΑΓΑΝΑ::ΑΝΤΙΛΟΧΩΙ
 //ΥΜΑΤΩΝΓΡΟΦΑΣ—:::ΙΙΙΣΟΔΑΜΩΙ
 //ΝΣΙΔΑΡΟ—:ΙΙΙΕΥΚΛΙΝΩΙΚΗΡΟ:::
 //ΩΤΑΙΡΩΙ—:ΙΙΙΚΑΓΩΓΑΣ-ΑΝΓΕΛΩ
 //ΑΝΤΙΜΑΧΩΙ-ΚΡΩΤΑΓΟΡΑΙΚΥΜΑΤΙΟ:::ΙΙ
 275ΠΥΡΟΜΑΧΩΙΒΟΛΙΜΩ::ΙΙΑΡΙΣΤΑΙΩΙΟΥΡΑ
 //:ΦΕΙΔΟ//ΚΟΛΛΑΣ-ΑΡΙΣΤΑΙΩΙΟΥ
 //ΑΣΤΙΣΑΣΙΟ//ΚΑΙΓΙΣΑΝΓΑΡΟΧΑΣ—
 :::-ΟΦΙΟΙΝ//ΥΣΙΟΣΕΡΙΤΟΓΟΡΤΩΝ//
 280Ν ΙΙ ΙΥ //ΙΚΑΡΥΚΙ::ΦΙΛΩΝΙΑΡΙΣΤΑΙΩ
 //ΕΛΩΤΟΠΛΩΟΓ'ΕΝΤΟΥΚΕΡΑΜΙ//ΟΚΕΡΑΜΩ
 //ΩΣΑΙ::ΓΡΟΦΙΔΩΝ:ΣΕΥΛΩΝΕΦΩ
 //Σ-ΙΙΠΓΑΣΙΟΕΜΙΟΥΡΑΝΕΚΑΘΑΡΕΣΙΟΣ:ΞΕ
 ΩΝΙΒΟΛΙΜΩ—:::-ΠΡΑΞΙΜ //Σ:
 285ΞΕΟΔΑΜΩΙΔΕΣΜΩΝ //ΣΙ—:ΑΓΟ
 ΤΩΜΑΣ-ΕΥΚΛΙΝΩΙΕΦΙΔΙΑ—ΑΝΓΕΛΩΙ ΙΙΙΙ
 ΚΑΡΥΚΙΑΥΣΙΩΝΙ—:ΑΡ ΑΙΩΙΣΤΕΓΑΣΙΟΣ
 //ΙΑΝΓΕΛΩΙΕΥΑΙΝΩΙ: //ΡΑΤΩΙ ΙΙ

305

Ἐπιγράμματα ἢ σελίδες Α.

Στήλη Α'.

- Στοιβάν ἤλετο Μνασιελῆς ἐπιδαύριος [- - - - -]
 τάμεν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν ΧΧ [- - - ἔνγυος]
- 5 Κλεάνωρ. Λύκιος κορίνθιος ἤλετο λατομίαν τάμεν καὶ ἀγάγεν]
 ἐς τὸ ἱερόν τῶν περιστάσει ΧΧΧΧΧΗΗΗ [- -] ἔνγυος Ὀρσίαις,
 Ἀγέμων. Ἀντίμαχος ἀργεῖος ἤλετο τα [- -] φα [- - - κρη]-
 πίδος καὶ στυλοβάτα ἐργασίαν ΗΗΗΗΗΗΗΗ = = = :::: ἐν[γυ]ος [Εὐκλῆς (;)]
 Θεόδοτος ἀρχιτέκτων ἔχει ἐνιαυτῷ μισθ[όν] ΗΗΗ [= = - - :] [- - -]
- 10 μος Μηταίρευς Νικασίλας Δ[α]μο[- - -]χος Σωφάνης
 Ληνάτας. Ἀντίμαχος ἀργεῖος ἤλετο στορᾶν τῷ σακῷ τάμ-
 εν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν ΧΗΗΗ = = = = :: ἔνγυος Νικάτας.
 Σωτάδαας ἀργεῖος ἤλετο τᾶν περιστάσιν ἐργάσ[α]σθαι ΧΧΧ
 = = = :::: ἔνγυος Ἀριστόλας, Δαμοκρίνης. Εὐτε[ρ]πίδης ἤλετο
- 15 [χ]ο[ρ]ίνθιος λατομίαν καὶ ἀγωγᾶν [ἐ]ς τὸ ἱερόν τῷ σακῷ τὸ ἡμισσον
 ΧΧΧΧΧΗΗΗ = = = :::: ἔνγυος Πυρρίας, Ἀ[ρ]ίστα[ν]δρος. Ἀρχικλῆς κορίν-
 [θιος] ἤλετο λατομίαν τῷ σακῷ, τὸ ἡμισσον, [ΧΧ]ΧΧΗΗΗΗ
 [- - - ἔνγυ]ος [Ἀσ]φαλτος, Ὀρσίαις. Λύκιος κ[ο]ρίν[θιος] [ἦ]λετο
 [λίθων ἀγωγᾶν τῷ σακῷ, τὸ ἡμισσον, ΧΗΗΗΗΗΗΗ [- - - - -]
- 20 [- - - - -]
 [- - -] ἀτει ΗΗ = = Καλλιδικαί ΗΗΗ [- - - - -]
 [- - - ἀ]ργεῖος ἤλετο τῷ σακῷ ἐργά[σίαν] ΧΧΧΗΗΗ
 [- - - ἔνγυος Ἐπίσ]τρατος, Δέξανδρος. Πολέμαρχο[ς] σ[τ]υμφά-
 [λιος] ἤλετο ἔγκα]υσιν τᾶς περιστάσεις Χ = = = ἔνγυος Λ[υκί]ανος. Λύκι-
- 25 [ος κορίνθιος ἤλε]το τᾶς ἐλάτας παροχᾶν ΧΧΧΧΗΗΗΗ = = = = ἔνγυ-
 [ος - - -]τος. Τυχαμένης κρής ἤλετο κυπαρίσσο παροχά-
 [ν - - -]. Εὐτε[ρ]πίδης κορίνθιος ἤλετο τὸν σκῶρον ἐς τὸ ἐργαστή-
 [ριον τάμ]εν καὶ ἀγ[ά]γεν καὶ συνθέμεν ΗΗΗΗΗΗ = = = = :: IIII [ἔνγυ]ος Ἐπίστ-
 [ρατος]. Κλεανδρίδης κ[ο]ρίνθιος ἤλετο τοῦ σακῷ τᾶν καταξοᾶν, τὰ ἐν-
- 30 [δοί] τῷ θυρέτρῳ, Η[ΗΗΗ]Η = = = = ἔνγυος Κλειδίου. Δόρκων κορίνθιος ἤλετο
 ἔγκαυσιν τῷ σακ [ὁ] ΗΗΗ = = ἔνγυος Κλεάνωρ. Ἄλλου ἐνιαυτοῦ Θεοδότ-
 ωι ΗΗΗ = = = ; Δαμ[όχ] (;)]ος ἔλετο δοκὸς ἐς τὸ ἐργαστήριον ΗΗ = = =
 = = = :::: IIIII [ἔνγυ]ος Τιμόδαμος. Λυσικράτης ἔλετο στορᾶν
 τάμεν καὶ ἀγ[ά]γεν καὶ συνθέμεν τῷ σπρώματι ΗΗΗΗΗΗΗΗ = = :: II
- 35 ἔνγυος Εὐδ[αμ]ίδας, Λακρίνης. Φάυλλος ἔλετο τὸ ἐργαστήριον τᾶν
 ἐργασίαν Η [. .] = = = :::: ἔνγυος Δωριεύς. Τιμόθεος ἔλετο τύπ-
 ος ἐργάσ[α]σθαι καὶ παρέχεν ΗΗΗΗΗΗΗΗ ἔνγυος Πυθοκλῆς. Ἀρχέστ-
 ρατος ἔλ[ε]το θύρῳσιν τοῦ ἐργαστηρίου ΗΗ = = :::: ἔνγυος Ἀρίσταρχο-
 ς. Σαμίαν ἔλετο ἄλινσιν τοῦ ἐργαστηρίου καὶ κονιάσιν = = = :::: ἔνγυος
- 40 Ἐπίστ[ρ]ατος. Μνασίλας ἔλετο λατομίαν τῷ σπρώματι καὶ τᾷ

- πο[ιστ]άσει τάμεν καὶ ἀγάγεν XXXXHHH = ἔγγυος Λακρίνης, Πυάνθη-
[ς. Θεό]τιμος ἔλετο τὰς ὑπωρυφίας τὰν ἐργασίαν HHHH = = = = —
[ἔγγ]υος Ἀριστοκράτης. Σωταῖρος ἔλετο ἄλλους καὶ χοινίκας ἐς τὸ
[ἐρ]γαστήριον HH — :::-II Σωταῖρος ἔλετο π(τ)ελέαν καὶ λωτὸν
- 45 [κ]αὶ πύξον ἐς τὰς θύρας καὶ τὸ ἐργαστήριον HHHHHHHH = = Θρασυ-
μίδης ἔλετο τὰν ὄροφάν τὰν ὑπένερθε κα[ι] τὸ θύρωμα τὸ ἔνδοι καὶ τὰν
διαστύλωσιν ἐργάσασθαι XXXXXXXXXHHHHHHHHH ἔγγυος Πυθοκλῆς,
Θεοφείδης, Ἀγέμων. Εὐκλέων ἔλετο κεραμῶσαι τὸν ναὸν HH = = = :III
:::-III Εὐδαμος ἔλετο ὁδὸς παρέχεν HHHHHHHH ἔγγυος Θιάρη[ς]. Τρο-
- 50 χιλείων Ἀρχεδάμωι HH = = = Κόλλας ἐ[ς] τὰς θύρας καὶ τὰν ὕλαν
τὰν ὑπένερθεν HHHHHHHH:II Ἐγκαύσιος ἀκανθῶν Δόρκωνι, Ἀναξι-
λα, Ξενοφῶνι, Πρωταγόρῳι HHH — : Ἐχέτιμος ἔλετο τὰν στρω-
σιν τοῦ ναοῦ HHHHHHHH = = :::: ἔγγυος Καλλίας, Ἀτλατίδας.
Θεοδότωι ἄλλου ἑνιαυτῷ HHH = = — : Μνασικλείδας εἶλε-
- 55 το κέραμον HHHHHHHH = = = = — :::: ἔγγυος Ἀριστομήδης. Τιμα-
σίθεος εἶλετο καταξ[α]ν τοῦ προδόμου HH = = = — :: Ἀξίόχοι
καλυμμάτων πρ(ο)σώπ[ων] H = :::: Κλεινίαι, Πρωταγόρῳι, Ἀριστομά-
[χ]αὶ κυματίων, ἀστραγ[άλ]ων, καλυμμάτων ἄνευ προσώ-
π[ων] HH = = = — :IIII Πρωτα[γόρ]α[ς] εἶλετο ἔγκαυσιν τοῦ ὑποδοκί-
- 60 ου κα[υ]ματίου HHHHHHHH = = :::: ἔγγυος Σώτιμος. Φρίκων εἶλε-
το σίδαρον ἐργάσασθαι [π]οὶ τὰς θύρας ἀνοστέρας HHHHHHHH:::
ἔγγυος Ἀριστομίδας. [Δ]αμοφάνης εἶλετο ἄλλος καὶ χοινί-
κας καὶ δακτυλί[ου] καὶ ἐπιούρους ποὶ τὰ διαστύλων θυ-
ρώματα ΧHHHH ἔγγυος Ἀριστόφουλος. Σωταῖρος εἶλετο
- 65 ἑλέφαντα παρέχεν ἐπ[ὶ]σό[ου] κα δῆ[ι] πο[ι] τὸ θύρωμα XXX = = = —
Μαρσίας εἶλετο στύλων [κατ]αξοάν, τὰν ἔχθοι καὶ τὰν ἐν-
δοι ΧHHHH = — ::: ἔγγυος Ἀντίκριτος, Ἀριστόφουλος. Δαμοφῶ-
νι καλυμμάτων προσώπ[ων] = = = = Καρισίας εἶλετο
κολλατικὸν τῷ θυρώματι XX[.]HHHHHHH ἔγγυος Λυσίων,
- 70 Νικαῖος. Κάλις εἶλετο ἐπιξοάν [το]ῦ στρώματος τοῦ ἐν-
δοι καὶ τοῦ προδόμου H = = = ἔγγυος Εὐκλῆς.

Ἐπιθήματα ἢ σελίδ B.

Στήλη B'.

- Δαμοφάνης εἶλετο τῶι μεγάλωι [θυρώματι]
χοινίκας καὶ πλίνθους καὶ ἐπιούρους - - - Δαμοφά-
νης εἶλετο δακτυλῖος τῶις γιγλύμ[ου]ς ἐς τὸ μέγα θύ-
- 75 ρωμα HH = = = = :: Ἀπολλωνίδας εἶλετο φάρξιν τοῦ
ναοῦ = = = = :::- ἔγγυος Ἀριστοκρίτος. Σωκλῆς εἶλετο
καλύματα ἄ[νευ] προσώπων γράφαι καὶ κυμάτια καὶ
ἀστραγάλους [. .] — ::::IIII ἔγγυος Πολέας. Εὐδαράτης
εἶλετο ἀσπίδα κ[α]ὶ ἀνπαυστήρα τῶι μεγάλωι θυρώματι
- 80 HH::: ἔγγυος Ἀριστόκριτος. Ἰακλίων εἶλετο κέραμον
HH — :II ἔγγυος [- - -] αν. Φιλάρχος εἶλετο κονίαν HHHHHH — :::

- ἔνγυος Ἀρίστρα[τος, Π]εισι[λ]λαος. Κλεινίας εἴλετο κυμάτια
καὶ ἀστραγάλους καὶ κάλχας καὶ ἀστέρας χρυσῶσαι
H = = = — : :- ἔνγυος [Π]υθοκλῆς. Ποργίας εἴλετο ἐπιζοῶν
- 85 τοῦ στ[ρῶ]μα[τος] τοῦ ἔχ[θ;]ω καὶ τοῦ σακοῦ καταζοῶν.
τὰ ἐξω, ΗΗΗΗΗΗΗΗ = -|| ἔνγυος Ὀλυπιδας, Ἄλεξος. Χρυσίου
ἐς τοὺς ἀστέρα[ς] = = = : :| Εὐφραίωι κεράμου H = = Χαίρεις εἴ-
λετο κρηπίδος καταζοῶν = = = : :
[- - -]ας εἴλετο κερκίδα τὸ αἰετὸ ἐργάσασθαι [X]ΧΗΗΗΗΗΗ —
- 90 ἔνγυος Φιλοκάδας, Τιμοκλείδας. Τιμόθεος ἔλ[ετο] ἀκρω (;)
τ[ά]ρμα ἐπὶ τὸν ἀτε[ρ]ον αἰετὸν ΧΧΗΗ = = = ἔνγυος Πυθ[ο]κλῆς - - -]
νθισοστος ἔλετο χρυσῶ χορὸν ἐργάσασθαι X [- - - ἔνγυος]
Θε[ε]ό[τι]μος, Δαμοσθένης. Δαμοφάνης εἴλετο τῶι με[γ]άλωι θυρώματι
[- - -] καὶ πίσσας [- - -] ἰον = — Πασθ[ε]μις ἔλετο]
- 95 [- - - ἐργά]σασθαι [- - - ἔνγ]υος Λα[κ]κρινης - - -]
[- - - -] καὶ [- - -] ΗΗΗ = [- - - - -]
ων [καὶ φ]α[τ]νωμ[ά]των - μα - - -]ων ΗΗ Θεό[τι]μος (;) ἔλετο ἀκρωτάρια (;) ἐπὶ
τὸν ἄτερον αἰετὸν ΧΧΗΗ[.] = ἔνγυος Θεοξενίδα[ς] - - - ἐναί-
ετι[ώ]ων [ἐξ] τὸν ἄτερον αἰετὸν [X]XX — ἔνγυος Θεοξενίδα[ς] - - - ἐλε[.]
- 100 το παραιτιδας καὶ ἀγεμόνας καὶ βάρβα τοῖς ἀκρωτηρίοις - - -]
[- - -] = ἔνγυος Ἀτλατίδας, Αἰνέας, Πυρίας, Εὐκλῆ[ς] - - - ἔλετο]
[θέμεν;] τὰκρωτάρια ΗΗ = = = : :- ἔνγυος Λυσίω[ν] - - -]
Ἄγαθίωι ΧΧΗΗΗΗΗΗΗΗΗΗ = — : : : : Λυσίωι = = — Τ Ο Η Ρ [- - -]
[. . .] φαντι ΗΗΗΗΗΗΗΗ = — : : : : Ἐκτοριδαί = = — : : [. . .] Δό[ρ]κωι - - -]
- 105 νι ἐναυτὸ ΗΗΗ = — ἐς τὸς χρυσῶς ἄλλος π[ί]αρ' Ἀ]σκαπιο [- - -]
ἀργυροῦ παρ' Ἀσκαπιο Α Ο Ι καὶ δραχμῶι ΗΗΗΗ = — || [. . .] ναιο παρ' Εὐδὸλ[ο] - - -]
παρ' Ἀγεμόνος = — Ἐξ Ἐρμῶνος ΧΗΗ [] || [Μακ]έλλ[ο] ἐργασίας [Πα]-
σθέμι ΗΗΗ = — : : : : ἔνγυος Ἀντισθένης, Λαμῆδ[ω]ν. Λεοντοεραλῶν
ἐνκαύσιος καὶ τὸ ναὸ καθάρσιος Πρωταγόρα[ι] ΗΗΗΗΗΗ = = = : : ἔνγυος
- 110 Πυθοκλῆς. Κλαϊκὸς ἐς τὸ μέγα θυρώμα Δαμοφάνει ΗΗ = Ἄλ[λ]ω[ν]
ἐξ μηνῶν Θεοδότωι H = = = — : :- Ἀσσίας ἔχει μισθὸν ΗΗ = = = : : : Ἐκτοριδα[ι]
ἐναυτιῶν τῶς ἀτέρας κερκίδος ΧΗΗΗΗΗ Θεοδότω[ι] = = = —

Σηλή α'.

- - - - -		Ἄντι[μ]άχωι - - -
σ - - καὶ τα [- - κά]-		- - - - -
115 ρυι Νεμέα[ι] γροφί[ι]		- - - - -
δων — . : III [- - -]	130	- - - - -
: : : : Εὐ - - - - ω		- - - - -
ν - - η - - - ρ		ματων - - - - -
ος καὶ - - - - -		ὑπο - - - - -
120 κ - - - - -		ω - - - - -
- - - - -	135	ε - - - - -
- - - - -		ενα - - - - -
- - - - Θράσ[ω]νι (;)		σιος Ἄντι[μ]άχωι -
III Μνασικλ[εῖ]		α - - - - -
ἐργασίας [καὶ παρο;]		- - - - -
125 χᾶς - - - - -		- - - - -

140 -- σα - - - -
 -- χοι - - - -
 'Αντιμάχ[ωι] - -
 -- ταν - - - -
 145 ος - - - -
 κα - - - -
 σ . Δυκ[τωι]- -
 ρ - - - -
 -- νκ - - - -
 150 - - - -
 ο - - α - - - -
 -- ας - - - -
 αι :: - - - -
 155 . . . ::::: 'Ε - -
 -- αν σ - - - -
 οι :- θύρας - - -
 . ιος . ταν - - -
 ον - - - -
 160 δα - - - -
 δος :: Κα[λλιδικωι] ##]
 Σωτ[αίρωι] - - -
 ας---:::· Κάρυκι - -
 θίοις : Εὐθύμω[ι κεραμ (ς)]
 165 ώσιος :: Εὐλων [συνθέ]-
 σιος και διαιρέσιο[ς]
 Δοκῶν συνθέσιο[ς Θε]-
 οτιμωι : [Α]γα[θίνωι(ς)]
 στύλου κατ[αξοῶς] ##]
 170 'Αγακλει[ε]ρ[γασία(ς)]
 ς και παρ[οχῶ]ς - -
 :: -III Φύλωνι [πλιν ;]
 θεύσιος == [- - -]
 'Αγγελωι ἐς - - -
 175 'Ες Τεγέα[ν] - - - - 'Ες 'Ερμι]
 ὄνα ## Μᾶ [- - - κερά:] -
 μου == [Κάρυκι ε]
 ς "Αργος ## ἐς [Κόρινθο:]
 ν · III Δόρκωνι [στρω]
 180 τῆρων ἀγωγᾶς ##

Σείλη θ'.

- - - - - ν θεον
 [- κ] χείρας - - - - -
 [- α] - - - - - σ :: Δαίππωι
 - - - - - ωνι

185 - - - - - συνθέ-
 [σιος - - -] ς ## κηδ ## ν
 . α - - - - - αρ - - - α
 ς : III Πα . . κ [- - - ἐς] Κόρ[υθ]
 190 ο[ν] ## III - - - - - φα - - -
 - - - - - τα [- - -]
 - - - - - αρ - -
 - - - - - κλα[ύκω]
 ν ## α - - - τ - - - ν - - - α
 195 -- σιν και [έν]κα[ν]σιν == :: :·
 Θεοτιμωι δοκῶν συν[θέσιο]ς :·
 -- γραμ[μάτων ένκοπ]-
 ᾶς - - ταν - - σ - -
 -- ν ἐργασία :: -III
 200 -- 'Αρίστωνι δ[οκῶν]
 [σ]υνθέσιος : III - - -
 -- - - - - ν ἄξεον
 -- - - - - κάρυκι εἰς "Αρ[γος] ##]
 ἐς 'Ερμιόνα και Τροζᾶνα : ##
 205 κερᾶμου διαιρέσιος ## ##
 ## ## : Πλίντων συν[θέ]σιος :
 α [- - - Φρι]κωνι
 -- ε - - σ - - - -
 - - - - - - - -
 210 - - - - - - - -
 - - - - - - - -
 - - - - - - - ρι
 ω :- Δαίπ-
 πωι στίγας - - - - - ::
 215 -- σ - σ - - - - - ων . . . :::
 στ :: -II σ το
 -- ν - - - - - ; III < - - - ος
 δαπίνα :: Δ[ε]σμῶν εἰς του
 - - - - - ἐς Τροζᾶ
 220 να III λι[θ]ου III οἰκοδομησίος II
 Κλακῶν ἐς τας θύρας το-
 υ ἐργαστηρίου - - -]
 Κάρυκι -III < Δεσμῶν και ἄλων το-
 ις κύφωσιν Φρικωνι == :: : III Κυπ-
 225 ἀρίστω διαιρέσιος -III Κυπαρίσ-
 σου ἀγωγᾶς :: - Κάρυκι III 'Απολλ-
 οδώρωι-[Δ]αίππωι -III Εὐφάντωι
 ξύλου ἀνθέσιος :: - Κάρυκι ἐν 'Ερ-
 μιόνη III Γόνφων ἐς τὰς θύρας :: ::
 230 III < Κάρυκι εἰς "Αργος -III λιθων Εὐ-
 περπιδῶι ἐς τὸν θησαυρὸν και
 ὁδοῦς και ὑπὸ τοῦς κύφωνα-

- ς = — :: :: :: || Δαίπποι ὑποδοκίου ἐ-
ργασίας — Εὐπεροπίδας εἰλε-
- 235 το στρωτήρων ἐπισκοπῶν = — :: :: ::
Φρίκωνι ὄφρων ἐς τὸν θησαυρὸ-
ν — :: :: - Κάρυκι ἐν Ἐρμιόνη || Ξένων-
ι πίσσας = — — || Τιμασιθίου πισ-
σάσιος τὸν κερῶμον = — = || III ζ
- 240 Πίσσας ἀγωγᾶς :: || III [Κ]άρυκι || III Ὀφί-
ων ἀκάνθους | Κόλλας ἀγωγᾶς ||
Χαλκίων ποι τοὺς ἀκάνθους || III
Λακρινεὶ λίθων ποι τὸν θησαυρ-
ὸν — Κυανσοῦ Οἰνίφω = — = Δοκῶ-
- 245 ν Λαχάρει = — :: - || Φίλωνι πισσάσ-
ιος τοῦ ἐργαστηρίου :: || III Κάρυκι I ||
Ἄλων ἐς τοὺς ἀκάνθους — :: - Πρ-
ομνάμονι || III Ἀσφάλτω λίθων
ὑπὸ τὸν ὄδον :: :: Μικυῦναι :: || III Ἄν-
- 250 γέλωι || III Προμνάμονι || III Ἀντιφίλ-
ωι κονιατῆρι παραδειγματῶν =
= = Ἀριστῶνι ἐφόδια — Ἰσοδάμ-
ωι ἄλων ἐς τὰ φέρμακα :: :: - || III
Ἀριστόνοι πλίνθων - Κάρυκι κτήθ-
- 255 αῖς || Πισσάσιος Ἀρισταίωι θυρᾶ-
ν τοῦ ἐργαστηρίου :: || III Σωταίρωι
ἐφόδια :: :: - || III Ἀγγελῶι || III Κλαϊκὸς
Ἰσοδάμωι :: - Κάρυκι εἰς Ἄργος - || III
Κάρυκι ἐς Κόρινθον - || Εὐδάμωι
- 260 στάλας ἐργασίας = Σωταίρωι

- ἐφόδια :: : Ἀριστόνος εἰλετο
κλίμακα ποι τὰ διασύλων θυ-
ρώματα ἐργάσσασθαι = — — :: :: ::
Λυσίωνι ἐς Ἀθήνας :: :: Ξενο[κ]λεῖ - Ἀγγελί-
265 [λ]ωι || < Παοσαί γραμμῶτων ἔγκολ-
άφιος κένναύσιος = — :: :: :: - Ἀρισ[τ]α-
ρχωι καλυμμάτων = — :: :: - Ἐφόδια
Σωταίρωι :: Κάρυκι Αἰσχίνοι — Λαμο-
[φ]άνει κλαϊκὸς — Σωταίρωι ἐφόδια —
270 [ἐς] Ἀγριναν δαπάνα :: :: Ἀντιλόχωι
[καλ]υμμάτων γροφᾶς = — — :: :: || III Ἰσοδάμωι
- - ν σιδάρο = :: || Εὐκλίνωι κηρῶ :: ::
- - Σωταίρωι = :: - || III < ἀγωγᾶς :: - Ἀγγελῶι
Ἀντιμ[ά]χωι I - < Πρωταγόρῳι κυματίο :: :: :: || III
275 Πυρομαχῶι βολίμο :: :: || III Ἀρισταίωι θυρᾶ-
[ν] ἀκείσιος . || III Ἀρισταίωι ξύλων [πε]δαφορ-
[α]ς :: :: Φειδο[χ]ράτῃ κόλλας - Ἀρισταίωι θυ-
[ρ]ας πισσάσιος] καὶ πισθὸν παροχᾶς —
:: :: :: - Ὀφριον [ἐνακ]ύσιος ἐπὶ τὸ γοργόν[ι]ο-
280 ν || III Λυ[σί]ωνι :: Κάρυκι :: Φίλωνι I Ἀρισταίωι
[ς] ἐλ[ε]το τόπιλοιπον τοῦ κεραμ[ι]κῶ κερῶμο
[κερα]μῶσαι = — :: - Γροφίδων < Ξύλων ἐ(σ)φο-
[ρᾶ]ς :: - || III Πασιθέμῳι θυρᾶν ἐκαθάρσιος :: Ξέ-
[ν]ωνι βολίμο — :: :: - Παραξίμωι ἀγωγᾶς :: :: -
285 Ἰσοδάμωι δεσμών [τοις κύφω]σι = — ἀπο-
τομᾶς :: Εὐκλίνωι ἐφ[ό]δια — Ἀγγελῶι || III
Κάρυκι Λυσίωνι — Ἀρ[ιστ]αίωι στεγάσιος
|| III Ἀγγελῶι Εὐσάνωι :: [Ἀρ]ιστ[ο]ράτῳι ||

Σηλὴ θ'.

- Ἀρισταίωι κεραμῶσιος τὸ ναῦ = — = =
- 290 ἐκαθάρσιος Φειδοκράτῃ - || Ἀγγελῶι Μέλιτι || III Ἀντιμάχωι - || < Δαίππωι
ἐφόδια :: :: - Λυσίωνι ἐς Ἀθήνας :: :: Λυσίωνι ἐς Κόρινθον :: || III Δαμοφάνει
τροχῶν :: - || III < Γροφίδων :: :: - || III Π Κάρυκι || III < Ἀρισταίωι γραμμῶτων ἔνκοπᾶς —
Προμνάμονι Θράσωνι - || III Ἀρισταίωι στέγας καθαρῆσιος :: || III Νικαίωι κλα-
ϊκὸς - || Ψύτῳι κλαϊκῶ || III Εὐκράτῃ γόνφων ἐς λεοντοκεφαλᾶς
- 295 = — :: - || Κάρυκι ἐς Κόρινθον Θράσωνι :: :: || III Ἀρισταίωι ξύλων ἐσφορᾶς - || III Ἀγγέ-
λωι || III Παρδείχματος μακίλλο Ἀπολ[λο]δώρωι :: - Δαίππωι ἐφόδια :: Ἀρισ-
ταίωι κλίμακος ἐσφορᾶς Ἀρισταίωι θυρᾶν ἀκείσιος :: Κάρυκι ποι Θεόδοστον Ἀρι-
ταίωι :: :: - || III Ἀρισταίωι κλίμακος ἐργασία[ς] :: Σιδάρο ποι τὸ μακίλλων Φρίκωνι =
Καλλιδικῶι λατομίας = — :: Ἀγγελῶι I ἐς Ἐρμιόνη || III Τ Ἀγγελῶι ἐς Ἐρμιόνη || III ||
- 300 Ἀγγελῶι ἐς Κόρινθον :: Δαίππωι ἐφόδια :: Ἀρισταίωι θησαυρῶ ἐργασίας = — = =
Δακτυλίων καὶ ἐπισύρων ἐς τὸ μακίλλον Ἀντιφάνει = — = :: :: Πασιθέμῳι μισθῶ
ποι τὰ ἐναίεττα — Βολίμο Ξένωνι — :: ξ ξ ἀγωγᾶς - || III < ξ ξ Κάρυκι ἐς Κόρινθον -
Ἐκτορίδῳι παρδείχματος λεοντο[κ]εφαλᾶν ἔνκαύσιος — :: :: Εὐλῶν
ἐσφορᾶς Ἀρισταίωι - || III Ἀγγελῶι || III Ἀ[ρι]σταίωι στεγάσιος :: Κλεινῶι θυρώτων
- 305 λευκάσιος - Θυρώτων φορᾶς Ἀ[ρι]σταίωι || III

α. Ἐλλείποντα γράμματα.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιγραφή δὲν εἶνε στοιχηρῶν γεγραμμένη, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ λίθῳ ἐξηλειμμένων ἢ ἔνεκα ἀποκοπῆς αὐτοῦ ἐλλειπόντων γραμμάτων, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ἀνωμάλως βραίνει ἡ γραφή, ποῦ μὲν δηλ. τὰ γράμματα εἶνε μεγαλύτερα ποῦ δὲ μικρότερα (καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνίστε στίχῳ), ποῦ μὲν εἶνε πυκνότερον γεγραμμένα, ποῦ δὲ ἀραιότερον. Τοῦτου ἔνεκα προσπάθεια ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιγραφικῷ κειμένῳ νὰ τηρηθῇ ἡ ἐν τῷ λίθῳ θέσις τῶν γραμμάτων πρὸς ἀλλήλα, ὥστε ὁ ἀναγνώστης, βλέπων οὕτω πόσος χώρος καταλείπεται ἐν τῷ λίθῳ κενός, δύναται νὰ ὑπολογίσῃ αὐτὸς πόσα γράμματα εἶνε δυνατὸν νὰ ἐλλείπωσιν.

β. Σχέσεις τῶν διαφορῶν στηλῶν πρὸς ἀλλήλας.

Ἐπι αἱ στήλαι Α' καὶ Β' ἐχαράχθησαν πρὸ τῶν παρακειμένων αὐταῖς στενοτέρων στηλῶν, τῶν α' καὶ β', δεικνύται ἐκ τούτου, ὅτι οἱ στίχοι τῶν τελευταίων τούτων στηλῶν α' καὶ β' δὲν εἶνε ὅπως εὐθύγραμμοι, ἀλλ' ἐνιαχοῦ τὰ γράμματα αὐτῶν βραίνουσι σκολιῶς, ἔνεκα τῶν κεχαραγμένων ἤδη γραμμάτων τῶν παρακειμένων στηλῶν καθ' ὃν χρόνον ταῦτα ἐχαράσσοντο. Ἄλλως ἐν ταῖς στήλαις ταύταις Α' καὶ Β' πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, εἶνε ἀναγεγραμμένοι δηλ. ἐν αὐταῖς αἱ μεγάλοι ἀπανάι τῆς οἰκοδομῆς ναοῦ, ἐν ᾧ ἐν ταῖς ἐτέρας στήλαις εἶνε ἀναγεγραμμένοι μικραὶ ἀπανάι. Ὅτι δὲ ἐξ ἄλλου ἡ Β' εἶνε συνέχεια τῆς Α' δεικνύται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Β' δὲν βραίνει μέχρι τοῦ κάτω μέρους τοῦ λίθου· τοῦτο δεικνύται πρὸς τούτους καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας, διότι ἡ στήλη Α' ἀρχεται ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καὶ ἡ στήλη Β' λήγει διὰ τῆς ἀναγραφῆς τῶν διὰ τὴν στέγην καὶ διὰ τὰ ἐν τοῖς ἀετώμασιν ἀγάλματα δαπανῶν.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς στήλας α' β' καὶ β' δὲν δύναται εἶνε ἐκ τοῦ περιεχομένου νὰ ἐννοήσῃ, τίς εἶνε συνέχεια τῆς ἐτέρας. Ἄλλ' ἡ β' δὲν εἶνε συνέχεια τῆς Β', διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ καταλείπετο μεταξύ αὐτῶν κενός χώρος ἐν τῷ λίθῳ (1)· τοῦ-

(1) Ἡ μεταξύ τοῦ τελευταίου στίχου τῆς Β' καὶ τοῦ πρώτου τῆς β' ἀπόστασις εἶνε 0,27.

ναντίον, φαίνεται ὅτι εἶνε συνέχεια τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ λίθου κεχαραγμένης β', ὥστε ἡ α' θὰ ἐχαράχθη πρὸ τῶν δύο τούτων.

Κατὰ τὰ ρηθέντα ἡ συνέχεια τῆς ἐπιγραφῆς ἔχει οὕτω:

Στήλη Α' (1-71)
Στήλη Β' (72-112)
Στήλη α' (113-180)
Στήλη β' (181-289)
Στήλη β'' (290-306) (1)

Ταύτην τὴν συνέχειαν τηρῶ ἐν τῇ μεταγραφῇ.

γ. Χρόνοι τῆς ἐπιγραφῆς.

Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων εἶνε τοιοῦτον, ὅσον τὸ τῶν μετ' Εὐκλείδην σημειωτῶν ὅμως ὅτι τὰ σκέλη τοῦ Α δὲν εἶνε, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἰσομεγέθη, οὐδ' ἡ κεραία αὐτοῦ ἀκριβῶς ὀριζοντία· εἶτι δὲ σημειωτῶν ὅτι τὰ σκέλη τοῦ Ω δὲν εἶνε συγκλινόντα, ἀλλὰ κλίετα καὶ μᾶλλον ἀποκλινόντα· τὸ δὲ Ο δὲν διαφέρει ἐνιαχοῦ τοῦ Ο διότι ἔχει καὶ αὐτὸ, ἦν καὶ τὸ Ο στιγμῆν· ὡσαύτως τὸ Α συγγέεται ἐνίστε τῷ Λ, ἄτε μὴ ἔχον κεραίαν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὀρθογραφίαν παρατηρητέον ὅτι ἀντὶ ΟΥ κείται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον Ο, καὶ τὸ σπουδαιότατον, ἀντὶ Ω κείται ἐνιαχοῦ Ο, ὅπερ ἀποδοτέον εἰς διαλεκτικόν τι ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἐπικρατοῦν ἰδιώμα, διότι ἐκ τῆς χρήσεως μάλιστα τοῦ ΟΥ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιγραφή ἐχαράχθη ἐν τοῖς μετ' Εὐκλείδην χρόνοις, ἐν ᾧ ἡ ἀντὶ τοῦ Ω γρήσις τοῦ Ο ἀνάγει ἡμᾶς, κατὰ τὰς γνωστὰς μέχρι τοῦδε ἐπιγραφὰς, μᾶλλον εἰς τοὺς προευκλειδεῖους χρόνους. Αὕτη δὲ ἡ ἐπαμφοτερίζουσα χρήσις τοῦ ΟΥ καὶ Ο καὶ τοῦ Ω καὶ Ο δεικνύει ὅτι ἡ ὑπ' ἐξέτασιν ἐπιγραφὴ θὰ ἐχαράχθη ἐν τοῖς πρώτοις μετ' Εὐκλείδην χρόνοις.

δ. Γραφὴ ἀριθμῶν.

Ὁ τρόπος τῆς τῶν ἀριθμῶν δηλώσεως εἶνε πρωτοφανής, διάφορος τούτῳ ἀττικῷ καὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν (2). Τὸ σημαίνόμενον τῶν

(1) Ταῦτα εἶνε πιθανὰ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶνε αὐτοτελής· δυνατὸν ὅμως αὐτὴ νὰ ἦτο συνέχεια ἐτέρας ἐπιγραφῆς, ἐν ἄλλῳ λίθῳ κεχαραγμένης· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἐξακριβωσις τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τῶν διαφορῶν στηλῶν εἶνε ἀδύνατος.

(2) Ὅσον τοῦ ἐν Κερκύρα καὶ ἐν Ἐρμούσι ἐν χρήσει ὄντος· (C. I. G. n. 1838, καὶ Lebas — Foucart n. 159h) καὶ τοῦ ἐν Τροικίῃ (Lebas — Foucart n. 157a).

ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἀριθμητικῶν σημείων ἔχει οὕτως:

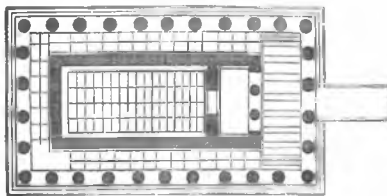
X = 1000 δραχμαὶ
 (1) □ = 100 »
 — = 10 »
 = = 1 »
 I = 1 ὄβολος
 < ἤ C = 1/2 ὄβολος

Δὲν γίνεται δὲ χρῆσις τοῦ Π πρὸς δῆλωσιν τοῦ 5, 50, 500 κτλ. ὡς ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπιγραφαῖς· οὕτω δὲ 6, 60, 600 δραχμαὶ σημειοῦνται ἐπὶ παραδείγματι οὕχι Π·, Π—, □□ ἀλλὰ ::, ==, □□□□□ κτλ.

Κατὰ ταῦτα ὁ ἀριθμὸς π. γ. 7979 δραχμαὶ καὶ 3 1/2 ὄβολοὶ δηλοῦται διὰ τῶν ἐξῆς: XXXXXXXX □□□□□□□□□□==—:::·-III<

ε'. Χαρακτηρισμὸς τῆς ἐπιγραφῆς καὶ περιεχόμενον αὐτῆς.

Ἐν τῇ ὑπ' ἐξέτασιν ἐπιγραφῇ πρόκειται κυρίως περὶ τῆς οἰκοδομῆς ναοῦ, καὶ τοῦ διὰ τὴν οἰκοδομὴν ταύτην χρησιμεύοντος ἐργαστηρίου ὃ ναὸς ἦτο περίπτερος, ρυθμοῦ δωρικοῦ, δὲν εἶχε ὀπισθόδρομον ἀλλὰ μόνον πρόδρομον, καὶ εἶχεν ἀγάλματα ἐν τοῖς ἀετώμασιν. Ἄλλ' ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ἀνεκαλύφθησαν καὶ οἱ δύο ἐν τῷ Ἱερῷ ὑπάρχοντες ναοὶ κατὰ Πausanίαν (2,27), ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ὁ τῆς Ἀρτέμιδος, ὧν σχεδιάσματα δημοσιεύομεν ὧδε, ὑπ' ἀρ. 1 καὶ 2. Τὰ

1. Ναὸς Ἀσκληπιοῦ

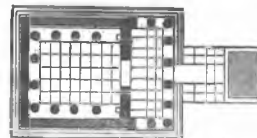
ρῆθέντα ὁμοῦ γνωρίσματα ἀποκλείουσιν ἕλως τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ συμφωνοῦσιν ἱκανῶς τοῖς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐὰν δὲ τούτοις προσθέ-

(1) Ἐν τῷ ἐπιγραφικῷ κειμένῳ καὶ τῇ μεταγραφῇ τὸ σημεῖον □ εἶνε διδηλωμένον διὰ τοῦ Η, μὴ ἔχοντος τοῦ τοπογραφικοῦ τοσαύτα □, ὅσα ἦσαν ἀναγκαῖα πρὸς στοιχειοθέτησιν τῆς θλιγῆς ἐπιγραφῆς.

σωμεν ὅτι ἐν τῇ ἐπιγραφῇ εἴρηται ἀπλῶς ναὸς ἢ ὁ ναὸς, βλέπομεν πλεον ἑναργῶς ὅτι ἐν τῇ ὑπ' ἐξέτασιν ἐπιγραφῇ εἶνε ἀναγεγραμμένα αἱ δαπάναι τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Καὶ ἐν μὲν ταῖς στήλαις Α' καὶ Β' εἶνε ἀναγεγραμμένα αἱ μεγάλαι δαπάναι, ἐν δὲ ταῖς στήλαις α' β' καὶ β' εἶνε ἀναγεγραμμένα μικραὶ δαπάναι διὰ διαφόρους ἐργασίας καὶ δι' ἀγορὰν διαφόρων εἰδῶν, γενόμεναι οὕχι ἅπασαι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλας, ὡς φαίνεται, ἀνάγκας.

Κατὰ ταῦτα ἡ προκειμένη ἐπιγραφὴ εἶνε τοιαύτη, οἷα λ. γ. ἡ δαπάναι τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἐρεγθείου ἀναγράφουσα (C. I. A. 324) ἡ ἐργασία ὁμοῦ ἐγένετο ἅπασα οὕχι δι' ἐργατῶν ἡμερομισθίῳ ἐργαζομένων, ἀλλὰ δι' ἐργολάβων, εἰς οὓς παραχωρήθη τμηματικῶς καὶ κατὰ μειοδοσίαν (1). Καὶ οἱ μὲν ἀνελάμβανον τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐργασιῶν, οἱ δὲ παρείχον τὸ ὑλικὸν καὶ μετέφερον αὐτὸ εἰς τὸ ἱερόν, οἱ δὲ ἀνελάμβανον μόνον τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ οὗτοι οὕχι πάντες ἐγγχώριοι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξένοι, οἷον ἐκ Κορίνθου, ἐξ Ἄργους, ἐκ Στυμφαλίας καὶ ἐκ Κρήτης. Ἡ δὲ ἐργασία ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἐνὸς ἀρχιτέκτονος, Θεοδότου καλουμένου, ὅστις εἰργάζετο οὕχι ἐργολαβικῶς, ἀλλ' ἐπὶ ἐνιαυσίῳ μισθῷ δραχμῶν 353, ἀναλογουσῶν πρὸς δραχμὴν 1 καὶ ἡμέραν. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἔλαβε μισθὸν τριῶν καὶ ἡμισίους ἐτῶν καὶ ἐβδομήκοντα ἡμερῶν φαίνεται ὅτι τοσοῦτον χρόνον διήρκεσεν ἡ οἰκοδομὴ.

Οἱ ἐργολάβοι δὲ παρείχον ἐγγυητὰς, οἱ μὲν λαμβάνοντες μικρὰ ποσὰ ἕνα μόνον, οἱ δὲ μεγάλα δύο καὶ πλεωτέρους. Ἦσαν δὲ οἱ ἐγγυηταὶ ἐγγχώριοι,

2. Ναὸς Ἀρτέμιδος.

ὡς φαίνεται, καὶ γνωστοί, διότι ἅπαντες εἶνε δεδηλωμένοι μόνον διὰ τοῦ κυρίου αὐτῶν ὀνόματος.

(1) Ὅτι ἡ ἐργασία παρεῖχετο διὰ μειοδοσίας δεῖκνυται κυρίως ἐκ τῶν διαφόρων ποσῶν, ἃ ἀπαντόστα ἀποτελοῦσι στρωγγυλοὺς ἀριθμοὺς. Οὕτω π. γ. ὁ Διμύσιος ἀνελαβὴ νὰ παράσχη τὰς διὰ τὴν ἐργαστήριον θακούς ἀντὶ δρ. 99 καὶ 5 ὄβολων (στ· 32-33) ἦτο ἀντὶ δρ. 100 πλὴν ἐνὸς ὄβολου.

Ἐξετάζοντες δὲ ἰδίᾳ τὸν τρόπον καθ' ἓν εἶνε ἀναγεγραμμένοι αἱ διάφοροι δαπάναι παρατηροῦμεν δύο τρόπους ἀναγραφῆς· ὁ μὲν εἶνε ὁ συνήθης καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τοιοῦτου εἶδους ἐπιγραφαῖς (π. χ. ὁ ἔχων οὕτως: *Δαμοφῶνι καλυμνιάτων προσώπων* = = = κτλ.) ὁ δὲ (ὅσον: *Σωτάδας ἤλετο τὴν περίστασιν ἐργάσασθαι ΧΧΧ κτλ.*) εἶνε πρωτοφανῆς καὶ δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς τρόπος ἀναγραφῆς γενομένων πληρωμῶν, ἀλλ' ὡς ἀναγραφὴ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς γενομένης μειοδοσίας. Κατὰ ταῦτα, παραβλέποντες μικρὰς τινὰς δαπάνας εἰς ἄλλα ἔργα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ἀναφερομένας, περὶ τῆς καθ' ἑλοῦ ἐπιγραφῆς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶνε τὸ παθητικόν, οὕτως εἶπεν, *τοῦ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ταμείου*. Συνίσταται δὲ τὸ παθητικόν τοῦτο ἐκ πληρωμῶν γενομένων ἤδη καθ' ἓν χρόνον ἀνεγράφωντο ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐκ πληρωμῶν, αἵτινες ἐμελλον νὰ γείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι, εἴτε μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας, εἴτε κατὰ δόσεις, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία προὐχέει, ὡσπερ συνήθης ἦτο, καθ' ἃ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν γνωρίζομεν.

στ'. Παρατηρήσεις εἰς τὰ καθέκαστα

Στ. 1-2 Ὁ λίθος ἐνταῦθα εἶνε ἐντελῶς ἐσθαρμένος, ὥστε ἐλάχιστά τινα ἔργη γραμμάτων μόλις διακρίνονται. Ἐκ τούτου δὲ ἀγνοοῦμεν τίνες οἱ διδόντες ἐνταῦθα λόγους καὶ τὰς δαπάνας ἀναγράφοντες καὶ πῶς ἐν γένει ἤρχετο ἡ ἐπιγραφὴ. Οὐ μὴν ἀλλ' ἀγνοοῦμεν καὶ ἂν ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἦτο αὐτοτελής, διότι δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ ἦτο συνέγεια ἑτέρα, ἐν ἄλλῳ λίθῳ γεγραμμένη.

Στ.3. Στοιβάη: ἡ σημασία τῆς λέξεως εἶνε δυσδιάγνωστος· ἴσως δηλοῖ τοὺς λίθους δι' ὧν κατεσκευάσθη τὸ κρηπίδωμα (οἶονε τὸ γέμισμα τῶν ἀνορυθέντων θεμελιῶν τοῦ ναοῦ), διότι ἐν φ' ἐν στ. 7-8 εἶνε ἀναγεγραμμένη ἡ διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ κρηπίδωματος δαπάνη, οὐδαμῶς ἄλλοθι εἶνε ἀναγεγραμμένη καὶ ἡ διὰ τὸ ὑλικόν δαπάνη.

Ἦλετο: ἀλλαγῶν γέγραπται εἴλετο καὶ ἔλετο ἀδιακρίτως.

Στ. 4. *Τίμεν* καὶ *ἀράγην* καὶ συνθέμεν: Πρβ. καὶ στ. 12 καὶ 34.

Στ.5. *Κλεινώρ*: μνημονεύεται ὡς ἐγγυητῆς ἐνταῦθα τε καὶ ἐν στ. 31.

Λυκίος κορίνθιος κτλ. ὁ αὐτὸς ἀναφέρεται ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 18 καὶ 24. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἅπαντες οἱ ἀναλαβόντες τὴν λατομίαν καὶ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν μεταφορὰν τῶν λίθων εἶνε κορίνθιοι· ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ὡς βέβαιον συμπέρασμα ὅτι ἡ πλουσία ἐν λατομείῳ πωρίνου λίθου Κορίνθια παρεῖχε τὸ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ὑλικόν, διότι δυνατόν ὁ λίθος οὗτος νὰ ἐκομίζετο καὶ ἄλλοθεν, ὅσον ἐξ Αἰγίνης, ἢ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἐπιδαυρίας, διότι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ Ἄργους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τριῶν περίπου ὠρῶν, εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔθνα ἔκειτο πιθανῶς ἡ Λήσσα (ἰδ. Αρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 22) ὑπάρχει λατομείον πωρίνου λίθου. Οἱ κορίνθιοι παρεῖχον τοὺς λίθους καὶ διὰ τὰ ἐν Ἐρμιόνη κατασκευαζόμενα οἰκοδομήματα (Lebas-Foucart 159^h στ. 13 καὶ 14), ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι οὗτοι ἦσαν τὸ πάλαι ὅτι οἱ σήμερον ἄργαιοι, οἵτινες περιέρχονται κατὰ ὀμίλους ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον καὶ ἀναλαμβάνουσι καὶ ἐκτελοῦσιν ἐργολαβικῶς οἰκοδομητικὰς ἐργασίας.

Τίμεν καὶ *ἀράγην*: Οὕτω συνεπλήρωσα κατὰ τὰ ἐν στ. 41.

Στ. 6. *Εἰς τὸ ἱερὸν*: Ἐν τῷ Εξ ὁ χαρακτὴρ ἔγραψε κατὰ λάθος τὸ *ε* δις.

Ταῦ περισίτοι: Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἀλλαγῶν τε καὶ ἐν στ. 90 καὶ 93 τῆς γνωστῆς ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῆς (Στ. Κομμανοῦθης ἐν Ἀθηναίῳ τόμ. Δ, καὶ *Er. Fabricius, De Architectura Graeca Commentationes epigraphicae* 1881)· ἐρμηνεύων δ' αὐτὴν ὁ Fabricius λέγει ὅτι εἶνε *ea stylobatae pars quae inter locum, quo columnae constituantur, et cellae parietem interest*. Ἡ ἡμετέρα ὁμοίως ἐπιγραφὴ δεικνύει ὅτι περίστασις κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν λέξιν «*περίστασις*», ἦς τὸ σημαντικόν εἶνε ἡμῖν γνωστόν ἐκ τῶν περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Βρεγελίου ἐπιγραφῶν, σημαίνει κυρίως τὴν τὸν σηκὸν περιθέουσιν στοάν. Τοῦτο δὲ δηλοῦται ἐκ τῶν ἐξῆς: α') ἐν στ. 34 εἰρηται ὅτι ἐπληρώθησαν δραχμαὶ 1050 δι' ἐνκαυσιν τῆς περιστάσεως, ὅ ἐστι διὰ χρωματισμὸν αὐτῆς διὰ τῆς ἐγκαυστικῆς μεθόδου· ἀλλ' ὁ χρωματισμὸς οὗτος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γείνη ἐν τῷ δαπέδῳ, ἀλλὰ θὰ ἐγένετο ἐν τῷ θρηγῶ κτλ. β') ἐν στ. 13 εἶνε ἀναγεγραμμένη δαπάνη 3068 δραχμῶν δι' ἐργασίαν τῆς περιστάσεως, ἐν φ' ἐν στίχῳ 8

εἶνε γεγραμμένον ἕτερον κοδύλιον δι' ἐργασίαν τῆς κρηπίδος καὶ τοῦ στυλοβάτου, ὅπερ θὰ ἦτο ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ἐν μέρει πράγματος, ἀν' ἐπιστάσει ἦτο τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κρηπιδώματος τὸ μεταξὺ τῶν κίωνων τῆς στοᾶς καὶ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ σηκοῦ ἐδαπανήθη (στ. 22) τὸ αὐτὸ περίπου ποσόν, ὃ καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς περιστάσεως, καταφανές εἶνε ὅτι οὕτω θὰ ἐκαλεῖτο ἢ περὶ τὸν σηκὸν στοᾶ, διότι ταύτης μόνον ἡ ἐργασία καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος μέρους τοῦ κρηπιδώματος, δύναται νὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τὴν τοῦ σηκοῦ. Τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ δαπανηθέντος διὰ τὴν λατομίαν τῆς περιστάσεως ποσοῦ (πλέον τῶν 6300 καὶ μείον τῶν 6600 δραχμῶν: ἰδ. στ. 6) πρὸς τὸ δαπανηθὲν διὰ τὴν λατομίαν τοῦ ἡμίσεος τοῦ σηκοῦ (δρ. 6167: ἰδ. στ. 15-16), διότι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς στοᾶς θὰ ἀπῆρται καταφανῶς ὕλικὸν ὀλίγον τι μείζον περίπου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὸ ἥμισυ τοῦ σηκοῦ.

Ὁρσίαι: Ἐν τῷ τοῦ Παρε λεξικῷ ἀπαντᾷ: Ὁρσίαι: Ἀναφαίνεται δὲ οὗτος ὡς ἐγγυητῆς καὶ ἐν στίχῳ 18.

Ἀργίων. Ἀπαντᾷ ὡς ἐγγυητῆς καὶ ἐν στ. 48 **Ἀντίμαχος ἀργεῖος:** Ἀπαντᾷ ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 11. Τὰ ἐν τέλει τοῦ στίχου δυνάμεθα νὰ συμπληρώσωμεν ἴσως: *πᾶς ὀροφᾶς καὶ πᾶς κρηπίδος.*

Στ. 8. Στυλοβῆται: Παρατηρητέα ἡ διακρίσις τῆς κρηπίδος ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου, τοῦ μέρους δηλ. ἐκεῖνου τοῦ κρηπιδώματος, ἐρ' οὐ ἐπεκράθητο οἱ κίονες. Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι ὁ ναὸς ἦτο δωρικὸς ριθμοῦ.

Εὐκλής: Οὕτω συνεπλήρωσα ἀποβλέπων εἰς τὸν κατὰ προσέγγισιν ἐλλείποντα ἀριθμὸν γραμμάτων. Ἀπαντᾷ δὲ ὁ Εὐκλής ὡς ἐγγυητῆς ἐν στ. 71.

Στ. 9. Θεόδοτος ἀρχιτέκτων: Οὗτος εἶχε τὴν ἀνωτάτην ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐποπτεῖαν καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανε μισθόν. Ἡ συμπλήρωσις δὲ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ εἰς δρ. 1333 βεβαιούσται ἐκ τῶν στ. 32 καὶ 54. Ἐλαθε δ' οὗτος μισθὸν τριῶν ἐτών (στ. 9, 31 καὶ 54), ἐξ ἡμῶν (στ. 111), καὶ 70 ἡμερῶν (στ. 112), καὶ ἐλάμβανεν αὐτὸν κατὰ διαλείμματα, μέχρις οὗ ἐπερατώθη ἡ οἰκοδομή. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ ἐνιαύσιος αὐτοῦ οὗτος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ πρὸς δραχμὴν τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ ἀρχιτέ-

κτων ἐλάμβανε κατὰ τὴν Ε'. ἑκατονταετηρίδα μισθὸν ἐπὶ ἐκάστης πρωτανείας δρ. 36, ἥτοι ἀκριβῶς μίαν δραχμὴν τῆς ἡμέρας καὶ οὗτος (C. I. A. ἀρ. 324) ἐν Ἐλευσίνι ἕμωι καὶ ἐν Δήλῳ, ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις, ἐλάμβανε [δύο δραχμὰς καθ' ἐκάστην (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημερίαις 1883 σελ. 3 στ. 62 καὶ Bull. d. cor. hellénique 1882 σελ. 83)].

Στ. 10. Τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου τούτου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συμπληρωθῶσιν ἀσφαλῶς. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἀγόμειθα εἰς τὴν συμπλήρωσιν: ἔγγυος· ἀλλ' οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀρκετὸς χώρος ἐν τῷ λίθῳ διὰ τὰς πρώτας συλλαβάς ὀνόματος, οὗ ἡ λήγουσα ΜΟΞ γέγραπται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου στίχου 11. Καὶ ἕμωι ἡ διὰ τοῦ ἔγγυος συμπλήρωσις εἶνε ἀναγκαία, διότι ἄλλως ἀκατάληπτος εἶνε ἡ παράθεσις τοσοῦτων κυρίων ὀνομάτων. Ἄρα συμπληρωτέον ἴσως: [ἐγγυος Δᾶ]μος: διὰ κυρίου δηλ. ὀνόματος ἔχοντος, ὅσῳ δὲ δυνατόν, ὀλιγώτερα γράμματα.

Στ. 11-12 στορᾶν τοῦ σακοῦ κτλ. Ἡ λέξις *στορᾶ* εἶνε πρωτοφανὴς καὶ ἀπαντᾷ καὶ ἐν στίχῳ 33-34 «στορᾶν τάμεν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν τῷ στρώματι» παράγεται δὲ, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ρίζης *στορ*, ἐξ ἧς καὶ ἡ λέξις *στρωτήρ* κτλ. κατ' ἀναλογίαν θὰ σημαίνει ἐν γένει *στρώσιν* καὶ πράγμα τι πρὸς στρώσιν χρησιμεύον, ὃ ἐστὶ θὰ σημαίνει ἢ τοὺς λίθους, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, ἢ τὴν ξυλείαν, τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν στέγην αὐτοῦ. Τὸ δεύτερον εἶνε πιθανώτερον διότι ἐν στ. 40 εἶνε ἀναγεγραμμένη ἕτερα δαπάνη πρὸς λατομίαν τῷ στρώματι. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ, τῷ ἐν στ. 33-34, ἡ δοτ.: τῷ στρώματι: συνδέεται ἀμέσως τῇ λ. *στορᾶν*, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ *λατομίαν τῆ περιστάσει* (στ. 6.) καὶ *λατομίαν τῷ στρώματι* (στ. 40) καὶ οὐχὶ τῷ συνθέμεν, ὃ εἰρηται ἀπολύτως, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν ἐν στ. 12 καὶ 28.

Στ. 15. Εὐτεπίδας ἀναφαίνεται ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 27.

Στ. 19. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ στίχου ἐλλείποντος μέρους νομίζω ὅτι εἶνε βεβαία, διότι ὁ Εὐτεπίδας ἀνέλαθε νὰ παράσῃ τοὺς διὰ τὸ ἥμισυ τοῦ σηκοῦ ἀναγκαίους λίθους καὶ μεταφέρῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν ἀντὶ δραχμῶν 6167 (στ. 14-16), ὃ Ἀρχιτέκτων δὲ νὰ παράσῃ μόνον

τούς λίθους διά τὸ ἕτερον ἤμισυ ἀντί δραχ. 4400 καὶ τι πλεόν (στ. 16-17): ὑπελείπετο ἄρα ἡ διά τὴν μεταφορὰν καὶ τῶν λίθων τούτων δαπάνη, ἥτις βεβαίως εἶνε ἡ ἐν τῷ προκειμένῳ στίχῳ ἀναγεγραμμένη, διότι προστιθεμένη αὐτῇ τῷ ἀνωτέρω ποσῷ τῶν δραχ. 4400 ἀποτελεῖ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον, ἔπειρ ἔλαθεν ὁ Εὐτεπίδας διά τε τὴν παροχὴν καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν διὰ τὸ ἕτερον ἤμισυ λίθων.

Στ. 20. Ὁ στίχος οὗτος εἶνε ἐντελῶς ἐξηλειμμένος, διότι ἐνταῦθα ὁ λίθος εἶνε εἰς δύο τεμάχια τεθραυσμένος καὶ κατὰ τὰ ἄκρα θλῶς ἐφαρμμένος.

Στ. 21-30. Ἡ ἀρχὴ τῶν στίχων τούτων εἶνε ἀγνωστος, διότι ἐλλείπει τριγωνικὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ λίθου.

Στ. 25. Ἡ διά τοῦ κορινθίου συμπλήρωσις φαίνεται μοι βεβαία, διότι ὁ Λύκιος κορινθίος ἀπαντᾷ ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 5 καὶ 18.

Στ. 27. Ἐν τῇ προθέσει ἐς (ἐς τὸ ἐργαστήριον) ἐγαράχθη ἐν τῷ λίθῳ, κατὰ παραδρομὴν τοῦ γαράκτου, ἢ ἀντὶ Ε, ἣ προκειμένου νὰ γραφῆ ΕΙΣ παρελείφθη τὸ Ε.

Ἐργαστήριον. Τὰ διὰ τὸ ἐργαστήριον ἔξοδα ἀναγράφονται ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τοῖς κατωτέρω στίχοις 27-44, 221, 245, 255. Εἶνε δὲ καταφανές ὅτι τὸ ἐργαστήριον τοῦτο κατασκευάσθη ἵνα χρησιμεύσῃ διά τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, διὰ νὰ ἐργάζωνται τοῦτέστιν ἐν αὐτῷ οἱ διάφοροι τεχνίται, εἶχε δηλ. τοιαύτην χρῆσιν, οἷαν λ. γ. τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ περιφημὸν ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐργαστήριον, ἐν ᾧ ἐργάζετο ὁ Φειδίας.

Στ. 29-30. Τὰ ἔνδοι τῶ θυμέτρο: Τοῦτο εἰρηται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐν στίχῳ 85 «καὶ τοῦ σακοῦ καταξοάν, τὰ ἔξω».

Στ. 31. Ἐνκαυσιν τῶ σακοῦ κτλ. Διὰ τὴν ἔνκαυσιν τῆς περιστάσεως ἐδαπανήθησαν δραχ. 1050 (στ. 24).

Στ. 33-34. στορὰν τάμεν κτλ. Ἴδε σημείωσιν ἐν στίχῳ 11-12.

Στ. 39. Ἀλιυσιν τοῦ ἐργαστηρίου: Ἐκ τοῦ ἀλιῶν = ἐπαλείζω.

Στ. 41. Πύανθης: μήπως Εὐάνθης; Παρὰ Σουφδα ὅμως ἀπαντᾷ κύριον ὄνομα Πύανθος.

Στ. 42. Ἐπαρωγίας τὰν ἐργασίαν: Ἐν C1A (I ἀρ. 322 στ. 81) ἀπαντᾷ «τῆς ἐπαρωγίας σφη-

κίσκους καὶ ἱμάντας ἀθέτους» καὶ παρ' Ἡσυγίῳ: ὑπαρωγίον = ὑπόστεγον. Ἐκ τούτων δηλοῦται ἐπιπαρωγία εἶνε ἡ ἐκ στρωτήρων, φατωμάτων κτλ. ἀποτελουμένη στέγη καὶ εἰρηται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐν στ. 46: τὰν ὄρογὰν τὰν ὑπένερθε.

Στ. 44. π(τ)ελέαν: Ἐν τῷ λίθῳ παρελείφθη τὸ Τ.

Στ. 46. ὑπένερθε: Κατωτέρω (π. 51): ὑπένερθεν.

Στ. 54. Ἀριστομήδης: ἐν στ. 62: Ἀριστομήδης.

Στ. 57. πρ(ο)σώπων: Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται Α ἀντὶ Ο.

Στ. 59-60: ὑποδοκίον: Ἡ λέξις, ἥς τὴν σημασίαν δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν, ἀπαντᾷ καὶ ἐν στ. 233. Ἐν τῇ ἐπομένῃ δὲ λέξει ὁ λίθος εἶνε ἐφαρμμένος μεταξὺ τοῦ Α καὶ Μ' διακρίνονται δὲ ἔγνη γράμματος, ὁ δύναται νὰ εἶνε Α, Λ, Κ ἢ Ν: ἐκ τούτου δὲ ἡ συμπλήρωσις τῆς λέξεως εἶνε δυσχερής, καθόσον μὴ ὑπάρχοντος χώρου διὰ πλείονα τοῦ ἐνός γράμματος δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν καὶ κυματίου, καλυματίου ἢ ἕτερον τι. Μήπως ἀναγνωστέον κ' αγματίου, ὃ εἶστι καὶ ἀναματίου (ἐκ τοῦ: ἄναμμα);

Στ. 63. διαστύλων θυρώματα: Οὕτω θὰ καλοῦνται, ὡς φαίνεται, αἱ εἰς τὸν πρόναον ἄγουσαι θύραι, ὃ εἶστιν αἱ μεταξὺ καὶ ἐκατέρωθεν τῶν δύο ἐν τῇ ἀνατολικῇ αὐτοῦ πλευρᾷ κίονων, διότι γνωστόν εἶνε ὅτι ὁ πρόναος, ὁ περιέχων ἀναθήματα, ἦτο εἰκότως κιγκλιδωμένος κεκλισμένος. Κατ' ἀντίθεσιν δὲ πρὸς τὰ θυρώματα ταῦτα τῶν διαστύλων, θύρωμα ἀπλῶς καὶ μέγα θύρωμα ἐκαλεῖτο ἡ μεγάλη καὶ πολυτελεῶς ἐξειργασμένη τοῦ σκηοῦ θύρα, ἡ ἀπέναντι τοῦ ἀγάλματος.

Στ. 65: ὀπίσσω κα δῆ(ι) πο(ι). Τὸ ἢ ἐλλείπει καὶ ἐν τῷ δῆ καὶ ἐν τῷ πο. Ὁ Σωταῖρος ἀνέλαβε νὰ παράσῃ διὰ τὸ θύρωμα (τὸ μέγα θύρωμα) τὸν ἐλέφαντα, ἔσως καὶ ἂν ἤθελε χρειασθῆ.

Στ. 69. κολλιατικὸν τῷ θυρώματι κτλ. Ἄπορον εἶνέ μοι διατὶ πρὸς τοῦτο ἐδαπανήθησαν τὸσον πολλὰ χρήματα, ἦτοι 2700 δραχμαὶ τοῦλάχιστον! Μήπως, διότι τὸ θύρωμα εἶχε καὶ ἐλέφαντα, ἡ ἐπικόλλησις παρεῖχε μεγάλας δυσχερείας;

Στ. 75-76: γάρξην τοῦ ναοῦ: Πρὸ C. I. A. 1, 319: «γάρξαι τὸ βάθρον τοῖν ἀγαλμάτων».

Στ. 73: *κάλχας*: Πρβ. C.I.A.I. 322 στ. 90 « τὰς κάλχας τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιστυλοῖς ἐξεργάσασθαι ἔδει ».

Στ. 88. Ὁ διὰ τὸν στίχον τοῦτον ἤμισυ περίπου χώρος ἐν τῷ λίθῳ κατελείφθη κενός.

Στ. 89. *κερκίδα τῷ αἰετῷ*: Κερκίς καλεῖται, ὡς φαίνεται, τὸ τριγωνικόν τοῦ ἀετοῦ σχῆμα, ὃ ἐστὶ τὸ τύμπανον τοῦ ναοῦ ἢ αὐτὸ τὸ τρίπλευρον γέισον τὸ περιβάλλον τὸ τύμπανον. Τὸ πρῶτον φαίνεται πιθανώτερον ἕνεκα τῶν ἐν στίχῳ 112.

Στ. 92: *χρυσὸν χορὸν ἐργάσασθαι*. *Χορὸς* καθ' Ἡσίοχον, σημαίνει κύκλον, στέφανον, ὥστε μόνον ἂν τὴν τελευταίαν αὐτὴν σημασίαν ἀποδώσωμεν τῇ λέξει δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν τὸ παράδοξον τοῦτο χωρίον. Τίς δὲ ἦτο οὗτος ὁ ἐκ χρυσοῦ κατασκευασθεὶς στέφανος καὶ πρὸς τί ἐχρησίμειεν, ἀγνώστον. Τὸ χωρίον τοῦτο ὑπομνηστικὸν ἤμῖν τὸ ὁμηρικὸν ἐκείνο (Ἰλ. στ. 591) καθ' ὃ Ὁμήριος ἐποίησεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως *χορὸν* « τῷ ἔκλειον, οἶόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείη »

« Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδῃ » ἄλλ' οἰανδῆποτε σημασίαν καὶ ἂν ἀποδώσωμεν εἰς τὴν λέξιν, προκειμένον περὶ ἐρμηγείας τοῦ ὁμηρικοῦ τούτου χωρίου ἤ, κάλλιον εἰπεῖν, ὅπως καὶ ἂν φαντασθῶμεν τὸν *χορὸν*, ὃν ἐποίησεν ὁ Δαίδαλος τῇ Ἀριάδῃ, οὐδόλας δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν τὸν ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ *χορὸν*.

Στ. 94-96. Κατὰ τοὺς στίχους τούτους ὁ λίθος εἶνε ἀποκεκομμένος καὶ ἐφθαρμένος, ὥστε ὀλίγιστα μόνον γράμματα σώζονται.

Στ. 97. *ἀκρωτάρια*: Οὕτω συνεπλήρωσα κατ' ἀναλογίαν πρὸς ἐν στ. 91, ἀγόμενος ἐκ τούτου κυρίως ὅτι τὸ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις δαπανηθὲν ποσὸν εἶνε σχεδὸν τὸ αὐτό. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἶχεν ὡς ἀκρωτήρια πτερωτὰς Νίκας (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1885 Πίν. 1).

Στ. 99. *ἐναιετιῶν*: Οὕτω συνεπλήρωσα ὁμηθεῖς ἐκ τῶν ἐν στίχῳ 114. Καλοῦνται δὲ ἐναιετία, ὡς γνωστὸν, τὰ ἐν τοῖς ἀετώμασιν ἀγάλματα (ἰδ. Miith. d. deutsch. Arch. Institutus IV σ. 34). Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀετώμασι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀγαλμάτων ἰδεῖ Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1884 Πίν. 3 καὶ 4.

Στ. 100. *παραιετίδας*. Τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἰδεῖ ἐν Botticher's Tektonik I. σ. 233 σμ. 4.

Στ. 101. *βάθρα τοῖς ἀκρωτηρίοις*. Γνωστὸν ὅτι τὰ ἀκρωτήρια εἶχον ἰδίαν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τοῦ ἀετώματος βάσιν. Ἐκ τούτου ὁρμώμενος συνεπλήρωσα ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ 102, *θέμεν* (διότι μόνον διὰ πέντε τὸ πολὺ γράμματα κενὸς χώρος ὑπάρχει, ἴμεν δηλ. αὐτὰ ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτῶν.

Πυρίας: Ἐν στίχῳ 16: Πυρίας.

Στ. 103. Ἀγαθίνῳ: Συμπληρῶ ὑποθετικῶς ἐναιετιῶν κατὰ τὰ ἐν στίχῳ 112. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ χωρίῳ ἢ δαπάνῃ εἶνε πολὺ μικροτέρα, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς γενομένη διὰ τινα μόνον ἐναιετία τῆς ἑτέρας κερκίδος οὐχὶ δι' ἅπαντα. Πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐναιετιῶν ἐκάστου ἀετώματος θὰ εἰργάζοντο πολλοὶ τεχνῖται (λιθοξόοι). Τοιοῦτοι ἴσως εἶνε οἱ Ἀγαθῖνος (στ. 103), Λυσίων (στ. 103) Ἐκτορίδας (στ. 104 καὶ 111-112) κ.λ. Ἀλλὰ ταῦτα εἶνε ἀπλῆ ὑπόθεσις, ἀφ' οὗ ἀτυχῶς ἐνταῦθα, ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ τῆς ἐπιγραφῆς μέρει, ὁ λίθος εἶνε ἀποκεκομμένος, ὥστε ἐλλείπει ἀρκετὸν μέρος ἐκ τοῦ τέλους ἐκάστου στίχου. Ἐν τοῖς ἐναιετιῶσι εἰργάζετο καὶ ὁ Πασιθέμις, καὶ μάλιστα ἐπὶ μισθῷ (στ. 302).

Στ. 106. ΑΘΙ. Μήπως τὰ γράμματα ταῦτα εἶνε ἀριθμοί;

Στ. 107. *Μακίλλο*: Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται Ω ἀντὶ Ο. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν στίχοις 296, 298, 301.

Στ. 231. Εἰς τὸν *θησαυρόν*: Τοιοῦτον οἰκοδόμημα ἢ μέρος οἰκοδομήματος ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἐλευσίνῃ (Ἀρχ. Ἐφημερ. 1883 σ. 115 στ. 10, 13 κτλ.). ἰδ. καὶ στ. 236, 243, 300.

Στ. 261. Ἀριστόνος: ὃ ἐστὶν Ἀριστόνους.

Στ. 282. Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται ΕΦΟΡΑΣ, παραλειφθέντος, ὡς φαίνεται, τοῦ ς, ὥστε ἀναγνωστέον ἔσοροῦς. Πρβ. καὶ στ. 293.

Στ. 289. Τὸ ἤμισυ περίπου τοῦ στίχου ὑπελείφθη κενόν.

Στ. 292. ΠΙΠΠ τὸ Γ ἐνταῦθα εἶνε ἀριθμὸς. Ὡκυ. τως ἀριθμοὶ δηλωτικοὶ τοῦ βάρους εἶνε τὰ ΞΞ ἐν στίχῳ 302.

Στ. 304 καὶ 305: *θυρώτων*: θύρωντων, ὡς φαίνεται, ἀντὶ θύρωτρον, καθ' ἀρότρον (Ἀρχ. Ἐφημερίδα, 1883 σ. 18 στ. 41) ἀντὶ ῥόπτρον.

Π. ΚΑΒΒΑΣΙΑΣ.

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίναξ 9)

Ἐν τῶν σπουδαιότερων μνημείων τῆς ἀττικῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης εἶνε πάντως τὸ ἐν τῷ πίνακι Θ, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον ἀνάγλυφον τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Δυστυχῶς ἀγνοοῦμεν, ἔνεκεν τῆς ἄλλοτε ἐπικρατησάσης ἀμελείας περὶ τὴν καταγραφὴν τῶν εἰς τὰ δῆμόσια Μουσεῖα ἐκάστοτε εἰσερχομένων μνημείων, τὸν χρόνον ἀκριβῶς καὶ τὴν θέσιν τῆς εὐρέσεως τούτου· πάντως ὅμως βέβαιον εἶνε ὅτι ἀνευρέθη ἐν Ἀκροπόλει καὶ δὴ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Sybel ἔκδοσιν τοῦ καταλόγου, διότι βεβαίως δὲν ἤθελε παραλειφθῆ μνημεῖον τοσούτω πολύτιμον (1). Ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς μὴ δημοσιεύσεως τοῦ ἀναγλύφου τούτου προερχομένην ζήτησιν ἠ ἀναπληρώσωμεν βουληθέντες, ἀνελάβομεν τὴν δημοσίευσιν καίπερ εἰδότες τὴν δυσχέρειαν πλήρους τινὸς αὐτοῦ ἔρμηνείας.

Τὴν σπουδαιότερα τοῦ ἡμετέρου ἀναγλύφου καθορᾶ πᾶς τις ὁ καὶ ἐλάχιστος τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης τριβῶν, ὑποδείξεως ὅμως δέεται πρὸς τοὺς μὴ τυχὸν μελετήσαντας τὰ ἐσγᾶτως ἐν Ἀκροπόλει γεγεννημένα εὐρήματα, ἡ σχετικὴ τοῦ μνημείου τούτου πρὸς ταῦτα ἀξία. Τὰ σπουδαιότερα τῶν εὐρημάτων τούτων εἰσιν, ὡς γνωστόν, αἱ ὑπὸ ἑνα τύπον, καίπερ ἐν τοῖς καθέκαστα παραλλάσσοντα, γυναικεῖαι ἐκεῖναι μορφαί, τὰ «ἀγάλματα» ἐκεῖνα, τὰ πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Περσῶν ταύτην κοσμοῦντα. Ἐκ τῆς ὁμοιότητος τούτων πρὸς ἄλλα προκύπτει, καὶ τοῦτο παρητηρήθη ἤδη ἐπιτυχῶς, ὅτι τὸν τύπον αὐτὸν εἶχεν παραλάβῃ ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη πρὸς παράστασιν τῆς γυναικείας μορφῆς θείας ταύτης εἴτε ἀνθρωπίνης, ἀπαράλλακτα ἔπως ὑπὸ τὸν τύπον τῶν καλουμένων ἀρχαϊκῶν Ἀπολλῶνων παρίστα τὴν ἀνδρικήν μορφήν ἀσχέτως τῆς θείας αὐτῆς ἢ μὴ ἰδιότητος, ὡς τοῦτο τὰ νῦν ὑπὸ κρατίστων ἀρχαιολόγων παραδεκτὸν τυγχάνει (2).

(1) Σημειοῦν ὅτι οὗτε ὁ Schöne ἐν τοῖς α' Ἑλλήνικοις ἀναγλύφοις μνημονεύει πᾶν τούτου.

(2) Milchhöfer Archaeolog. Zeit. 1884. σελ. 53. — Friedr. Wolters, Gypsabgüsse Ant. Bild. σελ. 11.

Τὸν τύπον τούτον τὸν κοινὸν πρὸς παράστασιν τῆς γυναικείας μορφῆς ἀνευρίσκομεν καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀναγλύφῳ ἐν τῇ τῆς Ἀθηνᾶς εἰκόνι καὶ δὴ ὑπὸ παραλλαγῇ αἴρουσαν πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς εἰκονίσεως τῆς θεᾶς ταύτης, καθόσον τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς κράνος χαρακτηρίζει ταύτην ἐπακριβῶς. Ἐπικυροῖ ἔθεν ἡ ἡμετέρα παράστασις τὴν ὑπόθεσιν περὶ τοῦ κοινοῦ τύπου ὅφ' ὄν παρίστατο ἐν γένει ἡ γυναικεῖα μορφή, ἀποδεικνύσι δὲ τραυῶς ὅτι τὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρήματα πᾶν ἄλλο δυνατόν νὰ εἰκονίζωσιν, ἱερείας ἔστω, ἀλλὰ πάντως οὐχὶ Ἀθηνᾶς. Ἐκτὸς τοῦ κράνου τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου τῆς θεᾶς συμβόλου, κατὰ τὰ ἄλλα ἡ ἡμετέρα Ἀθηνᾶ οὐδόλως διαφέρει τῶν τῆς Ἀκροπόλεως γυναικῶν τὴν στολήν, τὴν κόμμωσιν καὶ τὸ gestus ἐκεῖνο, τὸ ἐν τοῖς ἀρχαίοις τούτοις ἀγάλμασι κοινόν, τὸ κομφοπρεπὲς τούτεστι τῆς ἐσθῆτος ἀνάστυμα, ὁμοιάζει τόσον ἢ ἐν ἀναγλύφῳ αὐτῇ Ἀθηνᾶ τοῖς ἀγάλμασι τῆς Ἀκροπόλεως, ὅσον καὶ πρὸς ἄλλα ταῦτα. Τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον εἶνε ἐλλιπὲς καὶ εἰς τέσσαρα τετραυμένον, δυσχερῆς δὲ ἀποβαίνει καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἐντελής αὐτοῦ ἔρμηνεία, εἰκονίζει οὐχ ἥττον νομιζόμεν σκηπὴν ἐκ τῶν συνήθων ἐν τοῖς ἀναθηματικοῖς ἀναγλύφοις: τὴν θεᾶν τούτεστιν καὶ πρὸ αὐτῆς ἰκέτας μέλλοντας τελῆσαι θυσίαν. Ἡ Ἀθηνᾶ εἰκονίζεται ἐν καταγραφῇ ἰσταμένη, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀνέχουσα τὸ ἱμάτιον, φέρει δὲ κράνος, ὅτινος ὁ λόφος δὲν ἦτο πλαστικῶς δὲδηλωμένος ἀλλὰ χρώματι ἐξαλειφθέντι τὰ νῦν. Ἡ κόμη καταπίπτει ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ στήθους εἰς πρῆς πλοκάμους, ἔπως καὶ ἐν τοῖς ἀγάλμασι, ὅπισθεν δὲ πίπτει ἐπὶ τῆς ῥάχews διατεταγμένη κυματοειδῶς εἰς παραλλήλους γραμμὰς· τὸ κωνοειδὲς σχῆμα τῆς ὅπισθεν κόμης προῆλθεν πάντως ἐκ πλαστικῶν λόγων, ἄλλως καὶ ἐν τοῖς ἀγάλμασι δὲν ἐλλείπουσι τούτου ἀναλογίαι. Διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀπτεται ἡ θεὰ τῆς ἐσθῆτος ὑπὸ τὸ στήθος, τοῦθ' ὅπερ νέον ἐν τῇ παραστάσει τοῦ κοινοῦ τύπου· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐλλείπουσιν αἱ

δεξιά χεῖρες τῶν πλείστων σχετικῶν ἀγαλμάτων, ἀγνοοῦμεν δὲ ἕνεκα τούτου ἀκριβῶς πῶς διέκιντο, τοιαῦται μικραὶ σχετικῶς παραλλαγαὶ δὲν καταστρέφουσι τὴν προφανῆ ἀναλογίαν. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἀθηνᾶς καταφαίνεται ἄπασαι αἱ ἐλλείψεις τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης, τὸ λοξὸν καὶ ὀγκῶδες τῶν χειλέων, ἡ ἀσυμμετρία τῶν ὠτων τὸ τριγωνικὸν τοῦ προσώπου καὶ κυρίως τὸ σχεδὸν ἀντιπῶν τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τῇ καταγραφῇ ἀπεικονίσει παρατηρεῖται ὅμως καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀθηνᾷ ἡ τεχνικὴ ἐκεῖνη πρὸς τὸ λεπτομερές καὶ κομψὸν τάσις ἡ χαρακτηριστικῶς τὰ τελευταῖα ἐν Ἀκροπόλει εὐρήματα.

Πρὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔχομεν δύο κατὰ τὸ ἤμισυ σωζομένους γυναικείας μορφάς καὶ πρὸ ἐκάστης ἀνά δύο μικροῦς ἰκέτας· λέγομεν ἀνά δύο ἐν ᾧ ὄντως τρεῖς ὁρατοὶ εἰσιν, ἤτοι δύο πρὸ τῆς πρώτης τῶν μεγάλων μορφῶν καὶ εἰς πρὸ τῆς ἐπομένης, εἰκάζομεν ὅμως ὅτι καὶ πρὸ τῆς τελευταίας αὐτῆς δύο ἀνελόγουν μικροὶ ἰκέται καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῶν ταύτην ὑποστηρίζει ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου ἐναργῶς φαινομένη μικρὰ τις ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ τρίτου μικροῦ ἰκέτου ἐξοχή, ὡσεὶ στεφάνη, ὁμοία τῇ ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν ὁρατοῦ ἰκέτου. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις τὴν δυσχέρειαν, ἣν ὁ τεχνίτης μόλις ὑπερνίκησεν ἐν τῇ ἀπεικονίσει τοῦ δευτέρου τῶν δύο πρώτων μικρῶν ἰκετῶν, ὅστις ἀληθῶς ὡσεὶ σιὰ τοῦ πρώτου παρίσταται, λάβῃ δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἔλλειψιν χώρου ἐν τῇ τοῦ τετάρτου ἀπεικονίσει, δὲν θ' ἀπορήσῃ ὅτι ὁ τεχνίτης ἠρκέσθη ἀπλῶς εἰς ὑπόδειξιν τοῦ ἰκέτου τούτου. Διστάζομεν ἂν ἀποφθάνομεν γνώμην ὡς πρὸς τὸ γένος τῶν ἰκετῶν

τούτων, ἕνεκα τῆς ἐπιπολαίου διαπλάσεως τῶν μορφῶν τούτων, συμπεραίνομεν ὅμως ὅτι ὁ τεχνίτης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἰκέταις ἀνδρας ἐν τοῖς ὄπισθεν γυναικας νὰ εἰκονίσῃ διενόηθη. Ἡ παρεμφερῆς ξοάνη τρίτη μικρὰ μορφή ὑποθέτομεν νὰ παρίστα γυναικα, ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος μάλιστα ἣν ἔχει πρὸς τὸ ἐσχάτως ἐν Ἀκροπόλει ἀνευρεθὲν ἄγαλμα, τὸ ἐν πολλοῖς ξοάνῳ ὁμοιάζον. Ὁ πρῶτος τῶν μικρῶν τούτων ἰκετῶν κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ κυκλικόν τι ὡσεὶ φιάλην, ἐν τῇ τεταμένη δὲ ἀριστερᾷ ἀντικείμενόν τι ἐξηλειμμένον ὄλως. Ἡ δεξιά τοῦ ὄπισθεν τούτου ὑφούται ποιούσα σχῆμά τι ἴσως ἰκετευτικόν.

Παρὰ τοὺς δύο τούτους μικροῦς ἰκέτας φαίνεται κατὰ τὰ ὄπισθεν μόνον ὁρατὸν τὸ εἰς θυσίαν ἀγόμενον ζῶον. Ὅμοιάζει τοῦτο ἀληθῶς οἴ, καίπερ δὲ τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἐν ἑτέρῳ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ἀναθηματικῶ ἀναγλύφῳ ἀπαντῶν (πρὸβλ. Le Bas Voyage archéol. IV pl. 46), φαίνεται ἡμῖν οὐχ ἕττον δυσσεμνέυτος ἢ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν θυσία τούτου, ἐὰν δὲ ἐπιτρέπετο ἡμῖν ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸν τεχνίτην ἀνακρίθειαν περὶ τὴν ἀπεικόνισιν ἠθέλομεν ὑπολάβῃ τοῦτο μάλλον ὡς βοῦν, ἤτις, ὡς γνωστὸν συχνὰ εἰς θυσίαν ἤγετο τῇ Θεᾷ. Ὁ Εὐστάθιος (283, 29) μεταδίδωσιν ἡμῖν ὅτι καὶ «θῆλα ἐθουον τῇ Ἀθηνᾷ». Ἐὰν εἰς ταῦτα συγκατελέγετο καὶ ἡ κυρίως εἰς τοὺς χθονίους θεοὺς καὶ τὴν Ἀφροδίτην σῆς, τοῦτο ἄς λυθῇ παρ' ἄλλων ἐντροιβεστέρων περὶ τὴν παράδοσιν ἐρμηνευτῶν. Τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον ἦν, ὡς εἰκός, καὶ χρώματι πεποικιλμένον, σώζονται δὲ που καὶ ἰχνη τοῦ ἐρυθροῦ.

B. ΣΤΑΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Ἡ ἐπομένη ἐπιγραφή εὑρέθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1884 κατεδαφισθείσης οἰκίας τινὸς κειμένης ἐπὶ τοῦ γώρου τῆς Στωᾶς τοῦ Ἀττάλου. Ὁ λίθος εἶναι πεντελικὸς καὶ ἔχει ὕψος μὲν μέγιστον 0,38, πλάτος 0,32 καὶ πάχος 0,15 περίπου· εἶναι ἀπο-

κεκρουσμένος πανταχόθεν, εἰς τὰ δεξιὰ ὁμῶς σώ- ζεται ἄκρα, ἤτις ἴσως εἶναι ἡ ἀρχικὴ· διότι ὁ λίθος εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐγρησίμειυσεν εἰς οἰκοδομὴν καὶ διὰ τοῦτο ἤλλαξε δλίγον καὶ τὸ σχῆμά του.

	Χ Α Ι Ι	# # # #		Χαι[ρ - - -]
	Ε	Δ Ι Ο Ν Υ Ξ Ι	# # # #	- - - ος
	Δ Α Ρ - Ι Α Ξ	Τ Ε Υ Κ Ρ Ο Ξ		Θαρ[ρ]ίας
	Κ Α Λ Λ Ι Τ Ε Λ Ε Ξ	Ε Λ Ε Α Ξ		Καλλιτελής
5	Ε Λ Ε Ξ Ι Α Ξ	Α Θ Α Θ Α Ν Δ Ρ Ο		Ἴγυσιᾶς
	Ε Υ Α Λ Λ Ε Λ Ο Ξ	Γ Ε Ο Μ Ε Δ Ε Ξ		Εὐάγγελος
	Ε Χ Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Ξ	Λ Υ Ξ Ι Ξ Τ Ρ Α Τ Σ		[Δ]εξάντρος
	Α Ι Ρ Ι Ξ	Π Ο Λ Υ Ι Ε Λ Ο Ξ		[Χ]αίρις
	Β Ο Κ Ι Δ Ε Ξ	Δ Ι Ο Τ Ι Μ Ο Ξ		[Φ]ωκίδης
10	Α Ξ Ξ Χ Υ Λ Ι Δ Ε Ξ	Μ Ν Ε Ξ Ι Ξ Τ Ρ Α Τ		Αισχυλίδης
	Θ Ε Ο Λ Ν Ι Ξ	Α Π Α Τ Ο Ρ Ι Ο Ξ		Θέοργις
	Α Ι Ο Λ Ε Ι Τ Ο Ν	Κ Ε Φ Ι Ξ Ο Δ Ο Τ Ο		Διογείτων
	Ε Α Λ Ε Ξ	Χ Α Ι Ρ Ε Α Ξ		[Θ]εάγης
	Β Ρ Ο Ν	Λ Α Μ Π Ρ Ο Κ Λ Ε Ξ		[Λ]έβρων
15	Α Ρ Ε - Ι Ν Ο Ξ	Π Α Τ Ρ Ο Κ Λ Ε Ξ		Ἄρε[σ]ίδης
	Γ Π Α Λ Κ Ε Ι Δ Ε Ξ	Δ Ι Ο Ν Υ Ξ Ι Ο Ξ		Ἴππακλείδης
	Ο Κ Λ Ε Ι Δ Ε Ξ	Χ Α Ρ Ι Α Ξ		[Θ]ουκλείδης
	Ν Τ Ι Μ Ε Ν Ε Ξ	Λ Υ Ξ Ι Π Τ Ο Λ Ε Μ		[Λ]ντιμένης
	Α Ν Δ Ρ Ο Μ Ε Ν Ε Ξ	Ε Υ Θ Ι Π Ρ Ο Ξ		Ἄνδρομένης
20	Ψ Ι Λ Ι Ν Ο Ξ	Η Ι Π Ρ Ο Μ Α Χ Ο Ξ		Ψιλίνος
	Ρ Χ Ε Ν Ε Ο Ξ	Α Ι Ξ Χ Ι Ν Ε Ξ		[Λ]ργένεως
	Τ Ι Ξ Τ Ι Α Ξ	Ξ Ο Ξ Ι Κ Λ Ε Ξ		[Ι]ιστίας
	Ι Ο Φ Α Ν Τ Ο Ξ	Χ Α Ρ Ι Α Δ Ε Ξ		[Δ]όφαντος
	Ο Ε Μ Ο Ν	Κ Ε Φ Ι Ξ Ι Ο Ξ		[Ε]θήμων
25	Υ Κ Λ Ε Ξ	Φ Α Ι Δ Ρ Ι		[Ε]υκλής
	Ξ Ε Ν Ο Τ Ι Μ Ο Ξ	Α Ν Τ Ι Φ Ο		[Χ]σενότιμος
	Ε Μ Ο Ξ Τ Ρ Α Τ Ο Ξ	Λ Υ Ξ Ι Μ		[Δ]ημόστρατος
	Ι Ο Ν Υ Ξ Ι Ο Ξ	Ε Ρ Λ		[Δ]ιονύσιος
	Α Ρ Ρ Ι Λ Ξ			[Θ]αρρίας
30	Α Χ Ο Ι	# # # #		[Μ]αχω[ν]ή νίδης
	Ρ			. π - - -

Χρ. Δ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ.

(Ἐξεδόθη τῇ 25ᾳ Νοεμβρίου 1886.)

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Φωτοτυπία

Ἀδελφῶν Ρωμαιοῦν

ΚΕΦΑΛΗ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
STUDNICZKA, FR. — Παραστάσεις Ἀθηνᾶς ἐπὶ κεραμείων θραυσμάτων ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν (πίναξ 8)	117
ΚΑΒΒΑΣΙΑ, Π. — Ἄρχεργμος ὁ χίος (μετὰ ξυλογραφήματος)	133
ΔΑΜΙΡΑΛΗ, Κ. Ν. — Ἐπιγραφαὶ Ἀκροπόλεως	135
ΠΑΝΤΑΖΙΔΗ, Ι. — Διορθώσεις εἰς τινὰ ἐξ Ἐπιδαύρου ἐπιγραφῆν καὶ εἰς χωρίον τι τοῦ Πausανίου	141
ΚΑΒΒΑΣΙΑ, Π. — Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἀνασκαφῶν (μετὰ δύο ξυλογραφημάτων)	145
ΣΤΑΗ, Β. — Ἀρχαῖκόν ἀνάγλυφον ἐξ Ἀκροπόλεως (πίναξ 9)	179
ΤΣΟΥΝΤΑ, ΧΡ. Ν. — Κατάλογος ὀνομάτων	183

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ

Πίναξ	8	Παραστάσεις Ἀθηνᾶς.
—	9	Ἀνάγλυφον ἐξ Ἀκροπόλεως.
—	10	Κεφαλὴ ἐξ Ἐλευσίνος.
Σελ.	133	Πανομοίωτον ἐπιγραφῆς.
—	169	Σχεδιάσμα ναοῦ Ἀσκληπιοῦ.
—	170	Σχεδιάσμα ναοῦ Ἀρτέμιδος.

Τοῦ 10^{ου} πίνακος, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζεται κεφαλὴ ἐξ Ἐλευσίνος, τὸ ἄρθρον θέλει δημοσιευθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. ΦΙΛΙΟΥ εἰς τὸ προσεχὲς τέταρτον τεύχος.

